

Uradni list

Evropske unije

C 80 E

Zvezek 49

Slovenska izdaja

Informacije in objave

4. april 2006

<u>Obvestilo št.</u>	Vsebina	Stran
	I Informacije	
	Svet	
2006/C 80 E/01	Skupno stališče (ES) št. 1/2006 z dne 1. decembra 2005, ki ga je sprejel Svet v skladu s postopkom, določenim v členu 251 Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti, z namenom sprejetja Odločbe Evropskega parlamenta in Sveta o določitvi smernic za vseevropska energetska omrežja in razveljavitvi odločb št. 96/391/ES in 1229/2003/ES	1
2006/C 80 E/02	Skupno stališče (ES) št. 2/2006 z dne 8. decembra 2005, ki ga je sprejel Svet v skladu s postopkom iz člena 251 Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti z namenom sprejetja Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o dodajanju vitaminov, mineralov in nekaterih drugih snovi živilom	27
2006/C 80 E/03	Skupno stališče (ES) št. 3/2006 z dne 8. decembra 2005, ki ga je sprejel Svet v skladu s postopkom iz člena 251 Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti z namenom sprejetja Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o prehranskih in zdravstvenih trditvah na živilih	43

I

(Informacije)

SVET

SKUPNO STALIŠČE (ES) št. 1/2006

ki ga je sprejel Svet dne 1. decembra 2005

z namenom sprejetja Odločbe Evropskega Parlamenta in Sveta št. .../2006/ES o določitvi smernic za vseevropska energetska omrežja in razveljavitvi odločb št. 96/391/ES in 1229/2003/ES

(2006/C 80 E/01)

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA —

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti in zlasti člena 156 Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Komisije,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora ⁽¹⁾,

po posvetovanju z Odborom regij,

ob upoštevanju postopka, določenega v členu 251 Pogodbe ⁽²⁾,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Po sprejetju Odločbe št. 1229/2003/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2003 o določitvi vrste smernic za vseevropska energetska omrežja ⁽³⁾ se je pojavila potreba po popolni vključitvi novih držav članic, držav pristopnic in držav kandidat v te smernice ter po nadaljnji prilagoditvi, če je to potrebno, teh smernic novi politiki približevanja Evropske unije.
- (2) Prednostne naloge na področju vseevropskih energetskih omrežij izhajajo iz oblikovanja bolj odprtega in konkurenčnega notranjega energetskega trga zaradi izvajanja Direktive 2003/54/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2003 o skupnih pravilih za notranji trg z električno energijo ⁽⁴⁾ in Direktive 2003/55/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2003 o skupnih pravilih notranjega trga z zemeljskim plinom ⁽⁵⁾.

Te prednostne naloge upoštevajo sklepe Evropskega sveta v Stockholmu z dne 23. in 24. marca 2001 glede razvoja infrastrukture, potrebne za delovanje energetskega trga. Posebej si je treba prizadevati za doseganje cilja večje uporabe obnovljivih virov energije, kot prispevek k pospeševanju politike trajnostnega razvoja. Vendar pa bi bilo treba to doseči, ne da bi povzročili nesorazmerne motnje v normalnem tržnem ravnotežju. Popolnoma naj se upošteva tudi cilje prometne politike Skupnosti, predvsem možnost zmanjšanja cestnega prometa z uporabo plinovodov.

- (3) Ta odločba služi za približevanje cilju, tj. stopnji medsebojne elektroenergetske povezanosti med državami članicami, ki je bila dogovorjena na Evropskem svetu v Barceloni, ki je potekal dne 15. in 16. marca 2002, in tako za izboljšanje zanesljivosti in celovitosti omrežja ter za zagotovitev zanesljivosti oskrbe in pravilnega delovanja notranjega trga.

- (4) Praviloma naj se pri izgradnji in vzdrževanju energetske infrastrukture upoštevajo tržna načela. To je tudi v skladu s skupnimi pravili za dokončno oblikovanje notranjega energetskega trga in skupnimi pravili konkurenčnega prava, katerih cilj je oblikovanje bolj odprtega in konkurenčnega notranjega energetskega trga. Finančna pomoč Skupnosti za izgradnjo in vzdrževanje bi se torej morala dodeliti samo kot izjema. Te izjeme bi morale biti ustrezno utemeljene.

⁽¹⁾ UL C 241, 28.9.2004, str. 17.

⁽²⁾ Mnenje Evropskega parlamenta z dne 7. junija 2005 (še ni objavljeno v Uradnem listu).

⁽³⁾ UL L 176, 15.7.2003, str. 11.

⁽⁴⁾ UL L 176, 15.7.2003, str. 37. Direktiva, kakor je bila spremenjena z Direktivo Sveta 2004/85/ES (UL L 236, 7.7.2004, str. 10).

⁽⁵⁾ UL L 176, 15.7.2003, str. 57.

- (5) Energetsko infrastrukturo je treba graditi in vzdrževati na način, ki omogoča učinkovito delovanje notranjega energetskega trga, ob upoštevanju obstoječih postopkov za posvetovanje z vpletenimi stranmi, ne da bi se s tem oddaljili od strateških meril in, kjer je to primerno, od meril za univerzalne storitve in obveznosti zagotavljanja javnih služb.
- (6) Glede na morebitne sinergije med omrežji zemeljskega plina in omrežji olefina, je treba posebno pozornost posvetiti razvoju in povezavi omrežij olefina, da se zadovoljijo industrijske potrebe porabe olefina v Skupnosti.
- (7) Prednostne naloge za vseevropska energetska omrežja izhajajo tudi iz naraščajoče pomembnosti vseevropskih energetskih omrežij za zagotavljanje zanesljive in raznolike energetske oskrbe Skupnosti, za vključitev energetskih omrežij novih držav članic, držav pristopnic in držav kandidatov ter za omogočanje usklajenega delovanja energetskih omrežij v Skupnosti in sosednjih državah, po posvetovanju z zadevnimi državami članicami. Sosednje države Skupnosti imajo ključno vlogo v energetski politiki Skupnosti. Pokrivajo namreč večji del potreb Skupnosti po zemeljskem plinu, so tudi ključne partnerice za tranzit primarne energije v Skupnosti in bodo postopoma postale bolj pomembni akterji na notranjih trgih plina in elektroenergetskih trgih Skupnosti.
- (8) Med projekti, ki se nanašajo na vseevropska energetska omrežja, je treba izpostaviti prednostne projekte, ki so zelo pomembni za delovanje notranjega energetskega trga ali za zanesljivo oskrbo z energijo.
- (9) Postopek za opredelitev projektov skupnega interesa, ki se nanašajo na vseevropska energetska omrežja, bi moral zagotoviti usklajeno uporabo Uredbe Sveta (ES) št. 2236/95 z dne 18. septembra 1995 o določitvi splošnih pravil za dodelitev finančne pomoči Skupnosti na področju vseevropskih omrežij⁽¹⁾. Ta postopek bi moral razlikovati dve ravni: prva raven določi omejeno število meril za opredelitev takšnih projektov in druga raven, imenovana „specifikacije“, opiše projekt podrobno.
- (10) Prednost pri financiranju v skladu z Uredbo (ES) 2236/95 bi morali imeti projekti evropskega interesa, npr. projekti skupnega interesa iz te odločbe, ki so vključeni v smeri za prednostne projekte, navedene v tej odločbi.
- (11) Države članice bi morale ob predložitvi projektov v sklopu ustreznih finančnih instrumentov Skupnosti, nameniti primerno prednost projektom iz Priloge I in merilom iz te odločbe.
- (12) Ker se projektne specifikacije lahko spreminjajo, se lahko navajajo le okvirno. Komisija bi morala biti torej pooblaščenca, da jih posodablja. Ker imajo projekti lahko znatne politične, okoljske in gospodarske posledice, je pomembno, poiskati ustrezno ravnotežje med zakonodajnim nadzorom in prilagodljivostjo pri določanju projektov, ki zaslužijo morebitno podporo Skupnosti.
- (13) Kjer je to primerno, da se določenim prednostnim projektom, ali delom prednostnih projektov, ali skupin prednostnih projektov za izboljšanje njihove priprave in izvajanje za obdobje trajanja zadevnih prednostnih projektov, bi morala Komisija ob posvetovanju z vpletenimi državami članicami zagotoviti in uskladiti sodelovanje z uporabniki in upravljavci, z namenom zagotavljanja izvajanja potrebnega spremljanja za obveščanje Skupnosti o napredku. Pri tem bi se morale Komisija in zadevne države članice posvetovati z upravljavci, uporabniki, regionalnimi in lokalnimi organi ter predstavniki civilne družbe, z namenom pridobitve obsežnejšega znanja o potrebi po storitvah prenosa, o omejitvah in parametrih storitev, potrebnih za optimalno rabo zadevne infrastrukture.
- (14) Države članice bi morale biti pozvane, da usklajujejo izvajanje določenih projektov, zlasti čezmejnih projektov ali delov teh projektov.
- (15) Oblikovati bi bilo treba ugodnejše okolje za razvoj in izgradnjo vseevropskih energetskih omrežij, predvsem z zagotavljanjem spodbud za tehnično sodelovanje med subjekti, odgovornimi za omrežja, z olajšanjem izvajanja postopkov pridobivanja dovoljenj, ki se uporabljajo za projekte omrežja v državah članicah, z namenom zmanjšanja zamud, in z ustrezno mobilizacijo finančnih sredstev, instrumentov in finančnih programov Skupnosti, ki so na razpolago za projekte omrežja. Skupnost bi morala podpirati ukrepe držav članic, sprejete za doseg tega cilja.

⁽¹⁾ UL L 228, 23.9.1995, str. 1. Uredba, kakor je bila nazadnje spremenjena z Uredbo Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 807/2004 (UL L 143, 30.4.2004, str. 46).

- (16) Ker je proračun, ki je dodeljen vseevropskim energetskim omrežjem, namenjen predvsem financiranju študij izvedljivosti, bodo, če bo potrebno, sredstva za takšna — zlasti medregijska — medsebojna povezovalna omrežja zagotovljena iz strukturnih skladov Skupnosti, s finančnimi programi in inštrumenti.
- (17) Opredelitev projektov skupnega interesa, njihovih specifikacij in prednostnih projektov ne bi smelo posegati v rezultate presoje vplivov na okolje za projekte, načrte ali programe.
- (18) Ukrepe, potrebne za izvajanje te odločbe, je treba sprejeti v skladu s Sklepom Sveta 1999/468/ES z dne 28. junija 1999 o določitvi postopkov za uresničevanje Komisiji podeljenih izvedbenih pooblastil⁽¹⁾.
- (19) Komisija bi morala redno pripravljati poročilo o izva-
janju te odločbe.
- (20) Ker ima ta odločba enaka predmet urejanja in področje uporabe kot Odločba Sveta 96/391/ES z dne 28. marca 1996 o določitvi niza ukrepov, katerih cilj je ustvariti ugodnejše okolje za razvoj vseevropskih omrežij na področju energije⁽²⁾ in Odločba št. 1229/2003/ES, je treba ti dve odločbi razveljaviti —
- infrastruktura uporablja za med-regionalni ali medna-
rodni prenos ali povezavo;
- (b) vso opremo ali objekte in naprave, ki so bistveni za
pravilno delovanje zadevnega sistema, vključno s sistemi
zaščite, spremljanja in krmiljenja;
2. pri plinovodnih omrežjih (prenos zemeljskega plina ali
olefinskih plinov) za:
- (a) visokotlačne plinovode, razen tistih v distribucijskih
omrežjih, ki omogočajo oskrbo regij Skupnosti iz notra-
njih ali zunanjih virov;
- (b) podzemna skladišča, povezana z zgoraj navedenimi
visokotlačnimi plinovodi;
- (c) naprave za sprejem, skladiščenje in ponovno uplinjanje
utekočinjenega zemeljskega plina (LNG) ter ladje za
prevoz utekočinjenega zemeljskega plina s potrebno
zmogljivostjo za oskrbo;
- (d) vso opremo ali objekte in naprave, ki so bistveni za
pravilno delovanje zadevnega sistema, vključno s sistemi
zaščite, spremljanja in krmiljenja.

SPREJELA NASLEDNJO ODLOČBO:

Člen 3

Člen 1

Predmet urejanja

Ta odločba določa naravo in obseg ukrepanja Skupnosti za oblikovanje smernic za vseevropska energetska omrežja. Vpeljuje vrsto smernic, ki zajemajo cilje, prednostne naloge in splošno zasnovo ukrepanja Skupnosti glede vseevropskih energetske omrežij. Te smernice opredeljujejo projekte skupnega interesa, vključno s tistimi, ki imajo prednost, pri vseevropskih omrežjih za električno energijo in zemeljski plin.

Člen 2

Področje uporabe

Ta odločba se uporablja:

1. pri elektroenergetskih omrežjih za:

- (a) vse visokonapetostne daljnovode, razen tistih v distribu-
cijskih omrežjih, in za podmorske povezave, če se ta

⁽¹⁾ UL L 184, 17.7.1999, str. 23.

⁽²⁾ UL L 161, 29.6.1996, str. 154.

Cilji

Skupnost spodbuja medsebojno povezovanje, medsebojno delo-
vanje in razvoj vseevropskih energetske omrežij ter dostop do
takih omrežij skladno z veljavno zakonodajo Skupnosti in s
ciljem:

- (a) spodbujati učinkovito delovanje in razvoj notranjega trga
na splošno in zlasti notranjega energetskega trga, ob spod-
bujanju racionalne proizvodnje, prevoza, distribucije in
rabe energetske virov ter razvoj in priključitev obnovljivih
energetske virov na način, ki bo znižal stroške energije za
potrošnika in prispeval k zagotavljanju raznovrstnosti ener-
getske virov;
- (b) olajšati razvoj in zmanjšati osamitev regij z omejenimi
možnostmi ter otoških regij Skupnosti in tako pomagati
okrepiti ekonomsko ter socialno kohezijo;
- (c) okrepiti zanesljivost energetske oskrbe, na primer z okrepi-
tijo odnosov s tretjimi državami na energetskem področju,
ki so v skupnem interesu vseh zadevnih pogodbenic, zlasti
v okviru Pogodbe o energetske listini in sporazumov o
sodelovanju, ki jih je sklenila Skupnost;

- (d) prispevati k trajnostnemu razvoju in varstvu okolja, med drugim z vključevanjem obnovljivih energetskih virov in z zmanjševanjem okoljskih tveganj, povezanih s prevozom in prenosom energije.

Člen 5

Zasnove ukrepov

Člen 4

Prednostne naloge pri ukrepanju

Prednostne naloge pri ukrepanju Skupnosti na področju vseevropskih energetskih omrežij so združljive s trajnostnim razvojem in so naslednje:

1. za elektroenergetska in plinovodna omrežja:

- (a) prilagajanje in razvoj energetskih omrežij v podporo delovanju notranjega energetskega trga in zlasti reševanje problematike ozkih grl, predvsem čezmejnih ozkih grl, prenatrpanosti in manjkajočih povezav, in upoštevanje potreb, ki izhajajo iz delovanja notranjega trga z električno energijo in zemeljskim plinom ter širitve Evropske unije;
- (b) vzpostavljanje energetskih omrežij na otoških, osamljenih, obrobni in najbolj obrobni regijah ob pospeševanju raznovrstnosti virov energije in rabe obnovljivih virov energije, skupaj s priključitvami navedenih omrežij, kadar je to potrebno;

2. za elektroenergetska omrežja:

- (a) prilagajanje in razvoj omrežij za olajšanje vključevanja in povezovanja proizvodnje obnovljivih virov energije;
- (b) zagotavljanje medsebojnega delovanja elektroenergetskih omrežij znotraj Skupnosti, in s tistimi v državah pristopnicah, državah kandidatkah ter drugih državah v Evropi in bazenih Sredozemskega in Črnega morja;

3. za plinovodna omrežja:

- (a) razvoj omrežij zemeljskega plina za zadovoljevanje potreb porabe zemeljskega plina v Skupnosti in nadzor nad njenimi oskrbovalnimi sistemi z zemeljskim plinom;
- (b) zagotavljanje medsebojnega delovanja omrežij zemeljskega plina znotraj Skupnosti in s tistimi v državah pristopnicah, državah kandidatkah ter drugih državah v Evropi, v bazenih Sredozemskega, Črnega in Kaspijskega morja, kot tudi na Bližnjem vzhodu in v zalivskih regijah ter zagotavljanje raznovrstnosti virov zemeljskega plina ter oskrbovalnih poti.

Splošne zasnove ukrepanja Skupnosti na področju vseevropskih energetskih omrežij so:

- (a) opredelitev projektov skupnega interesa iz člena 6;
- (b) oblikovanje ugodnejšega okolja za razvoj teh omrežij.

Člen 6

Projekti skupnega interesa

1. Splošna merila, ki se uporabijo pri sprejemanju odločitve o opredelitvi, spremembah, specifikacijah ali zahtevkih za posodobitev projektov skupnega interesa, so naslednja:

- (a) projekti spadajo v področje uporabe iz člena 2;
- (b) projekti ustrezajo ciljem in prednostnim nalogam ukrepanja, določenim v členu 3 ali 4;
- (c) projekti izkazujejo potencialno gospodarsko upravičenost.

Ovrednotenje gospodarske upravičenosti temelji na analizi stroškov in koristi, ki upošteva vse stroške in koristi, vključno s srednjeročnimi in/ali dolgoročnimi, v zvezi z okoljskimi vidiki, zanesljivostjo oskrbe in prispevkom k ekonomski in socialni koheziji. Projekte skupnega interesa, ki se nanašajo na ozemlje ene od držav članic, odobri ta država članica.

2. Dodatna merila za opredelitev projektov skupnega interesa so določena v Prilogi II. O vseh spremembah k dodatnim merilom za opredelitev projektov skupnega interesa iz Priloge II se odloča skladno s postopkom iz člena 251 Pogodbe.

3. Do finančne pomoči Skupnosti, predvidene po Uredbi (ES) št. 2236/95, so upravičeni samo tisti projekti iz Priloge III, ki izpolnjujejo merila iz odstavka 1, in projekti iz Priloge II.

4. Okvirne projektne specifikacije, ki vsebujejo natančen opis projektov in, kjer je to primerno, njihov geografski opis, določa Priloga III. Te specifikacije se posodablja v skladu s postopkom iz člena 11(2). Posodobitve so tehnične narave in se omejuje na tehnične spremembe projektov ali spremembo dela specificirane trase ali omejeno prilagoditev lokacije projekta.

5. Države članice sprejmejo vse ukrepe, za katere menijo, da so potrebni za olajšanje in pospešitev dokončanja projektov skupnega interesa in za zmanjšanje zamud pri usklajevanju z zakonodajo Skupnosti in mednarodnimi konvencijami o okolju. Zlasti je treba hitro zaključiti potrebne postopke izdaje dovoljenj.

6. Za dele projektov skupnega interesa na ozemljih tretjih držav lahko Komisija, s soglasjem zadevnih držav članic, predlaga, kjer je to primerno, v okviru upravljanja sporazumov med Skupnostjo in omenjenimi tretjimi državami ter skladno s Pogodbo o energetski listini in drugimi večstranskimi sporazumi za tretje države, ki so pogodbenice te pogodbe, da zadevne tretje države priznajo te projekte kot projekte vzajemnega interesa, da se olajša njihovo izvajanje.

Člen 7

Prednostni projekti

1. Projekti skupnega interesa iz člena 6(3) in vključeni v osi za prednostne projekte iz Priloge I imajo prednost pri dodeljevanju finančne pomoči Skupnosti, predvidene v Uredbi (ES) št. 2236/95. O spremembah Priloge I se odloča v skladu s postopkom, določenim v členu 251 Pogodbe.

2. (a) Za čezmejne investicijske projekte sprejmejo države članice potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da bo, v okviru nacionalnih postopkov za odobritev, dejstvo, da ti projekti izboljšajo obseg medsebojnih povezav med dvema ali več državami članicami in posledično okrepijo vseevropsko varnost oskrbe, služilo pristojnim nacionalnim organom kot merilo za oceno.

(b) Zadevne države članice in Komisija si prizadevajo, vsak v okviru svoje pristojnosti, skupaj z odgovornimi družbami, za pospeševanje izvajanja prednostnih projektov, zlasti čezmejnih projektov.

3. Prednostni projekti so združljivi s trajnostnim razvojem in izpolnjujejo naslednja merila:

(a) imajo znaten vpliv na konkurenčno delovanje notranjega trga, in/ali

(b) krepijo zanesljivost oskrbe v Skupnosti in/ali

(c) povzročijo povečanje uporabe obnovljivih virov energije.

Člen 8

Ugodnejše okolje

1. Za prispevanje k ustvarjanju ugodnejšega okolja za razvoj vseevropskih energetskih omrežij in njihovega medsebojnega delovanja, Skupnost upošteva prizadevanja držav članic v skladu s tem ciljem, pripisuje največji pomen naslednjim ukrepom in jih primerno spodbuja:

(a) tehničnemu sodelovanju med subjekti, odgovornimi za vseevropska energetska omrežja, zlasti za ustrezno delovanje povezav, navedenih v točkah 1, 2 in 7 Priloge II;

(b) olajšanju izvajanja postopkov pridobivanja dovoljenj za projekte na področju vseevropskih energetskih omrežij za zmanjšanje zamud;

(c) zagotavljanju pomoči projektom skupnega interesa s finančnimi sredstvi skladov Skupnosti, instrumenti in finančnimi programi, ki se uporabljajo za ta omrežja.

2. Komisija v tesnem sodelovanju z zadevnimi državami članicami prevzame pobudo za spodbujanje usklajevanja dejavnosti iz odstavka 1.

3. Komisija v skladu s postopkom iz člena 11(2) določi ukrepe, potrebne za izvajanje dejavnosti iz točk (a) in (b) odstavka 1.

Člen 9

Vplivi na konkurenco

Pri obravnavanju projektov je treba upoštevati njihove vplive na konkurenco in na zanesljivost oskrbe. Spodbujata se oba glavna vira financiranja, privatno financiranje ali financiranje s strani zadevnih gospodarskih subjektov. Skladno z določbami Pogodbe se je treba izogibati vsakemu izkrivljanju konkurence med subjekti na trgu.

Člen 10

Omejitve

1. Ta odločba ne posega v prevzete finančne obveznosti države članice ali Skupnosti.

2. Ta odločba ne posega v rezultate presoje vplivov na okolje za projekte in načrte ali programe, ki določajo nadaljnji okvir izdaje dovoljenj za take projekte. Rezultati presoje vplivov na okolje, kadar se taka presoja zahteva skladno z ustrezno zakonodajo Skupnosti, se upoštevajo pred sprejetjem odločitve o izvajanju projektov, skladno z ustrezno zakonodajo Skupnosti.

Člen 11

Postopek z Odborom

1. Komisiji pomaga odbor.
2. Pri sklicevanju na ta odstavek, se uporabljata člena 5 in 7 Sklepa 1999/468/ES ob upoštevanju določb člena 8 Sklepa. Rok, določen v členu 5(6) Sklepa 1999/468/ES, je tri mesece.
3. Odbor sprejme svoj poslovnik.

Člen 12

Poročilo

Komisija vsaki dve leti pripravi poročilo o izvajanju te odločbe, ki ga predloži Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij.

V tem poročilu se pozornost posveti izvajanju prednostnih projektov, ki zadevajo čezmejne povezave navedene v točkah 2, 4 in 7 Priloge II, in napredku, doseženem pri njihovem izva-

janju, kot tudi podrobni ureditvi njihovega financiranja, zlasti glede prispevka finančnih sredstev Skupnosti.

Člen 13

Razveljavitev

Odločba 96/391/ES in Odločba št. 1229/2003/ES se razveljavita.

Člen 14

Začetek veljavnosti

Ta odločba začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Člen 15

Naslovniki

Ta odločba je naslovljena na države članice.

V,

Za Evropski parlament
Predsednik

Za Svet
Predsednik

PRILOGA I

VSEEVROPSKA ENERGETSKA OMREŽJA

Osi za prednostne projekte, opredeljene v členu 7

Prednostni projekti na vsaki osi so navedeni

ELEKTROENERGETSKA OMREŽJA

EL.1. Francija — Belgija — Nizozemska — Nemčija: okrepitev elektroenergetskih omrežij za reševanje prenatrpanosti v pretoku električne energije skozi države Beneluksa.

Prednostni projekti vključujejo:

Daljnovid Avelin (FR) — Avelgem (BE)

Daljnovid Moulaine (FR) — Aubange (BE)

EL.2. Meje Italije s Francijo, Avstrijo, Slovenijo in Švico: povečanje zmogljivosti za medsebojno povezovanje elektroenergetskih sistemov.

Prednostni projekti vključujejo:

Daljnovid Lienz (AT) — Cordignano (IT)

Nova medsebojna povezava med Italijo in Slovenijo

Daljnovid Udine Ovest/Videm Zahod (IT) — Okroglo (SI)

Daljnovid S. Fiorano (IT) — Nave (IT) — Gorlago (IT)

Daljnovid Venezia Nord/Benetke Sever (IT) — Cordignano (IT)

Daljnovid St. Peter (AT) — Tauern (AT)

Daljnovid Südburgenland (AT) — Kainachtal (AT)

Medsebojna povezava med Avstrijo in Italijo (Thaur-Brixen) skozi železniški predor Brenner

EL.3. Francija — Španija — Portugalska: povečanje zmogljivosti za medsebojno povezovanje elektroenergetskih sistemov med temi državami in za Iberski polotok ter razvoj omrežij na otoških regijah.

Prednostni projekti vključujejo:

Daljnovid Sentmenat (ES) — Becanó (ES) — Baixas (FR)

Daljnovid Valdigem (PT) — Douro Internacional (PT) — Aldeadávila (ES) in naprave „Douro Internacional“

EL.4. Grčija — balkanske države — sistem UCTE: razvoj elektroenergetske infrastrukture za priključitev Grčije v sistem UCTE in za usposobitev razvoja trga z električno energijo v jugovzhodni Evropi.

Prednostni projekti vključujejo:

Daljnovid Philippi (EL) — Hamidabad (TR)

EL.5. Združeno kraljestvo — celinska Evropa in severna Evropa: vzpostavitev/povečanje zmogljivosti za medsebojno povezovanje elektroenergetskih sistemov in možno vključevanje energije vetra iz naprav na morju

Prednostni projekti vključujejo:

Podmorski kabel za povezavo med Anglijo (UK) in Nizozemsko

EL.6. Irska — Združeno kraljestvo: povečanje zmogljivosti za medsebojno povezovanje elektroenergetskih sistemov in možno vključevanje energije vetra iz naprav na morju.

Prednostni projekti vključujejo:

Podmorski kabel za povezavo med Irsko in Walesom (UK)

EL.7. Danska — Nemčija — baltski obroč (vključno Norveška — Švedska — Finska — Danska — Nemčija — Poljska — baltske države — Rusija): povečanje zmogljivosti za medsebojno povezovanje elektroenergetskih sistemov in možno vključevanje energije vetra iz naprav na morju.

Prednostni projekti vključujejo:

Daljnovid Kassø (DK) — Hamburg/Dollern (DE)

Daljnovid Hamburg/Krömmel (DE) — Schwerin (DE)

Daljnovid Kassø (DK) — Revsing (DK) — Tjele (DK)

Daljnovid Vester Hassing (DK) — Trige (DK)

Podmorski kabel Skagerrak 4: med Dansko in Norveško

Povezava med Poljsko in Litvo, vključno s potrebno okrepitevijo poljskega elektroenergetskega omrežja in profila PL — DE, da se omogoči vključitev v notranji energetski trg

Podmorski kabel Finska — Estonija (Estlink)

Podmorski kabel Fennoscan med Finsko in Švedsko

Halle/Saale (DE) — Schweinfurt (DE)

EL.8. Nemčija — Poljska — Češka — Slovaška — Avstrija — Madžarska — Slovenija: povečanje zmogljivosti za medsebojno povezovanje elektroenergetskih sistemov.

Prednostni projekti vključujejo:

Daljnovid Neuenhagen (DE) — Vierraden (DE) — Krajnik (PL)

Daljnovid Dürnröhr (AT) — Slavětice (CZ)

Nova povezava med Nemčijo in Poljsko

Veľké Kapušany (SK) — Lemešany (SK) — Moldava (SK) — Sajóivánka (HU)

Gabčíkovo (SK) — Veľký Ďur (SK)

Stupava (SK) — Dunaj jugovzhod (AT)

EL.9. Sredozemske države članice — sredozemski elektroenergetski obroč: povečanje zmogljivosti za medsebojno povezovanje elektroenergetskih sistemov med sredozemskimi državami članicami in Marokom — Alžirijo — Tunizijo — Libijo — Egiptom — državami Bližnjega vzhoda — Turčijo.

Prednostni projekti vključujejo:

elektroenergetska povezava med Tunizijo in Italijo

PLINOVODNA OMREŽJA

NG.1. Združeno kraljestvo — severna celinska Evropa, vključno z Nizozemsko, Belgijo, Dansko, Švedsko, in Nemčijo — Poljska — Litva — Latvija — Estonija — Finska — Rusija:

Plinovodi, ki povezujejo nekatere glavne vire oskrbe s plinom v Evropi, izboljšujejo medsebojno delovanje omrežij in povečujejo zanesljivost oskrbe, vključno s plinovodi zemeljskega plina preko morja iz Rusije v EU in preko kopnega iz Rusije na Poljsko in v Nemčijo, izgradnja novega plinovoda ter povečanje zmogljivosti omrežja v Nemčiji, na Danskem in Švedskem ter med njimi, in na Poljskem, Češkem, Slovaškem, v Nemčiji in Avstriji ter med njimi.

Prednostni projekti vključujejo:

Severno-evropski plinovod

Plinovod „Yamal-Europe“

Plinovod za prenos zemeljskega plina, ki povezuje Dansko, Nemčijo in Švedsko

Krepitev zmogljivosti tranzita na osi Nemčija — Belgija — Združeno kraljestvo.

NG.2. Alžirija — Španija — Italija — Francija — severna celinska Evropa: izgradnja novih plinovodov za prenos zemeljskega plina iz Alžirije v Španijo, Francijo in Italijo in povečanje zmogljivosti omrežja v Španiji, Franciji in Italiji ter med njimi.

Prednostni projekti vključujejo:

Plinovod Alžirija — Tunizija — Italija

Plinovod Alžirija — Italija prek Sardinije in Korzike z vejo v Francijo

Plinovod Medgas (Alžirija — Španija — Francija — celinska Evropa)

- NG.3. države Kaspijskega morja — Bližnji vzhod — Evropska unija: nova plinovodna omrežja za prenos zemeljskega plina, ki povezujejo Evropsko unijo z novimi viri, vključno s plinovodi Turčija — Grčija, Grčija — Italija, Turčija — Avstrija in Grčija — Slovenija — Avstrija (prek zahodnega Balkana).

Prednostni projekti vključujejo:

Plinovod Turčija — Grčija — Italija

Plinovod Turčija — Avstrija

- NG.4. Terminali za utekočinjeni zemeljski plin (LNG) v Belgiji, Franciji, Španiji, na Portugalskem, v Italiji, Grčiji, na Cipru in na Poljskem: zagotavljanje raznovrstnosti virov oskrbe in vstopnih točk, vključno s priključitvijo terminalov za LNG na prenosno omrežje.

- NG.5. Podzemna skladišča zemeljskega plina v Španiji, na Portugalskem, Franciji, Italiji, Grčiji in območju Baltskega morja: povečanje zmogljivosti v Španiji, Franciji, Italiji in območju Baltskega morja ter izgradnja prvih naprav na Portugalskem, v Grčiji in v Litvi.

- NG.6. Sredozemske države članice — vzhodno sredozemski plinski obroč: vzpostavitev in povečanje zmogljivosti plinovodov za prenos zemeljskega plina med sredozemskimi državami članicami in Libijo — Egiptom — Jordanijo — Sirijo — Turčijo.

Prednostni projekti vključujejo:

Plinovod Libija — Italija.

PRILOGA II

VSEEVROPSKA ENERGETSKA OMREŽJA

Dodatna merila za opredeljevanje projektov skupnega interesa iz člena 6(2)

ELEKTROENERGETSKA OMREŽJA

1. Razvoj elektroenergetskih omrežij na otoških, osamljenih, obrobni in najbolj obrobni regijah ob pospeševanju raznovrstnih virov energije in povečevanju rabe obnovljivih virov energije in povezava elektroenergetskih omrežij navedenih regij, če je to potrebno:
 - Irska — Združeno Kraljestvo (Wales)
 - Grčija (otoki)
 - Italija (Sardinija) — Francija (Korzika) — Italija (celinski del)
 - Poveze na otoških regijah, vključno s povezavami s celinskim delom
 - Povezave na najbolj obrobni regijah v Franciji, Španiji, na Portugalskem
2. Razvoj elektroenergetskih povezav med državami članicami, ki so potrebne za delovanje notranjega trga in za zagotavljanje zanesljivosti in varnosti obratovanja elektroenergetskih omrežij.
 - Francija — Belgija — Nizozemska — Nemčija
 - Francija — Nemčija
 - Francija — Italija
 - Francija — Španija
 - Portugalska — Španija
 - Finska — Švedska
 - Finska — Estonija — Latvija — Litva
 - Avstrija — Italija
 - Italija — Slovenija
 - Avstrija — Italija — Slovenija — Madžarska
 - Nemčija — Poljska
 - Nemčija — Poljska — Češka — Avstrija — Slovaška — Madžarska
 - Madžarska — Slovaška
 - Madžarska — Avstrija
 - Poljska — Litva
 - Irska — Združeno kraljestvo (Severna Irska):
 - Avstrija — Nemčija — Slovenija — Madžarska
 - Nizozemska — Združeno kraljestvo
 - Nemčija — Danska — Švedska
 - Grčija — Italija
 - Madžarska — Slovenija
 - Malta — Italija
 - Finska — Estonija
 - Italija — Slovenija
3. Razvoj elektroenergetskih povezav znotraj držav članic, kjer je to potrebno, za izkoriščanje prednosti povezav med državami članicami, delovanje notranjega trga ali priključitev obnovljivih virov energije:
 - vse države članice

4. Razvoj elektroenergetskih povezav z državami nečlanicami in zlasti z državami kandidatkami, kar bo prispevalo k medsebojnemu delovanju, zanesljivosti in varnosti obratovanja elektroenergetskih omrežij ali k oskrbi z električno energijo znotraj Evropske skupnosti:
- Nemčija — Norveška
 - Nizozemska — Norveška
 - Švedska — Norveška
 - Združeno kraljestvo — Norveška
 - baltski elektroenergetski obroč: Nemčija — Poljska — Belorusija — Rusija — Litva — Latvija — Estonija — Finska — Švedska — Norveška — Danska
 - Norveška — Švedska — Finska — Rusija
 - Sredozemski elektroenergetski obroč: Francija — Španija — Maroko — Alžirija — Tunizija — Libija — Egipt — države Bližnjega vzhoda — Turčija — Grčija — Italija
 - Grčija — Turčija
 - Italija — Švica
 - Avstrija — Švica
 - Madžarska — Romunija
 - Madžarska — Srbija
 - Madžarska — Hrvaška
 - Italija — Tunizija
 - Grčija — balkanske države
 - Španija — Maroko
 - Španija — Andora — Francija
 - EU — balkanske države — Belorusija — Rusija — Ukrajina
 - Črnomoški elektroenergetski obroč: Rusija — Ukrajina — Romunija — Bolgarija — Turčija — Gruzija
 - Bolgarija — Nekdanja jugoslovanska republika Makedonija/Grčija — Albanija — Italija ali Bolgarija — Grčija — Italija
5. Ukrepi za izboljšanje delovanja medsebojno povezanih elektroenergetskih omrežij znotraj notranjega trga in zlasti opredelitev ozkih grl in manjkajočih povezav, razvijanje rešitev za obvladovanje prenatrpanosti in prilagoditev načinov napovedovanja in obratovanja elektroenergetskih omrežij:
- Opredelitev ozkih grl in manjkajočih povezav, zlasti čezmejnih, znotraj elektroenergetskih omrežij
 - Razvijanje rešitev za vodenje pretoka električne energije zaradi reševanja problematike prenatrpanosti znotraj elektroenergetskih omrežij
 - Prilagajanje načinov napovedovanja in obratovanja elektroenergetskih omrežij, ki jih zahteva delovanje notranjega trga in visok delež rabe obnovljivih virov energije

PLINOVODNA OMREŽJA

6. Uvedba zemeljskega plina v nove regije, predvsem otoške, osamljene, obrobne in skrajno obrobne regije in razvoj omrežij zemeljskega plina v teh regijah:
- Združeno kraljestvo (Severna Irska):
 - Irska
 - Španija
 - Portugalska
 - Grčija

- Švedska
 - Danska
 - Italija (Sardinija)
 - Francija (Korzika)
 - Ciper
 - Malta
 - skrajno obrobne regije v Franciji, Španiji, Portugalski
7. Razvoj povezav zemeljskega plina za zadovoljitev potreb notranjega trga ali krepitev zanesljivosti oskrbe, vključno s priključitvijo ločenih omrežij zemeljskega plina in olefina:
- Irska — Združeno kraljestvo
 - Francija — Španija
 - Francija — Švica
 - Portugalska — Španija
 - Avstrija — Nemčija
 - Avstrija — Madžarska
 - Avstrija — Madžarska — Slovaška — Poljska
 - Poljska — Češka
 - Slovaška — Češka — Nemčija — Avstrija
 - Avstrija — Italija
 - Grčija — balkanske države
 - Avstrija — Madžarska — Romunija — Bolgarija — Grčija — Turčija
 - Francija — Italija
 - Grčija — Italija
 - Avstrija — Češka
 - Nemčija — Češka — Avstrija — Italija
 - Avstrija — Slovenija — Hrvaška
 - Madžarska — Hrvaška
 - Madžarska — Romunija
 - Madžarska — Slovaška
 - Madžarska — Ukrajina
 - Slovenija — balkanske države
 - Belgija — Nizozemska — Nemčija
 - Združeno kraljestvo — Nizozemska — Nemčija
 - Nemčija — Poljska
 - Danska — Združeno kraljestvo
 - Danska — Nemčija — Švedska
 - Danska — Nizozemska
8. Razvoj zmogljivosti za sprejemanje LNG in skladiščenje zemeljskega plina za zadostitev povpraševanju, nadzor nad sistemi za oskrbo s plinom in zagotavljanje raznovrstnih virov in oskrbovalnih poti:
- vse države članice

9. Razvoj transportnih zmogljivosti zemeljskega plina (plinovodi za oskrbo s plinom), ki so potrebne za zadostitev povpraševanja in zagotavljanja raznovrstnosti oskrbe iz notranjih in zunanjih virov, prav tako kot tudi oskrbovalnih poti:
- Nordijsko plinovodno omrežje: Norveška — Danska — Nemčija — Švedska — Finska — Rusija — baltske države — Poljska
 - Alžirija — Španija — Francija
 - Rusija — Ukrajina — EU
 - Rusija — Belorusija — Ukrajina — EU
 - Rusija — Belorusija — EU
 - Rusija — Baltsko morje — Nemčija
 - Rusija — baltske države — Poljska — Nemčija
 - Nemčija — Češka — Poljska — Nemčija — druge države članice
 - Libija — Italija
 - Tunizija — Libija — Italija
 - Države Kaspijskega morja — EU
 - Rusija — Ukrajina — Moldavija — Romunija — Bolgarija — Grčija — Slovenija — druge balkanske države
 - Rusija — Ukrajina — Slovaška — Madžarska — Slovenija — Italija
 - Nizozemska — Nemčija — Švica — Italija
 - Belgija — Francija — Švica — Italija
 - Danska — Švedska — Poljska
 - Norveška — Rusija — EU
 - Irska
 - Alžirija — Italija — Francija
 - Alžirija — Tunizija — Italija
 - Bližnji vzhod — vzhodno sredozemski plinski obroč — EU
 - Vzpostavitev mešalne postaje Winksele na osi sever-jug (mešanje plina H z dušikom)
 - Povečanje zmogljivosti na osi vzhod-zahod: Zeebrugge — Eynatten
10. Ukrepi za izboljšanje delovanja medsebojno povezanih omrežij zemeljskega plina znotraj notranjega trga in tranzitnih držav, zlasti opredelitev ozkih grl in manjkajočih povezav, razvijanje rešitev za obvladovanje prenatrpanosti in prilagoditev načinov napovedovanja ter učinkovitega in varnega obratovanja omrežij zemeljskega plina:
- Opredelitev ozkih grl in manjkajočih povezav, zlasti čezmejnih, znotraj omrežij zemeljskega plina.
 - Razvijanje rešitev za vodenje pretoka zemeljskega plina zaradi reševanja problematike prenatrpanosti znotraj omrežij zemeljskega plina.
 - Prilagajanje načinov napovedovanja in obratovanja omrežij zemeljskega plina, ki ga zahteva delovanje notranjega trga.
 - Povečanje celotnih zmogljivosti, varnosti in zaščite omrežij zemeljskega plina v tranzitnih državah.
11. Razvoj in vključitev transportnih zmogljivosti olefinov, ki so potrebne, za zadostitev povpraševanja na notranjem trgu:
- vse države članice
-

PRILOGA III

VSEEVROPSKA ENERGETSKA OMREŽJA

Projekti skupnega interesa in njihove specifikacije, ki so trenutno opredeljeni skladno z merili, določenimi v Prilogi II

ELEKTROENERGETSKA OMREŽJA

1. Razvoj elektroenergetskih omrežij v izoliranih regijah

- 1.1 Podmorski kabel Irska — Wales (UK)
- 1.2 Priključitev južnih Kikladov (EL) (v povezani sistem)
- 1.3 30 kV podvodna kabelska povezava med otoki Faial, Pico in S. Jorge (Azori, PT)
- 1.4 Priključitev in okrepitev omrežja v Terceiri, Faialu in S. Miguelu (Azori, PT)
- 1.5 Priključitev in okrepitev omrežja v Madeiri (PT)
- 1.6 Podmorski kabel Sardinija (IT) — celinski del Italije
- 1.7 Podmorski kabel Korzika (FR) — Italija
- 1.8 Povezava celinski del Italije — Sicilija (IT) podvojitev povezave Sorgente (IT) — Rizziconi (IT)
- 1.9 Nove povezave na Balearih in Kanarskih otokih (ES)

2. Razvoj elektroenergetskih povezav med državami članicami

- 2.1 Daljnovod Moulaine (FR) — Aubange (BE)
- 2.2 Daljnovod Avelin (FR) — Avelgem (BE)
- 2.3 Medsebojna povezava med Nemčijo in Belgijo
- 2.4 Daljnovod Vigy (FR) — Marlenheim (FR)
- 2.5 Daljnovod Vigy (FR) — Uchtelfangen (DE)
- 2.6 Fazni transformator La Praz (FR)
- 2.7 Nadaljnje povečanje zmogljivosti preko obstoječe medsebojne povezave med Francijo in Italijo
- 2.8 Nova medsebojna povezava med Francijo in Italijo
- 2.9 Nova medsebojna povezava preko Pirenejev med Francijo in Španijo
- 2.10 Povezava preko vzhodnih Pirenejev med Francijo in Španijo
- 2.11 Povezave med severno Portugalsko in severozahodno Španijo
- 2.12 Daljnovod Sines (PT) — Alqueva (PT) — Balboa (ES)
- 2.13 Povezava med južno Portugalsko in jugozahodno Španijo
- 2.14 Daljnovod Valdigem (PT) — Douro Internacional (PT) — Aldeadávila (ES) in naprave „Douro Internacional“
- 2.15 Povezave severno od Botnijskega zaliva in podmorski kabel Fennoscan med Finsko in Švedsko
- 2.16 Daljnovod Lienz (AT) — Cordinano (IT)
- 2.17 Medsebojna povezava Somplago (IT) — Würmbach (AT)
- 2.18 Medsebojna povezava Avstrija — Italija (Thaur-Brixen) skozi železniški predor Brenner
- 2.19 Povezava med Irsko in Severno Irsko

- 2.20 Daljnovod St Peter (AT) — Isar (DE)
- 2.21 Podmorski kabel med jugovzhodno Anglijo in osrednjo Nizozemsko
- 2.22 Okrepitev povezav med Dansko in Nemčijo, npr. daljnovod Kasso — Hamburg
- 2.23 Okrepitev povezav med Dansko in Švedsko
- 2.24 Nova povezava med Slovenijo in Madžarsko: Cirkovce (SI) — Hévíz (HU)
- 2.25 Sajóivánka (HU) — Rimavská Sobota (SK)
- 2.26 Moldava (SK) — Sajóivánka (HU)
- 2.27 Stupava (SK) — Dunaj jugo-vzhod (AT)
- 2.28 Daljnovod Poljska — Nemčija (Neuenhagen (DE) — Vierraden (DE) — Krajnik (PL)
- 2.29 Daljnovod Poljska — Litva (Elk — Alytus)
- 2.30 Podmorski kabel za povezavo med Finsko in Estonijo
- 2.31 Vzpostavitev sistemov prilagodljivega prenosa dvosmernega toka med Italijo in Slovenijo
- 2.32 Nove povezave med sistemoma UCTE in CENTREL
- 2.33 Dürnrohr (AT) — Slavětice (CZ)
- 2.34 Podvodna električna povezava med Malto (MT) in Sicilijo (IT)
- 2.35 Nove medsebojne povezave med Italijo in Slovenijo
- 2.36 Daljnovod Udine Ovest /Videm zahod (IT) — Okroglo (SI)

3. Razvoj električnih povezav znotraj držav članic

- 3.1 Povezave na osi vzhod-zahod Danske: povezava med danskim zahodnim (UCTE) in vzhodnim (NORDEL) omrežjem.
- 3.2 Povezava na osi sever-jug Danske
- 3.3 Nove povezave v severni Franciji
- 3.4 Nove povezave v jugo-zahodni Franciji
- 3.5 Daljnovod Trino Vercellese (IT) — Lacchiarella (IT)
- 3.6 Daljnovod Turbigo (IT) — Rho (IT) — Bovisio (IT)
- 3.7 Daljnovod Voghera (IT) — La Casella (IT)
- 3.8 Daljnovod S. Fiorano (IT) — Nave (IT) — Gorlago (IT)
- 3.9 Daljnovod Benetke Sever (IT) — Cordignano (IT)
- 3.10 Daljnovod Redipuglia/Sredipolja (IT) — Udine Ovest/Videm Zahod (IT)
- 3.11 Nove povezave na osi vzhod-zahod Italije
- 3.12 Daljnovod Tavarnuzze (IT) — Casellina (IT)
- 3.13 Daljnovod Tavarnuzze (IT) — S.Barbara (IT)
- 3.14 Daljnovod Rizziconi (IT) — Feroletto (IT) — Laino (IT)

- 3.15 Nove povezave na osi sever-jug Italije
- 3.16 Spremembe na omrežjih zaradi olajšanja priključitve obnovljivih virov energije v Italiji
- 3.17 Nove povezave za energijo vetra v Italiji
- 3.18 Nove povezave na severni osi Španije
- 3.19 Nove povezave na sredozemski osi Španije
- 3.20 Nove povezave na osi Galicija (ES) — Centro (ES)
- 3.21 Nove povezave na osi Centro (ES) — Aragón (ES)
- 3.22 Nove povezave na osi Aragón (ES) — Levante (ES)
- 3.23 Nove povezave na španski južno-osrednji osi (ES)
- 3.24 Nove povezave na španski vzhodno-osrednji osi (ES)
- 3.25 Nove povezave v Andaluziji (ES)
- 3.26 Daljnovod Pedralva (PT) — Riba d'Ave (PT) in naprave Pedralva
- 3.27 Daljnovod Recarei (PT) — Valdigem (PT)
- 3.28 Daljnovod Picote (PT) — Pocinho (PT) (nadgradnja)
- 3.29 Sprememba obstoječega daljnovoda Pego (PT) — Cedillo (ES)/Falagueira (PT) in naprave Falagueira
- 3.30 Daljnovod Pego (PT) — Batalha (PT) in naprave Batalha
- 3.31 Daljnovod Sines (PT) — Ferreira do Alentejo (PT) I (nadgradnja)
- 3.32 Nove povezave za energijo vetra na Portugalskem
- 3.33 Daljnovod Pereiros (PT) — Zêzere (PT) — Santarém (PT) in naprave Zêzere
- 3.34 Daljnovoda Batalha (PT) — Rio Maior (PT) I in II (nadgradnje)
- 3.35 Daljnovod Carrapatelo (PT) — Mourisca (PT) (nadgradnja)
- 3.36 Daljnovod Valdigem (PT) — Viseu (PT) — Anadia (PT)
- 3.37 Odmik od obstoječega daljnovoda Rio Maior (PT) — Palmela (PT) k Ribateju (PT) in naprave Ribatejo
- 3.38 Razdelilno-transformatorske postaje Solun (EL), Lamia (EL) in Patras (EL) ter povezovalni daljnovodi
- 3.39 Povezave regij Evija (EL), Lakonija (EL) in Trakija (EL)
- 3.40 Okrepitev obstoječih povezav obrobnihih regij na celinskem delu Grčije
- 3.41 Daljnovod Tynagh (IE) — Cashla (IE)
- 3.42 Daljnovod Flagford (IE) — East Sligo (IE)
- 3.43 Povezave v severovzhodnem in zahodnem delu Španije, zlasti priključitev vetrnih elektrarn na omrežje
- 3.44 Povezave v Baskiji (ES), Aragoniji (ES) in Navari (ES)

- 3.45 Povezave v Galiciji (ES)
- 3.46 Povezave v osrednji Švedski
- 3.47 Povezave v južni Švedski
- 3.48 Daljnovod Hamburg (DE) — regija Schwerin (DE)
- 3.49 Daljnovod regija Halle/Saale (DE) — regija Schweinfurt (DE)
- 3.50 Nove povezave vetrne energije na morju in na kopnem v Nemčiji
- 3.51 Nadgradnja 380 kV omrežja v Nemčiji za povezavo vetrnic na morju
- 3.52 Povezave na Severnem Irskem v zvezi z medsebojnimi povezavami z Irsko
- 3.53 Povezave na severozahodu Združenega kraljestva
- 3.54 Povezave na Škotskem in v Angliji s ciljem večje uporabe obnovljivih virov pri proizvodnji električne energije
- 3.55 Nove povezave vetrne energije na morju v Belgiji, vključno z nadgradnjo 380 kV omrežja
- 3.56 Razdelilno-transformatorska postaja Borssele (NL)
- 3.57 Postavitev naprav za kompenzacijo jalove moči (NL)
- 3.58 Postavitev preklopnikov napetosti in/ali kondenzatorskih baterij v Belgiji
- 3.59 Nadgradnja 380 kV omrežja v Belgiji, zaradi povečanja zmožnosti uvoza
- 3.60 Daljnovod St. Peter (AT) — Tauern (AT)
- 3.61 Daljnovod Süd-Burgenland (AT) — Kainachtal (AT)
- 3.62 Dunowo (PL) — Żydowo (PL) — Krzewina (PL) — Plewiska (PL)
- 3.63 Pątnów (PL) — Grudziądz (PL)
- 3.64 Ostrów (PL) — Plewiska (PL)
- 3.65 Ostrów (PL) — Trębaczew (Rogowiec) (PL)
- 3.66 Plewiska (PL) — Pątnów (PL)
- 3.67 Tarnów (PL) — Krosno (PL)
- 3.68 Ełk (PL) — Olsztyn Matki (PL)
- 3.69 Ełk (PL) — Narew (PL)
- 3.70 Mikułowa (PL) — Świebodzice — Dobrzeń (Groszowice) (PL)
- 3.71 Pątnów (PL) — Sochaczew (PL) — Warszawa (PL)
- 3.72 Krško (SI) — Beričevo (SI)
- 3.73 Nadgradnja sistema prenosa v Sloveniji z 220 kV na 400 kV
- 3.74 Medzibrod (SK) — Liptovska Mara (SK)

- 3.75 Lemešany (SK) — Moldava (SK)
- 3.76 Lemešany (SK) — Velké Kapušany (SK)
- 3.77 Gabčíkovo (SK) — Velký Ďur (SK)
- 3.78 Povezave na severu Švedske
- 3.79 Prenos oskrbe Saaremaa (EE) na 110 kV
- 3.80 Izboljšanje oskrbe z energijo v Tartu (EE)
- 3.81 Obnova razdelilno-transformatorske postaje (300 kV) Eesti (EE)
- 3.82 Obnova transformatorskih postaj (110 kV) Kiisa (EE), Püssi (EE) in Viljandi (EE)
- 3.83 Nošovice (CZ) — Prosenice (CZ): obnova enosmernega daljnovoda (400 kV) v dvosmerni daljnovod 400 kV
- 3.84 Krasíkov (CZ) — Horní Životice (CZ): nov enosmerni 400 kV daljnovod
- 3.85 Nove povezave z napravami za energijo vetra na Malti (MT)

4. Razvoj elektroenergetskih povezav z državami nečlanicami

- 4.1 Nova medsebojna povezava Italija — Švica
- 4.2 Daljnovod Philippi (EL) — Maritsa 3 (Bolgarija)
- 4.3 Daljnovod Amintaio (EL) — Bitola (Nekdanja jugoslovanska republika Makedonija)
- 4.4 Daljnovod Kardina (EL) — Elbasan (Albanija)
- 4.5 Daljnovod Elbasan (Albanija) — Podgorica (Srbija in Črna gora)
- 4.6 Razdelilno-transformatorska postaja Mostar (Bosna in Hercegovina) in povezovalni daljnovodi
- 4.7 Razdelilno-transformatorska postaja Ernestinovo (Hrvaška) in povezovalni daljnovodi
- 4.8 Nove povezave med Grčijo in Albanijo, Bolgarijo ter Nekdanjo jugoslovansko republiko Makedonijo
- 4.9 Daljnovod Philippi (EL) — Hamidabad (TR)
- 4.10 Podmorski kabel med severovzhodno/vzhodno Anglijo in južno Norveško
- 4.11 Povezava Eemshaven (NL) — Feda (NO)
- 4.12 Podmorski kabel med južno Španijo in Marokom (okrepitev obstoječe povezave)
- 4.13 Povezave za baltski elektroenergetski obroč: Nemčija — Poljska — Rusija — Estonija — Latvija — Litva — Švedska — Finska — Danska — Belorusija
- 4.14 Povezave južna Finska — Rusija
- 4.15 Nove povezave med severno Švedsko in severno Norveško
- 4.16 Nove povezave med srednjo Švedsko in srednjo Norveško
- 4.17 Daljnovod Borgvik (SE) — Hoesle (NO) — regija Oslo (NO)
- 4.18 Nove povezave med sistemoma UCTE/CENTREL in balkanskimi državami
- 4.19 Povezave in vmesnik med sistemom UCTE in Belorusijo, Rusijo in Ukrajino, vključno s premestitvijo visokonapetostnih enosmernih pretvorniških postaj HVDC, ki so predhodno obratovala med Avstrijo in Madžarsko, Avstrijo in Češko, in Nemčijo ter Češko

- 4.20 Povezave v Črnomorskem elektroenergetskem obroču: Rusija — Ukrajina — Romunija — Bolgarija — Turčija — Gruzija
- 4.21 Nove povezave na območju Črnega morja s ciljem zagotovitve medsebojnega delovanja sistema UCTE in omrežij v zajetih državah
- 4.22 Nove povezave v sredozemskem elektroenergetskem obroču: Francija — Španija — Maroko — Alžirija — Tunizija — Libija — Egipt — države Bližnjega vzhoda — Turčija — Grčija — Italija
- 4.23 Podmorski kabel med južno Španijo in severozahodno Alžirijo
- 4.24 Podmorski kabel med Italijo in Severno Afriko (Alžirija, Tunizija, Libija)
- 4.25 Elektroenergetska povezava med Tunizijo in Italijo
- 4.26 Nove povezave v regiji/na območju Barentsovega morja
- 4.27 Nadgradnja povezav med Dansko in Norveško
- 4.28 Obermoorweiler (DE) — Meiningen (AT) — Bonaduz (CH): nadaljnje povečanje zmogljivosti
- 4.29 Békéscsaba (HU) — Oradea (RO)
- 4.30 Pécs (HU) — Sombor (Srbija in Črna gora)
- 4.31 Pécs (HU) — Ernestinovo (HR)
- 4.32 Velké Kapušany (SK) — Ukrajinska meja
- 4.33 Andorra (ES) — Encamp (AD): povečanje kapacitete do 220 kV
- 4.34 Španija — Andora — Francija: nadgradnja povezav
5. **Ukrepanje za izboljšanje delovanja medsebojno povezanih elektroenergetskih omrežij v okviru notranjega trga**
- (Specifikacije še niso opredeljene)

PLINOVODNA OMREŽJA

6. **Uvedba zemeljskega plina v nove regije**
- 6.1 Razvoj plinovodnih omrežij od Belfasta proti severozahodni regiji Severne Irske (UK) in po potrebi do zahodne obale Irske
- 6.2 Terminal za LNG v Santa Cruz de Tenerife, Kanarski otoki (ES)
- 6.3 Terminal za LNG v Las Palmas de Gran Canaria (ES)
- 6.4 Terminal za LNG na Madeiri (PT)
- 6.5 Razvoj plinovodnih omrežij na Švedskem
- 6.6 Povezava med Balearskimi otoki (ES) in celinskim delom Španije
- 6.7 Visokotlačni odcepni plinovod do Trakije (EL)
- 6.8 Visokotlačni odcepni plinovod do Korinta (EL)
- 6.9 Visokotlačni odcepni plinovod do severozahodne Grčije (EL)
- 6.10 Povezava otokov Lolland (DK) in Falster (DK)
- 6.11 Terminal za LNG na otoku Cipru; Energetski center Vasilikos
- 6.12 Povezava med napravami LNG pri Vasilikosu (CY) in elektrarno pri Moni (CY)
- 6.13 Terminal za LNG na otoku Kreti (EL)
- 6.14 Visokotlačni odcepni plinovod do Patrasa (EL)
- 6.15 Terminal za LNG na Malti

7. **Razvoj plinskih povezav za zadovoljitev potreb notranjega trga ali krepitev zanesljivosti oskrbe, vključno s priključitvijo ločenih plinovodnih omrežij**
- 7.1 Dodatni povezovalni plinovod med Irsko in Škotsko
- 7.2 Medsebojna povezava sever-jug, vključno s plinovodom Dublin — Belfast
- 7.3 Kompresorska postaja na plinovodu Lacq (FR) — Calahorra (ES)
- 7.4 Plinovod Lussagnet (FR) — Bilbao (ES)
- 7.5 Plinovod Perpignan (FR) — Barcelona (ES)
- 7.6 Povečanje transportne zmogljivosti plinovodov, ki oskrbujejo Portugalsko preko južne Španije in Galicije ter Asturije preko Portugalske
- 7.7 Plinovod Puchkirchen (AT) — Burghausen (DE)
- 7.8 Plinovod Andorf (AT) — Simbach (DE)
- 7.9 Plinovod Wiener Neustadt (AT) — Sopron (HU)
- 7.10 Plinovod Bad Leonfelden (AT) — Linz (AT)
- 7.11 Plinovod severozahodna Grčija — Elbasan (AL)
- 7.12 Povezovalni plinovod Grčija — Italija
- 7.13 Kompresorska postaja na glavnem plinovodu v Grčiji
- 7.14 Povezava med omrežjema Avstrije in Češke
- 7.15 Transportni koridor za plin v jugovzhodni Evropi čez Grčijo, Nekdanjo jugoslovansko republiko Makedonijo, Srbijo in Črno goro, Bosno in Hercegovino, Hrvaško, Slovenijo in Avstrijo
- 7.16 Transportni koridor za plin med Avstrijo in Turčijo preko Madžarske, Romunije in Bolgarije
- 7.17 Povezovalni plinovodi med Združenim kraljestvom, Nizozemsko in Nemčijo, ki povezujejo glavne vire in trge severozahodne Evrope
- 7.18 Povezava med severovzhodno Nemčijo (območje Berlina) in severozahodno Poljsko (območje Szczecina) z odcepnim plinovodom Schmölln-Lubmin (DE, območje Greifswald)
- 7.19 Plinovod Cieszyn (PL) — Ostrava (CZ)
- 7.20 Görlitz (DE) — Zgorzelec (PL): povečanje in medsebojna povezava omrežij zemeljskega plina
- 7.21 Povečanje Bernau (DE) — Szczecin (PL)
- 7.22 Povezava med napravami v Severnem morju ali med napravami na morju Danske in napravami na kopnem v Združenem kraljestvu
- 7.23 Okrepitev transportne zmogljivosti med Francijo in Italijo
- 7.24 Baltski povezovalni plinovod med Dansko, Nemčijo in Švedsko
- 7.25 Transformatorska postaja Winksele (BE) na osi sever-jug
- 7.26 Nadgradnja zmogljivosti Zeebrugge (BE) — Eynatten (BE)
- 7.27 Nadgradnja zmogljivosti vzdolž osi sever-zahod: Zelzate (BE) — Zeebrugge (BE)
- 7.28 Izgradnja plinovoda med Dansko in Nizozemsko in povezava z obstoječimi proizvodnimi napravami v Severnem morju.

8. Razvoj zmogljivosti za sprejemanje LNG ter za skladiščenje zemeljskega plina

- 8.1 Terminal za LNG pri Le Verdon-sur-mer (FR, nov terminal) in plinovod do skladišča Lussagnet (FR)
- 8.2 Terminal za LNG pri Fos-sur-mer (FR)
- 8.3 Terminal za LNG pri Huelvi (ES), povečanje obstoječega terminala
- 8.4 Terminal za LNG pri Cartageni (ES), povečanje obstoječega terminala
- 8.5 Terminal za LNG pri Galiciji (ES), nov terminal
- 8.6 Terminal za LNG pri Bilbao (ES), nov terminal
- 8.7 Terminal za LNG v regiji Valencia (ES), nov terminal
- 8.8 Terminal za LNG v Barceloni (ES), povečanje obstoječega terminala
- 8.9 Terminal za LNG v Sinesu (PT), nov terminal
- 8.10 Terminal za LNG pri Revithoussi (EL), povečanje obstoječega terminala
- 8.11 Terminal za LNG na obali severnega Jadranskega morja (IT)
- 8.12 Terminal za LNG v priobalnem pasu severnega Jadranskega morja (IT)
- 8.13 Terminal za LNG na obali južnega Jadranskega morja (IT)
- 8.14 Terminal za LNG na obali Jonskega morja (IT)
- 8.15 Terminal za LNG na obali Tirenskega morja (IT)
- 8.16 Terminal za LNG na ligurski obali (IT)
- 8.17 Terminal za LNG pri Zeebrugge (BE, druga faza povečanja zmogljivosti)
- 8.18 Terminal za LNG na otoku Grain, Kent (UK)
- 8.19 Izgradnja drugega terminala za LNG v celinski Grčiji
- 8.20 Razvoj podzemnih skladišč za plin na Irskem
- 8.21 Skladišče pri južni Kavali (EL), sprememba namembnosti izčrpanega plinskega polja na morju
- 8.22 Skladišče pri Lussagnetu (FR), razširitev obstoječe lokacije
- 8.23 Skladišče pri Pecoradi (FR), sprememba namembnosti izčrpanega naftnega polja
- 8.24 Skladišče v regiji Alzacije (FR), razvoj solnih votlin
- 8.25 Skladišče v regiji Center (FR), razvoj skladišča z vodno ravniyo
- 8.26 Skladišče na osi sever-jug Španije (nove lokacije) v Kantabriji, Aragoniji, Kastiliji in Leónu, Kastiliji — Manča in Andaluzija
- 8.27 Skladišče na sredozemski osi Španije (nove lokacije) v Kataloniji, Valenciji in Murciji
- 8.28 Skladišče v Carriçu (PT), nova lokacija
- 8.29 Skladišče pri Loenhoutu (BE), razširitev obstoječe lokacije
- 8.30 Skladišče pri Stenlille (DK) in Lille Torupu (DK), razširitev obstoječe lokacije
- 8.31 Skladišče v Tønderu (DK), nova lokacija
- 8.32 Skladišče pri Puchkirchnu (AT), razširitev obstoječe lokacije, vključno s plinovodom do sistema Penta West pri Andorfu (AT)

- 8.33 Skladišče v Baumgartnu (AT), nova lokacija
- 8.34 Skladišče pri Haidachu (AT), nova lokacija, vključno s plinovodom do evropskega plinovodnega omrežja
- 8.35 Razvoj podzemnih skladišč za plin v Italiji
- 8.36 Skladišče pri Wierzchowicach (PL), razširitev obstoječe lokacije
- 8.37 Skladišče pri Kossakowu (PL), razvoj podzemnega skladišča
- 8.38 Plinovod Malta (MT) — Sicilija (IT)
- 8.39 Skladišče v Litvi (nova lokacija)

9. Razvoj transportnih zmogljivosti za plin (plinovodi)

- 9.1 Vzpostavitev in razvoj povezav nordijskega plinovodnega omrežja: Norveška — Danska — Nemčija — Švedska — Finska — Rusija — baltske države — Poljska
- 9.2 Srednje-nordijski plinovod: Norveška, Švedska, Finska
- 9.3 Severnoevropski plinovod: Rusija, Baltsko morje, Nemčija
- 9.4 Plinovod iz Rusije v Nemčijo preko Latvije, Litve in Poljske, vključno z razvijanjem podzemnih skladišč za plin v Latviji (projekt „Amber“)
- 9.5 Plinovod Finska — Estonija
- 9.6 Novi plinovodi iz Alžirije v Španijo in Francijo in z njimi povezano povečanje zmogljivosti notranjih omrežij v teh državah
- 9.7 Povečanje transportne zmogljivosti plinovoda Alžirija — Maroko — Španija (do Kordove)
- 9.8 Plinovod Kordova (ES) — Ciudad Real (ES)
- 9.9 Plinovod Ciudad Real (ES) — Madrid (ES)
- 9.10 Plinovod Ciudad Real (ES) — sredozemska obala (ES)
- 9.11 Odcepni plinovodi v Kastiliji — Manča (ES)
- 9.12 Podaljški proti severozahodu Španije
- 9.13 Podmorski plinovod Alžirija — Španija in plinovodi za povezavo do Francije
- 9.14 Povečanje transportne zmogljivosti od ruskih virov do Evropske unije preko Ukrajine, Slovaške in Češke
- 9.15 Povečanje transportne zmogljivosti od ruskih virov do Evropske unije preko Belorusije in Poljske
- 9.16 Plinovod za prevoz zemeljskega plina „Yamal — Evropa II“
- 9.17 Plinovod Yagal Sud (med plinovodom STEGAL in trikotnikom DE, FR, CH)
- 9.18 Plinovod SUDAL Vzhod (med plinovodom MIDAL pri Heppenheimu in povezavo Burghausna s plinovodom PENTA v Avstriji)
- 9.19 Povečanje transportne zmogljivosti plinovoda STEGAL za prevoz dodatnega plina od meje med Češko in Nemčijo ter mejo med Poljsko in Nemčijo preko Nemčije proti drugim državam članicam.
- 9.20 Plinovodi od libijskih virov do Italije
- 9.21 Plinovod od virov v državah Kaspijskega morja do Evropske unije
- 9.22 Plinovod Grčija — Turčija

- 9.23 Povečanje transportne zmogljivosti od ruskih virov do Grčije in drugih balkanskih držav preko Ukrajine, Moldavije, Romunije in Bolgarije
 - 9.24 Plinovod St. Zagora (BG) — Ihtiman (BG)
 - 9.25 Trans-jadranski plinovod — plinovod za prevoz zemeljskega plina, uvoženega iz območja Kaspijskega morja, Rusije ali Bližnjega vzhoda, ki povezuje Italijo in energetske trge v Jugovzhodni Evropi.
 - 9.26 Povezovalni plinovodi med nemškimi, češkimi, avstrijskimi in italijanskimi plinovodnimi omrežji
 - 9.27 Plinovod od ruskih virov do Italije preko Ukrajine, Slovaške, Madžarske in Slovenije
 - 9.28 Povečanje transportne zmogljivosti plinovoda TENP, ki poteka od Nizozemske skozi Nemčijo do Italije
 - 9.29 Plinovod Taisnières (FR) — Oltingue (CH)
 - 9.30 Plinovod od Danske do Poljske, po možnosti preko Švedske
 - 9.31 Plinovod Nybro (DK) — Dragør (DK), vključno s povezovalnim plinovodom do skladišča pri Stenlillu (DK)
 - 9.32 Plinovodno omrežje od virov Barentsovega morja do Evropske unije, preko Švedske in Finske
 - 9.33 Plinovod od plinskega polja Corrib (IE), na morju
 - 9.34 Plinovod od alžirskih virov do Italije preko Sardinije z odcepnim plinovodom do Korzike
 - 9.35 Plinovodno omrežje od virov na Bližnjem vzhodu do Evropske unije
 - 9.36 Plinovod od Norveške do Združenega kraljestva
 - 9.37 Povezava Pécs (HU) — Hrvaška
 - 9.38 Povezava Szeged (HU) — Oradea (RO)
 - 9.39 Povezava Vecsés (HU) — Slovaška
 - 9.40 Povečanje zmogljivosti med Beregdaróc (HU) in Ukrajino
 - 10. **Ukrepi za izboljšanje delovanja medsebojno povezanih plinovodnih omrežij v okviru notranjega trga**
(Specifikacije še niso opredeljene)
-

UTEMELJITVE SVETA

I. UVOD

Komisija je 10. decembra 2003 predstavila predlog Odločbe Evropskega parlamenta in Sveta o določitvi smernic za vseevropska energetska omrežja in o razveljavitvi odločb št. 96/391/ES in 1229/2003/ES ⁽¹⁾.

Ekonomsko-socialni odbor je podal mnenje ⁽²⁾ 2. junija 2004. Odbor regij se je odločil, da ne bo podal mnenja.

Evropski parlament je sprejel mnenje ⁽³⁾ na prvi obravnavi 7. junija 2005.

Svet je 1. decembra 2005 sprejel skupno stališče v skladu s členom 251 Pogodbe.

II. CILJ PREDLOGA

Glavni namen tega predloga je prilagoditi vseevropske energetske smernice, sprejete junija 2003 ⁽⁴⁾, zlasti glede novih držav članic, in omogočiti financiranje ⁽⁵⁾ projektov v skupnem interesu razširjene Unije. Sprememba smernic vključuje projekte, ki bodo olajšali vključevanje novih držav članic v notranji trg električne energije in plina. Prav tako je namenjena potrebi po vključitvi projektov, ki zadevajo „sosednje države“.

Poleg tega je Komisija v zvezi z mehanizmi, predvidenimi za pripravo in izvedbo prednostnih projektov, predlagala dve novi določbi, in sicer:

- (a) izjavo o evropskem interesu za čezmejne prednostne projekte, ki imajo velik vpliv na vključitev zadevnih omrežij; in
- (b) možnost, da Komisija imenuje evropskega koordinatorja za dano prednostno os ali za posamezni prednostni projekt.

Nazadnje predlog vključuje tudi „olefine“ na področju uporabe te odločbe; vendar projekti, povezani z olefini, ne bi bili upravičeni do financiranja s strani Skupnosti v skladu z Uredbo (ES) št. 2236/95.

III. ANALIZA SKUPNEGA STALIŠČA

1. Splošne pripombe in glavne spremembe Sveta

Svet si je na splošno prizadeval poenostaviti strukturo odločbe (glede ravni prednosti in števila prilog) in jo ohraniti čim bolj podobno Direktivi 1229/2003.

Svet podpira glavni cilj predloga Komisije: prilagoditi vseevropske smernice energetskega omrežja posledicam zadnje širitve Unije. Vendar Svet ni sprejel novih elementov, ki jih je v tem predlogu predstavila Komisija (v primerjavi z Odločbo št. 1229/2003/ES), to je oblikovanje nove, dodatne kategorije „projektov v evropskem interesu“ (člen 8), skupaj z določbami o izvedbi takih projektov (člen 9) in o evropskem koordinatorju (člen 10).

⁽¹⁾ Dok. 6218/04 ENER 49 RELEX 62 CODEC 198 ni objavljen v Uradnem listu.

⁽²⁾ UL C 241, 28.9.2004, str. 17.

⁽³⁾ Dok. 9835/05 CODEC 471 ENER 92 RELEX 295 ni objavljen v Uradnem listu.

⁽⁴⁾ Odločba 1229/2003/ES z dne 26. junija 2003 o določitvi vrste smernic za vseevropska energetska omrežja in razveljavitvi Odločbe št. 1254/96/ES (UL L 176, 15.7.2003, str. 11).

⁽⁵⁾ Opozoriti je treba, da dodelitev finančne pomoči Skupnosti na področju vseevropskih omrežij ureja Uredba 2236/95, kakor je bila spremenjena z Uredbo (ES) št. 807/2004 z dne 21. aprila 2004.

Pojavil se je argument, da je te nove določbe Svet sprejel v zvezi z vseevropskimi prometnimi omrežji. Vendar med vseevropskimi energetske omrežji in vseevropskimi prometnimi omrežji obstajata dve pomembni razliki: zelo omejen proračun, ki je na voljo za vseevropska energetska omrežja, in dejstvo, da projekte energetske infrastrukture ponavadi prevzamejo zasebni vlagatelji. V praksi bi tako oblikovanje nove kategorije „projektov v evropskem interesu“ lahko povzročilo popolno izključitev „običajnih prednostnih projektov“, za katere bi se lahko zanimal zasebni vlagatelj, iz financiranja vseevropskega energetskega omrežja. Glede določb o morebitnem „evropskem koordinatorju“ Svet meni, da bi se lahko ohranilo mnogo manj birokratskih določb iz istega razloga, kot ga je navedel sam EP v spremembi 21.

Svet v tem pogledu opozarja na široko področje uporabe pooblastitvene določbe iz člena 8(2). Zaradi zgoraj omenjenih dveh razlik in negativne posledice, ki bi jo lahko imelo oblikovanje dodatne kategorije na realizacijo ostalih izvedljivih projektov, je Svet prišel do ugotovitve, da so dodatni stroški in upravne obremenitve, naložene državam članicam kot rezultat določb iz členov 8–10 predloga Komisije, nesorazmerne z morebitnimi koristmi teh določb.

V neuradnem dialogu z EP med pripravo skupnega stališča so bile dosežene sporazumne rešitve glede primernih sklicev na olefine in obnovljive vire energije; te sporazumne rešitve so vključene v skupno stališče.

2. Spremembe Evropskega parlamenta

Od skupaj 30 sprememb, ki jih je sprejel Evropski parlament, je Svet odobril naslednjih 20 sprememb:

— v celoti (včasih preoblikovane): 1, 2, 4, 5 (uvodna izjava 6), 6 (uvodna izjava 11), 8 (uvodna izjava 14a), 11, 16, 22 (člen 8(1), 23 (člen 9), 30;

— delno: 7 (uvodna izjava 14), 12, 17, 24–29 ⁽¹⁾.

Svet je zavrnil naslednjih 10 sprememb: 3, 9, 10, 13, 14, 15, 18, 19, 38, 21.

3. Ostale spremembe, ki jih je izvedel Svet

Glede predloga Komisije je Svet izvedel številne spremembe, ki so povzete spodaj.

— V skladu s črtanjem členov 8, 9 in 10 Svet tudi v uvodnih izjavah črta sklice na izjavo o evropskem interesu (uvodna izjava 6, drugi stavek) in na evropskega koordinatorja (uvodna izjava 9). Da bi se ohranili nekateri elementi teh členov in uvodnih izjav, pa Svet v skupno stališče vključi nove uvodne izjave 9, 10, 12, in 13. Doda se tudi nova uvodna izjava 5 o olefinih.

— V člen 4(2)(b) se vstavi sklice na „države kandidatke“; sklice na olefine se črta (člen 4(3)(c) predloga Komisije).

— Sklice na „prednostne projekte“ se črta iz člena 5(a).

⁽¹⁾ Opomba: v spremembah 24–29, ki zadevajo priloge, Svet ni odobril sklicev na „projekte v evropskem interesu“ kakor tudi sprememb Priloge I, Elektroenergetska omrežja, EL.7.

- V členu 6(6) se „po posvetovanju z“ [državami članicami] zamenja z „v soglasju z“ in doda sklic na večstranske sporazume.
- Sklic na „odgovorne družbe“ se doda členu 7(2).
- V členu 12 (člen 9 skupnega stališča) se posebej navede, da je „glavni vir financiranja“ zasebno financiranje ali financiranje s strani gospodarskih subjektov.
- Glede prilog je treba spomniti, da sta bili prilogi I in IV združeni, in da se uvedejo nekatere dodatne spremembe in popravki projektov v soglasju s Komisijo; te spremembe se upoštevajo v spremembah Parlamenta 24–30.

IV. SKLEP

Svet podpira glavni cilj predloga Komisije, in sicer prilagoditi vseevropske smernice energetskega omrežja posledicam zadnje širitve Unije. V okviru neuradnega dialoga je sprejel kompromisne rešitve glede različnih vprašanj. Ker ima prilagoditev vseevropskih smernic energetskega omrežja velik pomen za Unijo kot celoto, in zlasti za nove države članice, se Svet zavzema za hitro sprejetje odločbe, ki je enostavno izvedljiva.

Skupno stališče (ES) št. 2/2006
ki ga je sprejel Svet dne 8. decembra 2005
z namenom sprejetja Direktive Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. .../2006 o dodajanju vita-
minov, mineralov in nekaterih drugih snovi živilom

(2006/C 80 E/02)

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA —

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti in zlasti člena 95 Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Komisije,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora (⁽¹⁾),

v skladu s postopkom, določenim v členu 251 Pogodbe (⁽²⁾),

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Pri proizvodnji živil se lahko uporabijo številne hranilne snovi in druge sestavine, med drugim tudi vitamini, minerali, vključno z elementi v sledovih, aminokisline, telesu nujno potrebne (esencialne) maščobne kisline, vlaknina, razne rastline in zeliščni ekstrakti. Njihovo dodajanje živilom je v državah članicah urejeno z različnimi nacionalnimi predpisi, ki ovirajo prost pretok teh proizvodov in ustvarjajo neenake konkurenčne pogoje, in tako neposredno vplivajo na delovanje notranjega trga. Zato je treba sprejeti pravila Skupnosti, ki bodo uskladila nacionalne določbe v zvezi z dodajanjem vitaminov, mineralov in nekaterih drugih snovi živilom.

(2) Namen te uredbe je urediti dodajanje vitaminov in mineralov živilom ter uporabo nekaterih drugih snovi ali sestavin, ki vsebujejo snovi, ki niso vitamini ali minerali, in so dodane živilom ali uporabljene pri proizvodnji živil v okoliščinah, ki povzročijo uživanje količin, ki so veliko večje od količin, ki naj bi se običajno zaužile v normalnih pogojih prehranjevanja z uravnoteženo in raznoliko prehrano, in/ali bi kako drugače predstavljale možno tveganje za potrošnike. Če ne obstajajo posebna pravila Skupnosti v zvezi s prepovedjo ali omejitvami uporabe snovi ali sestavin, ki vsebujejo snovi, ki niso vitamini ali minerali, v skladu s to uredbo ali drugimi posebnimi predpisi Skupnosti, se lahko uporabljajo ustrezna nacionalna pravila brez poseganja v določbe Pogodbe.

(3) Nekatere države članice zahtevajo obvezno dodajanje določenih vitaminov in mineralov nekaterim živilom v vsakodnevni uporabi iz razlogov, ki jih narekuje skrb za javno zdravje. Ti razlogi so lahko upravičeni na nacionalni ali celo regionalni ravni, vendar pa trenutno ne upravičujejo usklajevanja obveznega dodajanja hranilnih snovi v celotni Skupnosti. Če in ko bo to primerno, pa bi lahko te določbe sprejeli na ravni Skupnosti. Medtem bi bilo koristno zbrati podatke o tovrstnih nacionalnih ukrepih.

(4) Proizvajalci živil lahko vitamine in minerale živilom dodajajo prostovoljno ali pa jih morajo dodajati kot hranila, kakor je določeno s posebno zakonodajo Skupnosti. Lahko se jih dodaja tudi v tehnološke namene kot dodatke, barvila, arome ali za druge tovrstne namene, vključno z dovoljenimi enološkimi postopki in obdelavami, ki jih določa zadevna zakonodaja Skupnosti. Ta uredba naj bi se uporabljala brez poseganja v posebna pravila Skupnosti glede dodajanja ali uporabe vitaminov in mineralov v specifičnih proizvodih ali skupinah proizvodov ali glede njihovega dodajanja za namene, ki jih ta uredba ne obravnava.

(5) Glede na to, da so bila podrobna pravila glede prehranskih dopolnil, ki vsebujejo vitamine in minerale, sprejeta z Direktivo 2002/46/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. junija 2002 o približevanju zakonodaj držav članic o prehranskih dopolnilih (⁽³⁾), se določbe te uredbe glede vitaminov in mineralov ne bi smele uporabljati za prehranska dopolnila.

(6) Proizvajalci živilom dodajajo vitamine in minerale z različnimi nameni, med drugim tudi zaradi ponovne vzpostavitve njihove vsebnosti, če je bila ta zmanjšana med postopki proizvodnje, shranjevanja ali ravnanja z živilom, ali zaradi vzpostavitve podobne prehranske vrednosti, kot jo imajo živila, katera nadomeščajo.

(⁽¹⁾) UL C 112, 30.4.2004, str. 44.

(⁽²⁾) Mnenje Evropskega parlamenta z dne 26. maja 2005 (še ni objavljeno v Uradnem listu), Skupno stališče Sveta z dne 8. decembra 2005 in Stališče Evropskega parlamenta z dne ... (še ni objavljeno v Uradnem listu)

(⁽³⁾) UL L 183, 12.7.2002, str. 51.

- (7) Uravnotežena in raznolika prehrana lahko praviloma zagotavlja vsa hranila, ki so potrebna za normalen razvoj in ohranjanje zdravja, v količinah, določenih in priporočenih na podlagi splošno sprejetih znanstvenih dognanj. Iz raziskav pa izhaja, da se tega idealnega stanja v Skupnosti ne dosega niti za vse vitamine in minerale, niti za vse skupine prebivalcev. Živila z dodanimi vitamini in minerali občutno prispevajo k vnosu teh hranil, tako da se lahko šteje, da pozitivno prispevajo k njihovemu skupnemu vnosu.
- (8) Trenutno je v Skupnosti mogoče dokazati nekatera pomanjkanja hranil, čeprav ne nastopijo zelo pogosto. Spremembe družbeno-ekonomskega položaja v Skupnosti in način življenja različnih skupin prebivalstva so pripeljale do različnih prehranskih potreb in do sprememb prehranjevalnih navad. To pa je nato vplivalo na spremembe energijskih in prehranskih potreb ter na vnos nekaterih vitaminov in mineralov pri različnih skupinah prebivalstva, ki je nižji od priporočenega vnosa v različnih državah članicah. Poleg tega napredek na področju znanstvenega znanja kaže na to, da bi bil vnos nekaterih hranil za ohranjanje optimalnega zdravja in dobrega počutja lahko višji od trenutno priporočenega.
- (9) Živilom bi moralo biti dovoljeno dodajati le vitamine in minerale, ki so normalno sestavni del prehrane, se tako tudi uživajo in se štejejo za telesu nujno potrebna (esencialna) hranila, čeprav to ne pomeni, da je njihovo dodajanje živilom nujno. Polemikam v zvezi z določanjem teh telesu nujno potrebnih hranil se je treba izogniti. Zato je primerno oblikovati pozitivni seznam teh vitaminov in mineralov.
- (10) Kemične snovi, uporabljene kot viri vitaminov in mineralov, ki se lahko dodajo živilom, bi morale biti varne in tudi biološko razpoložljive, t.j. v taki obliki, da jo telo lahko porabi. Zato je treba oblikovati tudi pozitivni seznam teh snovi. Tiste snovi, ki jih je odobril Znanstveni odbor za živila v mnenju, izraženem dne 12. maja 1999, na podlagi zgornjih meril varnosti in biološke razpoložljivosti, in se lahko uporabljajo v proizvodnji živil, namenjenih dojenčkom in malim otrokom, proizvodnji živil za posebne prehranske namene ali proizvodnji prehranskih dopolnil, bi morale biti na navedenem pozitivnem seznamu. Čeprav natrijev klorid (navadna sol) ni na tem seznamu snovi, se lahko še naprej uporablja kot sestavina pri pripravi hrane.
- (11) Da se sledi znanstvenemu in tehnološkemu razvoju, je pomemben hiter pregled zgoraj navedenih seznamov, kadar je to potrebno. Takšni pregledi so izvedbeni ukrepi tehnične narave in njihovo sprejetje bi moralo biti zaupano Komisiji, da se postopek poenostavi in pospeši.
- (12) Živila, katerim so dodani vitamini in minerali, največkrat oglašujejo proizvajalci in potrošniki bi lahko dobili vtis, da gre za proizvode s hranilno, fiziološko ali kakšno drugo prednostjo za zdravje v primerjavi s podobnimi ali drugimi proizvodi, ki jim ta hranila niso dodana. To lahko vodi do odločitev potrošnikov, ki so sicer lahko neželene. Da bi preprečili ta možen neželen učinek, je smiselno določiti nekatere omejitve za proizvode, katerim se lahko dodajo vitamini in minerali, poleg tistih, ki nastanejo iz tehnoloških razlogov ali so nujne zaradi varnosti, kadar so določene zgornje mejne vrednosti vitaminov in mineralov v takšnih proizvodih. Vsebnost nekaterih snovi v proizvodu, na primer alkohola, bi bila v tem smislu primerno merilo za prepoved dodajanja vitaminov in mineralov. Kakršno koli odstopanje od prepovedi dodajanja vitaminov in mineralov alkoholnim pijačam je treba omejiti na zaščito tradicionalnih vinskih receptov, pri čemer se o zadevnih proizvodih obvesti Komisijo. Ne sme se podati nikakršnih prehranskih ali zdravstvenih trditev o koristih teh dodatkov za zdravje. Da pri potrošnikih ne bi prihajalo do nejasnosti v zvezi z naravno prehransko vrednostjo svežih živil, se le-tim tudi ne bi smelo dodajati vitaminov in mineralov.
- (13) Ta uredba ne zajema uporabe vitaminov in mineralov v sledovih, ki služijo kot označevala avtentičnosti s ciljem boja proti goljufijam.
- (14) Zaradi prekomernega vnosa vitaminov in mineralov lahko pride do neželenih učinkov, zato je v primeru, da je to potrebno, za dodajanje teh snovi živilom treba določiti najvišje varne ravni. Te vrednosti morajo zagotoviti, da bo normalna uporaba proizvodov v skladu s proizvajalčevimi navodili za uporabo in ob raznovrstni prehrani varna za potrošnika. Zato bi morale obstajati skupne najvišje varne ravni vitaminov in mineralov, naravno prisotnih v živilu in/ali dodanih živilu za kakršen koli namen, vključno za tehnološko uporabo.

- (15) Zato je treba po potrebi te najvišje ravni in katere koli druge pogoje, ki omejujejo njihovo dodajanje živilom, sprejeti ob upoštevanju njihovih zgornjih varnih ravni, določenih z znanstveno oceno tveganja na podlagi splošno sprejetih znanstvenih dognanj in njihovega morebitnega vnosa z drugimi živili. Ustrezno je treba upoštevati tudi priporočene vnose vitaminov in mineralov za prebivalstvo. V primerih, ko je za nekatere vitamine in minerale treba uvesti omejitve glede živil, katerim so lahko dodani, je treba dati prednost ponovni vzpostavitvi njihove vsebnosti, potem ko je bila ta zmanjšana med postopki proizvodnje, shranjevanja ali ravnanja, in vzpostavitvi podobne hranilne vrednosti, kot jo imajo živila, katera nadomeščajo.
- (16) Vitamini in minerali, ki so dodani hrani, bi morali biti v hrani prisotni v določeni minimalni količini. Drugače prisotnost premajhnih in nepomembnih količin v tej obogateni hrani za uporabnika nima nobene koristi ter je zavajajoča. Iz istih razlogov bi morala biti v živilih prisotna dovolj velika količina teh hranil, da se lahko označi hranilne vrednosti. Zato bi bilo primerno, da bi bile najmanjše količine vitaminov in mineralov v živilih, katerim so bili vitamini in minerali dodani, enake tistim dovolj velikim količinam hranil, ki bi jih morala živila vsebovati za označbo hranilne vrednosti, razen če ustrezna odstopanja ne določajo drugače.
- (17) Sprejem najvišjih vrednosti in kakršnih koli pogojev uporabe, ki temeljijo na uporabi načel in meril, določenih v tej uredbi, ter sprejem najmanjših vrednosti predstavljajo izvedbene ukrepe tehnične narave, njihov sprejem pa bi moral biti zaupan Komisiji, da se postopek poenostavi in pospeši.
- (18) Splošne določbe in opredelitve pojmov glede označevanja vsebuje Direktiva 2000/13/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. marca 2000 o približevanju zakonodaje držav članic o označevanju, predstavljanju in oglaševanju živil⁽¹⁾. Ta uredba bi se morala zato omejiti na nujne dodatne določbe. Te dodatne določbe bi morale veljati brez poseganja v Uredbo (ES) št. .../2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne ... o prehranskih in zdravstvenih trditvah za živila⁽²⁾.
- (19) Zaradi hranilne pomembnosti proizvodov, ki so jim bili dodani vitamini in minerali, ter zaradi njihovega morebitnega vpliva na prehrabne navade ter na skupni vnos hranil bi morale biti uporabniku omogočeno oceniti skupno prehransko kakovost teh proizvodov. Zato bi moralo biti označevanje hranilne vrednosti z odstopanjem od člena 2 Direktive Sveta 90/496/EGS z dne 24. septembra 1990 o označevanju hranilne vrednosti živil⁽³⁾ obvezno.
- (20) Normalna in raznolika prehrana vsebuje številne sestavine, ki prav tako vsebujejo številne snovi. Vnos teh snovi ali sestavin, ki izhaja iz njihove normalne in tradicionalne uporabe v sedanjih prehrani, ne povzroča skrbi in ga ni treba urejati. Poleg vitaminov in mineralov ali sestavin, ki jih vsebujejo, se živilom dodajajo tudi nekatere druge snovi kot ekstrakti ali koncentracije, posledica pa je lahko vnos, znatno višji od tistega, ki se lahko zaužije z uravnoteženo in raznoliko prehrano. Varnost takšnih postopkov je v nekaterih primerih zelo vprašljiva, koristi pa so nejasne, zato jih je treba urediti. V takšnih primerih je primerno, da nosilci živilskih dejavnosti, odgovorni za varnost živil, ki jih dajejo v promet, prevzamejo breme dokazovanja glede njihove varnosti.
- (21) Glede na posebno naravo živil, katerim se dodaja vitamini in minerali, bi morala biti nadzornim organom poleg običajnih sredstev na voljo še dodatna sredstva, da se omogoči učinkovito spremljanje teh izdelkov.
- (22) Ker cilja te uredbe, in sicer zagotovitve učinkovitega delovanja notranjega trga glede dodajanja vitaminov in mineralov ter nekaterih drugih snovi živilom ob zagotavljanju visoke ravni varstva potrošnikov, države članice ne morejo zadovoljivo doseči in ker ta cilj lažje doseže Skupnost, lahko Skupnost sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 Pogodbe. Skladno z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ta direktiva ne presega okvirov, ki so potrebni za doseganje tega cilja.

⁽¹⁾ UL L 109, 6.5.2000, str. 29. Direktiva, kakor je bila nazadnje spremenjena z Direktivo 2003/89/ES (UL L 308, 25.11.2003, str. 15).

⁽²⁾ Skupno stališče (ES) št. 3/2006 (stran ... tega Uradnega lista)

⁽³⁾ UL L 276, 6.10.1990, str. 40. Direktiva, kakor je bila nazadnje spremenjena z Uredbo (ES) št. 1882/2003 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 284, 31.10.2003, str. 1).

(23) Ukrepe, potrebne za izvajanje te uredbe, je treba sprejeti v skladu s Sklepom Sveta 1999/468/ES z dne 28. junija 1999 o določitvi postopkov za uresničevanje Komisiji podeljenih izvedbenih pooblastil ⁽¹⁾ —

parlamenta in Sveta z dne 28. januarja 2002 o določitvi splošnih načel in zahtevah živilske zakonodaje, ustanovitvi Evropske agencije za varnost hrane in postopkih, ki zadevajo varnost hrane ⁽²⁾.

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

POGLAVJE II

POGLAVJE I

PREDMET UREJANJA, PODROČJE UPORABE IN OPREDELITVE POJMOV

Člen 1

Predmet urejanja in področje uporabe

1. Ta uredba usklajuje določbe, ki jih v državah članicah predpisujejo zakoni in drugi predpisi, ki se nanašajo na dodajanje vitaminov, mineralov in nekaterih drugih snovi živilom, z namenom zagotavljanja učinkovitega delovanja notranjega trga, ob sočasnem zagotavljanju visoke ravni varstva potrošnikov.

2. Določbe te uredbe v zvezi z vitamini in minerali se ne uporabljajo za prehranska dopolnila, ki jih zajema Direktiva 2002/46/ES.

3. Ta uredba se uporablja brez poseganja v posebne določbe zakonodaje Skupnosti, ki se nanašajo na:

(a) živila za posebne prehranske namene in, če ne obstajajo posebne določbe, na zahteve o sestavi tovrstnih izdelkov, potrebne zaradi posebnih prehranskih zahtev oseb, ki so jim ti proizvodi namenjeni;

(b) nova živila in nove sestavine živil;

(c) gensko spremenjena živila;

(d) živilske dodatke in arome;

(e) dovoljene enološke postopke in obdelave.

Člen 2

Opredelitev pojmov

V tej uredbi „Agencija“ pomeni Evropsko agencijo za varnost hrane, ustanovljeno z Uredbo (ES) št. 178/2002 Evropskega

⁽¹⁾ UL L 184, 17.7.1999, str. 23.

DODAJANJE VITAMINOV IN MINERALOV

Člen 3

Zahteve za dodajanje vitaminov in mineralov

1. Živilom se, v skladu s pravili iz te uredbe, lahko dodajo le vitamini in/ali minerali, ki so navedeni v Prilogi I, v oblikah, navedenih v Prilogi II.

2. Vitamini in minerali se lahko dodajo živilom ne glede na to, ali jih ta navadno vsebujejo ali ne, zaradi:

(a) pomanjkanja enega ali več vitaminov in/ali mineralov v prebivalstvu ali v posebnih skupinah prebivalstva, kar je mogoče dokazati s kliničnimi ali subkliničnimi dokazi o pomanjkanju ali prikazati z ocenjeno nizko ravno vnosa hranil; ali

(b) možnosti izboljšanja prehranskega stanja prebivalstva ali posebnih skupin prebivalstva in/ali odprave možnih pomanjkanj pri prehrabnih vnosih vitaminov ali mineralov zaradi sprememb prehranskih navad; ali

(c) razvoja splošno sprejetih znanstvenih dognanj o vlogi vitaminov in mineralov v prehrani in posledičnih učinkih na zdravje.

3. Spremembe seznamov iz odstavka 1 tega člena, se sprejmejo v skladu s postopkom iz člena 14(2) ob upoštevanju mnenja Agencije.

⁽²⁾ UL L 31, 1.2.2002, str. 1. Uredba, kakor je bila nazadnje spremenjena z Uredbo (ES) št. 1642/2003 (UL L 245, 29.9.2003, str. 4).

Člen 4

Omejitve dodajanja vitaminov in mineralov

Vitameni in minerali se ne smejo dodajati:

- (a) nepredelanim živilom, kar vključuje, a ni omejeno na, sadje, zelenjavo, meso, perutnino in ribe;
- (b) pijačam, ki vsebujejo več kot 1,2 vol. % alkohola, razen, z odstopanjem od člena 3(2), proizvodom:
 - (i) navedenim v členu 44(6) in (13) Uredbe Sveta (ES) št. 1493/1999 z dne 17. maja 1999 o skupni ureditvi trga za vino ⁽¹⁾; in
 - (ii) ki so bili na trgu pred sprejetjem te uredbe; in
 - (iii) o katerih je država članica uradno obvestila Komisijo v skladu s členom 11,

pod pogojem, da nimajo nikakršne prehranske ali zdravstvene trditve.

Dodatna živila ali kategorije živil, ki se jim ne sme dodajati vitaminov in mineralov, se lahko določijo v skladu s postopkom iz člena 14(2) glede na znanstvene dokaze in ob upoštevanju njihove hranilne vrednosti.

Člen 5

Merila čistosti

1. Merila čistosti za kemijske oblike vitaminov in mineralov, ki so navedene v Prilogi II, se sprejmejo v skladu s postopkom iz člena 14(2), razen kjer se uporabljajo v skladu z odstavkom 2 tega člena.
2. Merila čistosti za kemijske oblike vitaminov in mineralov, navedene v Prilogi II, določena z zakonodajo Skupnosti, se uporabljajo v proizvodnji živil za namene, ki niso zajeti v tej uredbi.
3. Za tiste kemijske oblike vitaminov in mineralov, navedene v Prilogi II, za katere merila čistosti niso določena z zakonodajo Skupnosti, in dokler te zahteve niso sprejete, veljajo splošno

⁽¹⁾ UL L 179, 14.7.1999, str. 1. Uredba, kakor je bila nazadnje spremenjena z Uredbo Komisije (ES) št. 1795/2003 (UL L 262, 14.10.2003, str. 13).

priznana merila čistosti, ki jih priporočajo mednarodni organi in lahko se ohranijo tudi nacionalni predpisi, ki določajo strožja merila čistosti.

Člen 6

Pogoji za dodajanje vitaminov in mineralov

1. Ko se vitamini in minerali dodajo živilom, skupna količina vitamina ali minerala, ki je, ne glede na namen, prisotna v živilu ob času nakupa, ne presega največjih količin, ki jih je treba določiti v skladu s postopkom iz člena 14(2). Za koncentrirane ali dehidrirane izdelke se kot največje količine določijo tiste, ki jih živila vsebujejo takrat, ko so v skladu s proizvajalčevimi navodili pripravljena za uživanje.

2. Vsi pogoji, ki omejujejo ali prepovedujejo dodajanje določenega vitamina ali minerala živilu ali kategoriji živil, se sprejmejo v skladu s postopkom iz člena 14(2).

3. Največje količine iz odstavka 1 in pogoji iz odstavka 2 se določijo ob upoštevanju:

(a) zgornjih varnih količin vitaminov in mineralov, določenih z znanstveno oceno tveganja na podlagi splošno sprejetih znanstvenih dognanj, ob upoštevanju, kadar je primerno, različnih stopenj občutljivosti različnih skupin potrošnikov;

(b) vnosa vitaminov in mineralov iz drugih prehrabnih virov.

4. Pri določanju najvišjih količin, navedenih v odstavku 1, in pogojev iz odstavka 2 se ustrezno upošteva tudi priporočen vnos vitaminov in mineralov za prebivalstvo.

5. Pri določanju najvišjih količin iz odstavka 1 in pogojev iz odstavka 2 za vitamine in minerale, katerih priporočen vnos za prebivalstvo je blizu zgornje varne ravni, se po potrebi upošteva tudi naslednje:

(a) delež posameznih proizvodov v celotni prehrani prebivalstva na splošno ali nekaterih podskupin prebivalstva;

(b) profil hranil izdelka, določen v skladu z Uredbo (ES) št. .../2006 (*).

(*) Uredba o prehranskih navedbah in zdravstvenih trditvah za živila iz uvodne izjave 18.

6. Živilu dodan vitamin ali mineral je prisoten v živilu vsaj v taki količini, če je ta določena, v skladu s Prilogo k Direktivi 90/496/EGS. Najmanjše količine, vključno z vsemi manjšimi količinami, se z odstopanjem od znatnih količin, navedenih zgoraj, za določena živila ali kategorije živil sprejmejo v skladu s postopkom iz člena 14(2).

POGLAVJE III

DODAJANJE NEKATERIH DRUGIH SNOVI

Člen 8

Člen 7

Označevanje, predstavljanje in oglaševanje

1. Označevanje, predstavljanje in oglaševanje živil, ki so jim bili dodani vitamini in minerali, ne vsebuje nobene navedbe, ki trdi ali namiguje, da uravnotežena in raznolika prehrana ne more zagotoviti primernih količin hranil. Po potrebi se lahko določi odstopanje za določeno hranilo v skladu s postopkom iz člena 14(2).

2. Označevanje, predstavljanje in oglaševanje živil, ki so jim bili dodani vitamini in minerali ne sme zavajati ali preslepiti potrošnika glede prehranske prednosti, ki jo ima živilo zaradi dodajanja teh hranil.

3. Označevanje hranilne vrednosti izdelkov, ki so jim bili dodani vitamini in minerali, in ki jih zajema ta uredba, je obvezno. Podatki, ki jih je treba navesti, morajo zajemati podatke, določene v skupini 2 v členu 4(1) Direktive 90/496/EGS, in skupne količine vitaminov in mineralov, kadar so dodani živilom.

4. Označevanje izdelkov, ki so jim bili dodani vitamini in minerali, lahko vključuje izjavo, da so takšna dodajanja v skladu s pogoji, določenimi v Uredbi (ES) št. .../2006 (*).

5. Ta člen se uporablja brez poseganja v druge določbe živilske zakonodaje, ki se uporabljajo za določene kategorije živil.

6. Pravila za izvajanje tega člena se lahko določijo v skladu s postopkom iz člena 14(2).

(*) Uredba o prehranskih navedbah in zdravstvenih trditvah za živila iz uvedne izjave 18.

Prepovedane, omejene snovi ali snovi pod strogim nadzorom Skupnosti

1. Postopek, predviden v tem členu, se uporabi, če se dodaja živilom druga snov, kot so vitamini in minerali, ali sestavina, ki vsebuje drugo snov kot so vitamini ali minerali, ali se uporablja pri proizvodnji živil v okoliščinah, ki lahko povzročijo zaužitje količin te snovi, ki so veliko večje od količin, ki naj bi se običajno zaužile pod normalnimi pogoji prehranjevanja z uravnoteženimi in raznolikimi živilmi in/ali bi kako drugače predstavljale potencialno tveganje za potrošnike.

2. Komisija lahko na lastno pobudo ali na podlagi informacij s strani držav članic sprejme odločitve, potem ko v vsakem posameznem primeru Agencija opravi oceno razpoložljivih informacij, in v skladu s postopkom iz člena 14(2), da se po potrebi snov ali sestavina doda v Prilogo III. Zlasti:

(a) če se pokažejo škodljivi učinki na zdravje, se snov in/ali sestavino, ki to snov vsebuje:

(i) doda v del A Priloge III in prepove dodajanje te snovi živilom ali njeno uporabo v proizvodnji živil; ali

(ii) doda v del B Priloge III in dovoli dodajanje te snovi živilom ali njeno uporabo v proizvodnji živil le pod tam navedenimi pogoji;

(b) če se pokažejo možni škodljivi učinki na zdravje, vendar še vedno obstaja znanstvena negotovost, se snov doda na seznam v del C Priloge III.

3. Predpisi Skupnosti, ki veljajo za določena živila, lahko predvidijo omejitve ali prepovedi uporabe nekaterih snovi poleg tistih, ki so določene v tej uredbi.

4. Nosilci živilske dejavnosti ali druge zainteresirane strani lahko Agenciji kadarkoli predložijo v oceno spis z znanstvenimi spoznanji, ki prikazujejo varnost snovi, navedene v delu C Priloge III, pod pogoji uporabe v živilu ali kategoriji živil, in pojasnjujejo namen te uporabe. Agencija o takem spisu nemudoma obvesti države članice in Komisijo ter jim nudi vpogled v zadeven spis.

5. V štirih letih po datumu, ko je bila snov dodana v del C Priloge III, se v skladu s postopkom iz člena 14(2) in ob upoštevanju mnenja Agencije o spisih, ki so bili v skladu z odstavkom 4 tega člena predloženi v ocenjevanje, sprejme odločitev o tem, ali se brez omejitev dovoli uporaba snovi, navedenih v delu C Priloge III, ali pa se jih po potrebi vključi na seznam v del A ali B Priloge III.

6. Komisija v skladu s postopkom iz člena 14(2) določi izvedbena pravila za uporabo tega člena, vključno s pravili za predložitev spisa iz odstavka 4 tega člena.

POGLAVJE IV

SPLOŠNE IN KONČNE DOLOČBE

Člen 9

Register Skupnosti

1. Komisija vzpostavi in vodi register Skupnosti o dodajanju vitaminov, mineralov in nekaterih drugih snovi živilom, v nadaljnjem besedilu „register“.

2. Register vsebuje:

- (a) vitamine in minerale, ki se lahko dodajo živilom in so navedeni v Prilogi I;
- (b) kemijske oblike vitaminov in mineralov, ki se lahko dodajo živilom in so navedeni v Prilogi II;
- (c) največje in najmanjše količine vitaminov in mineralov, ki se lahko dodajajo živilom, in vse pogoje, ki se navezujejo nanje, določene v skladu s členom 6;
- (d) informacije glede nacionalnih predpisov o obveznem dodajanju vitaminov in mineralov, iz člena 11;
- (e) vse omejitve dodajanja vitaminov in mineralov, kakor so določene v členu 4;

(f) snovi, za katere je bila predložena dokumentacija v skladu s členom 17(1)(b);

(g) informacije o snoveh iz Priloge III in razloge za njihovo vključitev v navedeno prilogo.

3. Register je dostopen javnosti.

Člen 10

Prost pretok blaga

Brez poseganja v Pogodbo, zlasti v člena 28 in 30 Pogodbe, države članice ne smejo omejiti ali prepovedati trgovine z živilom, ki so v skladu s to uredbo in predpisi Skupnosti, ki so bili sprejeti za njeno izvajanje, z uporabo neusklajenih nacionalnih predpisov, ki urejajo dodajanje vitaminov in mineralov živilom.

Člen 11

Nacionalni predpisi

1. Države članice do... (*) obvestijo Komisijo o obstoječih nacionalnih predpisih o obveznem dodajanju vitaminov in mineralov ter o izdelkih, za katere velja odstopanje iz člena 4(b).

2. Če država članica meni, da je treba, zato ker ne obstajajo predpisi Skupnosti, sprejeti novo zakonodajo:

- (a) o obveznem dodajanju vitaminov in mineralov določenim živilom ali kategorijam živil; ali
- (b) o prepovedi ali omejitvi uporabe nekaterih drugih snovi v proizvodnji določenih živil,

o tem uradno obvesti Komisijo v skladu s postopkom, določenim v členu 12.

Člen 12

Postopek obveščanja

1. Če država članica meni, da je treba sprejeti novo zakonodajo, o predvidenih ukrepih uradno obvesti Komisijo in druge države članice ter poda razloge, ki jih upravičujejo.

2. Komisija se posvetuje z Odborom iz člena 14, če meni, da bi bilo tako posvetovanje koristno, ali če tako zahteva država članica, ter poda mnenje o predvidenih ukrepih.

(*) Šest mesecev od začetka veljavnosti te uredbe.

3. Zadevna država članica lahko predvidene ukrepe sprejme šest mesecev po obvestilu iz odstavka 1 in pod pogojem, da mnenje Komisije ni negativno.

Če je mnenje Komisije negativno, je treba v skladu s postopkom iz člena 14(2) in pred iztekom roka iz prvega pododstavka tega odstavka ugotoviti, ali je predvidene ukrepe mogoče izvajati. Komisija lahko za predvidene ukrepe zahteva določene spremembe.

Člen 13

Zaščitni ukrepi

1. Če ima država članica resne razloge za mnenje, da določen proizvod ogroža človeško zdravje, čeprav je v skladu s to uredbo, lahko ta država članica na svojem ozemlju začasno prekine ali omeji izvajanje zadevnih določb.

O tem nemudoma obvesti druge države članice in Komisijo ter navede razloge za svojo odločitev.

2. V skladu s postopkom iz člena 14(2) se, kadar je to primerno, po pridobitvi mnenja Agencije, sprejme odločitev.

Komisija lahko postopek začne na lastno pobudo

3. Država članica iz odstavka 1 lahko začasno prekinitev ali omejitev ohrani, dokler ni obveščena o odločitvi iz odstavka 2.

Člen 14

Postopek v odboru

1. Komisiji pomaga Stalni odbor za prehranjevalno verigo in zdravje živali, ustanovljen v skladu s členom 58(1) Uredbe (ES) št. 178/2002, v nadaljnjem besedilu „Odbor“.

2. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporabljata člena 5 in 7 Sklepa 1999/468/ES, ob upoštevanju določb člena 8 Sklepa.

Obdobje iz člena 5(6) Sklepa 1999/468/ES je tri mesece.

3. Odbor sprejme svoj poslovnik.

Člen 15

Spremljanje

Da bi olajšale učinkovito spremljanje živil, ki so jim bili dodani vitamini in minerali, in živil, ki vsebujejo snovi s seznama v delih B in C Priloge III, lahko države članice od proizvajalca ali osebe, ki daje takšna živila v promet na njihovem ozemlju, zahtevajo, da s posredovanjem vzorca označbe tega proizvoda o tem uradno obvesti pristojne organe. V teh primerih se lahko zahtevajo tudi informacije o umiku takega proizvoda iz prometa.

Člen 16

Ocenjevanje

Do ... (*) Komisija Evropskemu parlamentu in Svetu predloži poročilo o učinkih izvajanja te uredbe, zlasti o razvoju trga živil, ki so jim bili dodani vitamini in minerali, njihovega uživanja, vnosov hranil za prebivalstvo in sprememb prehrambnih navad ter dodajanja nekaterih drugih snovi, s predloženimi vsemi predlogi sprememb te uredbe, ki so po mnenju Komisije potrebne. V zvezi s tem države članice Komisiji predložijo potrebne ustrezne informacije do ... (**). Pravila za izvajanje tega člena se določijo v skladu s postopkom iz člena 14(2).

Člen 17

Prehodni ukrepi

1. Z odstopanjem od člena 3(1) in do ... (***) lahko države članice dovolijo, da se na njihovem ozemlju uporabljajo vitamini in minerali, ki niso navedeni v Prilogi I ali so v oblikah, ki niso navedene v Prilogi II, če:

(a) se zadevna snov uporablja za dodajanje živilom, ki se tržijo v Skupnosti na ... (****); in

(*) Prvi dan šestega meseca, ki sledi dnevu začetka veljavnosti te uredbe, + 6 let.

(**) Prvi dan šestega meseca, ki sledi dnevu začetka veljavnosti te uredbe, + 5 let

(***) Sedem let od dneva začetka veljavnosti te uredbe.

(****) Dan začetka veljavnosti te uredbe.

(b) Agencija ni podala odklonilnega mnenja glede uporabe te snovi ali njene uporabe v tej obliki pri proizvodnji živil na podlagi dokumentacije, ki podpira uporabo zadevne snovi in ki jo država članica Komisiji predloži najpozneje do... (*).

2. Do... (**), lahko države članice, v skladu s pravili Pogodbe, nadaljujejo z uporabo obstoječih nacionalnih omejitev ali prepovedi trgovanja z živi z dodanimi vitamini in minerali, ki niso vključeni na seznam v Prilogi I ali so v oblikah, ki niso navedene v Prilogi II.

3. Države članice lahko v skladu s pravili Pogodbe še naprej uporabljajo obstoječe nacionalne predpise glede največjih in najmanjših količin vitaminov in mineralov, ki se dodajo

živilom, navedenih v Prilogi I, in glede pogojev, ki veljajo za tako dodajanje, do sprejetja ustreznih ukrepov Skupnosti v skladu s členom 6 ali drugimi posebnimi predpisi Skupnosti.

Člen 18

Začetek veljavnosti

Ta uredba začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Uporablja se od... (**).

Živila, dana na trg ali označena pred ... (***), ki niso v skladu s to uredbo, se smejo tržiti do ... (****).

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V

Za Evropski parlament
Predsednik

Za Svet
Predsednik

(*) Tri leta od dneva začetka veljavnosti te uredbe.

(**) Sedem let od dneva začetka veljavnosti te uredbe.

(***) Prvi dan šestega meseca, ki sledi dnevu začetka veljavnosti te uredbe.

(****) Zadnji dan devetindvajsetega meseca, ki sledi dnevu začetka veljavnosti te uredbe.

PRILOGA I

Vitamini in minerali, ki se lahko dodajajo živilom**1. Vitamini**

Vitamin A
Vitamin D
Vitamin E
Vitamin K
Vitamin B1
Vitamin B2
Niacin
Pantotenska kislina
Vitamin B6
Folna kislina
Vitamin B12
Biotin
Vitamin C

2. Minerali

Kalcij
Magnezij
Železo
Baker
Jod
Cink
Mangan
Natrij
Kalij
Selen
Krom
Molibden
Fluor
Klor
Fosfor

PRILOGA II

Kemijske oblike vitaminov in mineralov, ki jih je dovoljeno dodajati živilom**1. Kemijske oblike vitaminov**

VITAMIN A

retinol

retinil acetat

retinil palmitat

beta-karoten

VITAMIN D

holekalciferol

ergokalciferol

VITAMIN E

D-alfa-tokoferol

DL-alfa-tokoferol

D-alfa-tokoferil acetat

DL-alfa-tokoferil acetat

D-alfa-tokoferil kisli sukcinat

VITAMIN K

filokinon (fitomenadion)

VITAMIN B1

tiamin hidroklorid

tiamin mononitrat

VITAMIN B2

riboflavin

natrijev riboflavin 5'-fosfat

NIACIN

nikotinska kislina

nikotinamid

PANTOTENSKA KISLINA

kalcijev D-pantotenat

natrijev D-pantotenat

dekspantenol

VITAMIN B6

piridoksin hidroklorid

piridoksin-5'-fosfat

piridoksin dipalmitat

FOLNA KISLINA

pteroilmonoglutaminska kislina

VITAMIN B12

cianokobalamin

hidroksikobalamin

BIOTIN

D-biotin

VITAMIN C

L-askorbinska kislina

natrijev-L-askorbat

kalcijev-L-askorbat

kalijev-L-askorbat

L-askorbil 6-palmitat

2. Kemijske oblike mineralov

kalcijev karbonat

kalcijev klorid

kalcijeve soli citronske kisline

kalcijev glukonat

kalcijev glicerofosfat

kalcijev laktat

kalcijeve soli ortofosforne kisline

kalcijev hidroksid

kalcijev oksid

kalcijev sulfat

magnezijev acetat

magnezijev karbonat

magnezijev klorid

magnezijeve soli citronske kisline

magnezijev glukonat

magnezijev glicerofosfat

magnezijeve soli ortofosforne kisline

magnezijev laktat

magnezijev hidroksid

magnezijev oksid

magnezijev sulfat

železov karbonat

železov citrat

železov amonijev citrat

železov glukonat

železov fumarat

natrijev železov difosfat

železov laktat	manganov sulfat
železov sulfat	natrijev bikarbonat
železov difosfat (železov pirofosfat)	natrijev karbonat
železov saharat	natrijev citrat
elementarno železo (iz karbonila + elektrolitsko spojen + z reduciranim vodikom)	natrijev glukonat
bakrov karbonat	natrijev laktat
bakrov citrat	natrijev hidroksid
bakrov glukonat	natrijeve soli ortofosforne kisline
bakrov sulfat	natrijev selenat
kompleks lizina z bakrom	natrijev hidrogen selenit
natrijev jodid	natrijev selenit
natrijev jodat	natrijev fluorid
kalijev jodid	kalijev fluorid
kalijev jodat	kalijev bikarbonat
cinkov acetat	kalijev karbonat
cinkov klorid	kalijev klorid
cinkov citrat	kalijev citrat
cinkov glukonat	kalijev glukonat
cinkov laktat	kalijev glicerofosfat
cinkov oksid	kalijev laktat
cinkov karbonat	kalijev hidroksid
cinkov sulfat	kalijeve soli ortofosforne kisline
manganov karbonat	kromov (III) klorid in njegov heksahidrat
manganov klorid	kromov (III) sulfat in njegov heksahidrat
manganov citrat	amonijev molibdat (molibden (VI))
manganov glukonat	natrijev molibdat (molibden (VI))
manganov glicerofosfat	

PRILOGA III

Snovi, katerih uporaba v živilih je prepovedana, omejena ali pod strogim nadzorom Skupnosti

Del A — Prepovedane snovi

Del B — Omejene snovi

Del C — Snovi pod strogim nadzorom Skupnosti

UTEMELJITEV SVETA

I. UVOD

1. Komisija je 14. novembra 2003 Svetu posredovala predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o dodajanju vitaminov, mineralov in nekaterih drugih snovi živilom. Predlog temelji na členu 95 Pogodbe.
2. Evropski parlament je 26. maja 2005 v prvi obravnavi predloga sprejel mnenje ⁽¹⁾.

Ekonomsko-socialni odbor je 31. marca 2004 podal svoje mnenje ⁽²⁾.
3. Dne 8. decembra 2005 je Svet sprejel skupno stališče v skladu s členom 251 Pogodbe.

II. CILJ

Cilj predlagane uredbe je uskladitev predpisov glede dodajanja vitaminov in mineralov živilom. S tem naj bi olajšali prosti promet teh proizvodov v Skupnosti, saj se obstoječi ustrezni nacionalni predpisi o takšnem dodajanju med seboj močno razlikujejo in zaradi tega pogosto ovirajo trgovino znotraj Skupnosti.

Takšna uskladitev bo zagotovila tudi visoko raven varstva potrošnikov v Skupnosti in obenem jamčila, da zadevni proizvodi ne bodo predstavljali nikakršnega tveganja za javno zdravje.

Predlagana uredba:

- vsebuje seznam vitaminov in mineralov, ki se smejo dodajati živilom (Priloga I), in oblike, v katerih se smejo dodajati (Priloga II);
- določa nekatere omejitve glede živil, katerim se vitamini in minerali smejo dodajati, vzpostavlja merila za določitev najvišje ravni in predvideva določitev najnižje ravni vitaminov in mineralov v končnem proizvodu;
- določa predpise o označevanju, predstavljanju in oglaševanju zadevnih proizvodov;
- določa podlago za to, da se dodajanje nekaterih snovi, razen vitaminov in mineralov, živilom pregleda in, če je potrebno, prepove;
- dopušča nacionalne ukrepe za obvezno dodajanje vitaminov in mineralov živilom pod pogojem, da mnenje Komisije o teh ukrepih ni negativno.

III. ANALIZA SKUPNEGA STALIŠČA

1. Splošne pripombe

Skupno stališče Sveta potrjuje cilje iz predloga Komisije, ob tem pa uvaja omejeno število sprememb. Te vključujejo:

- črtanje opredelitev namenov dodajanja vitaminov in mineralom živilom iz člena 2, pri čemer se te opredelitve nadomestijo v členu 3 (zahteve) z razlago okoliščin, v katerih se vitamini in minerali smejo dodajati živilom;

⁽¹⁾ Dok. 9200/05.

⁽²⁾ UL C 112, 30.4.2004, str. 44.

- podrobnejši opis odstopanj, ki se uporabljajo v zvezi s členom 4 (opis primerov, v katerih se vitamini in minerali ne smejo dodajati), in sicer kar zadeva alkoholne pijače;
- racionalizacija določb, ki se uporabljajo za snovi razen vitaminov in mineralov (združitev členov 10 in 11 iz prvotnega predloga);
- prečiščenje postopkov za obveščanje o obstoječih in novih nacionalnih določbah (novi člen 11 in črtanje člena 9 iz prvotnega besedila).

Komisija je sprejela skupno stališče, o katerem se je dogovoril Svet.

2. Spremembe, ki jih je sprejel Evropski parlament

Evropski parlament je 26. maja 2005 na plenarnem glasovanju sprejel 46 sprememb k predlogu (sprememba 8 je jezikovna in ne zadeva angleške različice).

Svet:

(a) je v skupno stališče v celoti, delno ali vsebinsko povzeto vnesel 20 sprememb, in sicer:

uvodne izjave:

sprememba 1 (uvodne izjave 10) in sprememba 2 (uvodne izjave 12): vneseni delno s črtanjem zadnjega stavka uvodne izjave 8 in spremembo uvodne izjave 10.

Sprememba 4 (uvodne izjave 20a): povzeta vsebinsko in delno v uvodni izjavi 2 (drugi stavek) in v členu 11(2).

Sprememba 5 (uvodne izjave 20b): povzeta vsebinsko s preoblikovanjem besedila člena 6(6).

Členi

Sprememba 13 (člena 3(3)): delno vnesena, kar zadeva mnenje Agencije, medtem ko je bil prvoten sklic na pravila za izvajanje črtan (glede na to, da ni več sklica na ponovno vzpostavitev, enako hranilno vrednost in nadomestek živil v členih 2 in 3).

Sprememba 16 (člena 4(1)(novo)): bistvo obdržano v členu 17(1)(b) in v členu 9(2)(d).

Sprememba 17 (člena 4(2)): delno vnesena v členu 17(2).

Spremembi 49/rev in 54/rev (člena 5(1)(b)): v celoti vneseni v členu 4.

Sprememba 25 (člena 7(5)): delno vnesena (kar zadeva predlagano črtanje) v členu 6(6). V zvezi s tem je Svet tudi seznanjen, da Komisija namerava pregledati in posodobiti referenčne vrednosti, vključene v Prilogo k Direktivi 90/496/EGS o označevanju hranilne vrednosti živil.

Sprememba 31 (člena 9(2)(2)): namen spremembe je povzet v členu 9(2)(d) (glej tudi člen 11)).

Sprememba 34 (člena 10), sprememba 55 (člena 10a (novo)) in sprememba 35 (člena 11): so bile vnesene v člena 8. Odstavek 3 predlaganega novega člena 10a se nahaja v členu 11(2)(b).

Sprememba 38 (člena 12(2)(fa) in (fb)(novo)): namen spremembe je bil delno upoštevan v členu 9(2)(d).

Sprememba 39 (člena 13): pomislek, ki je bil osnova za spremembo, je bil delno povzet v členu 11(2)(b) (kar zadeva uvedbo novih določb).

Sprememba 41 (člena 16(1)): načelo je upoštevano v členu 3(3), Svet pa meni, da ob uporabi postopka odbora Agencije ni treba vsakič avtomatično vključiti.

Sprememba 44 (Priloge I), sprememba 45 (Priloge II) in sprememba 46 (Priloge II) so v celoti vnesene v priloge (s preoblikovanim besedilom spremembe 45 in postavitvijo spremembe 46 na drugo mesto).

(b) v skupno stališče ni vključil 26 sprememb.

Glede sprememb 3, 6, 9, 10, 14, 15, 19, 20, 21, 23, 24, 26, 27, 29, 30, 32, 36, 37, 40 in 43 je Svet sledil stališču, ki ga je izrazila Komisija.

Kar zadeva spremembe 21, 26 in 30, pa je Svet seznanjen z namero Komisije, da:

- v okviru svojega razmisleka glede revizije Direktive 90/496/EGS o označevanju hranilne vrednosti živil preuči naslednje elemente v zvezi z vitamini in minerali:
- pregled/posodobitev referenčnih vrednosti, vključenih v Prilogo k Direktivi 90/496/EGS, in ravni, ki lahko veljajo za znatne količine;
- vzpostavitev dopustnih ravni za sprejemljiva odstopanja od vrednosti, ki je navedena na oznaki hranilne vrednosti glede dodanih vitaminov in mineralov;
- vključitev vseh sprememb v zvezi z obveznimi elementi označevanja hranilne vrednosti, ki bodo morda prilagojeni med prihodnjo revizijo Direktive o označevanju hranilne vrednosti živil, v člen 7(3) Uredbe o dodajanju vitaminov, mineralov in nekaterih drugih snovi živilom;
- čimprejšnja predstavitev, v vsakem primeru pa v roku dveh let po sprejetju Uredbe, predloga o določitvi največjih/najmanjših količin vitaminov in mineralov ter vseh pogojev za njihovo dodajanje živilom, kakor je navedeno v členu 6(2).

Kar zadeva spremembo 36, s katero se uvaža nov člen 11a o označevanju, predstavljanju in oglaševanju drugih snovi, je treba opozoriti, da lahko Komisija preuči predpise v zvezi z označevanjem v okviru člena 8(6), ki zadeva sprejetje pravil o izvajanju glede uporabe člena 8.

V zvezi s spremembami 11, 12, 22, 28, 40 in 42, ki jih je Komisija delno sprejela, a niso vključene v skupno stališče:

Sprememba 11 (uvodnega dela člena 3(2)): lahko se izpostavi, da je načelo spremembe, kar zadeva potrebo po dodajanju vitaminov in mineralov v takšni obliki, da jih človeško telo lahko absorbira, že opisano v prvem stavku uvodne izjave 11.

Sprememba 12 (člena 3(a)(novo)) in sprememba 28 (člena 8(2)): bistvo teh sprememb je obdržano v členu 7(2), saj bi označevanje (vključno z navedbo sestavin), predstavljanje in oglaševanje lahko zavedlo ali prevaralo potrošnika.

Sprememba 22 (člena 7(2)(b)): prehranska dopolnila so upoštevana implicitno in so zajeta v zadevnem odstavku, po katerem je treba „druge prehranske vire“ upoštevati ob določitvi največjih količin in pogojev za dodajanje vitaminov in mineralov živilom.

Sprememba 40 (člena 14(3)) je delno in implicitno povzeta v drugi alineji člena 12(3), glede na to, da je posvetovanje z odborom obvezno, kadar je mnenje Komisije o predvidenem ukrepu negativno.

Sprememba 42 (člena 17): Svet meni, da v zvezi z nadzornimi nalogami, ki jih opravljajo pristojni organi, obveznost obveščanja Komisije glede dajanja v promet živilskih proizvodov, ki vsebujejo vitamine in minerale, ne bi bila združljiva z načeloma subsidiarnosti in sorazmernosti.

3. Druge novosti, ki jih je vnesel Svet

Druge novosti, ki so vnesene v skupno stališče, vključujejo:

- združitev vseh prehodnih ukrepov, ki se uporabljajo, v novem členu 17 ob črtanju člena 4 prvotnega predloga;
- revizija člena 6 (o pogojih dodajanja vitaminov in mineralov) in člena 7 (o označevanju, predstavljanju in oglaševanju) po črtanju opredelitev iz člena 2;
- sprememba člena 15 o nadzorovanju, in sicer kadar se zahteva obvestilo o dajanju v promet, se lahko zahtevajo tudi informacije o umiku proizvoda iz prometa;
- sklic na pravila o izvajanju v zvezi z uporabo člena 16;
- črtanje natrijevega klorida iz Priloge II in temu ustrezna sprememba uvodne izjave 11 z utemeljitvijo tega.

IV. SKLEP

Svet meni, da je v svojem skupnem stališču, v katerega so vključene spremembe, navedene v oddelku III.2.(a), v veliki meri upošteval mnenje Evropskega parlamenta iz prve obravnave, pri čemer je to stališče uravnoteženo, da bi se s tem zagotovila uresničitev ciljev Uredbe.

SKUPNO STALIŠČE (ES) ŠT. 3/2006,
ki ga je sprejel Svet dne 8. decembra 2005
z namenom sprejetja Uredbe Evropskega Parlamenta in Sveta (ES) št. .../2006 o prehranskih in
zdravstvenih trditvah na živilih

(2006/C 80 E/03)

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA —

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti in zlasti člena 95 Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Komisije,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora ⁽¹⁾,

v skladu s postopkom, določenim v členu 251 Pogodbe ⁽²⁾,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) V Skupnosti obstaja vedno večje število živil, ki so označena in oglaševana s prehranskimi in zdravstvenimi trditvami. Da bi zagotovili visoko raven varstva potrošnikov in olajšali njihovo izbiro, morajo biti izdelki, ki so dani v promet, varni in ustrezno označeni.
- (2) Razlike med nacionalnimi določbami, ki se nanašajo na takšne trditve, lahko ovirajo prost pretok živil in ustvarjajo neenake konkurenčne pogoje. Tako imajo neposreden vpliv na delovanje notranjega trga. Zato je nujno, da se sprejmejo pravila Skupnosti o uporabi prehranskih in zdravstvenih trditv na živilih.
- (3) Splošne določbe glede označevanja vsebuje Direktiva 2000/13/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. marca 2000 o približevanju zakonodaje držav članic o označevanju, predstavljanju in oglaševanju živil ⁽³⁾. Direktiva 2000/13/ES na splošno prepoveduje uporabo informacij, ki bi zavajale kupca ali živilom pripisovale zdravilne lastnosti. Ta uredba dopolnjuje splošna načela v Direktivi 2000/13/ES, in določa posebne pogoje glede uporabe prehranskih in zdravstvenih trditv na živilih, namenjenih potrošniku.

(4) Ta uredba se uporablja za vse prehranske in zdravstvene trditve pri komercialnem obveščanju, vključno z, med drugim, splošnim oglaševanjem živil in promocijskimi kampanjami, kakor so tiste, ki jih v celoti ali deloma podpirajo javni organi. Ne uporablja pa se za trditve pri nekomercialnem obveščanju, kot na primer za prehranske smernice ali nasvete organov javnega zdravstva ali za nekomercialna sporočila ter informacije v tiskanih medijih in v znanstvenih publikacijah. Ta uredba se uporablja tudi za blagovne znamke in druga trgovska imena, ki se jih lahko razume kot prehranske navedbe ali zdravstvene trditve.

(5) Negativnih prehranskih trditv ta uredba ne obravnava; države članice, ki nameravajo uvesti nacionalne sisteme v zvezi z negativnimi prehranskimi trditvami, jih morajo priglasiti Komisiji in drugim državam članicam, v skladu z Direktivo 98/34/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. junija 1998 o določitvi postopka za zbiranje informacij na področju tehničnih standardov in tehničnih predpisov o storitvah informacijske družbe ⁽⁴⁾.

(6) Na mednarodni ravni je Codex Alimentarius leta 1991 sprejel Splošne smernice za trditve, leta 1997 pa Smernice za uporabo prehranskih trditv. Komisija Codex Alimentarius je leta 2004 sprejela predlog spremembe teh smernic. Ta predlog spremembe se nanaša na vključitev zdravstvenih trditv v smernice iz leta 1997. Ustrezno se preučijo tudi opredelitve pojmov in pogoji, določeni v smernicah Codex-a.

(7) Možnost uporabe trditve „nizka vsebnost maščob“ za mazave maščobe, predvidene v Uredbi (ES) št. 2991/94 z dne 5. decembra 1994 o določitvi standardov za mazave maščobe ⁽⁵⁾, je treba čimprej prilagoditi določbam te uredbe. Do takrat se za izdelke, ki jih zajema, uporablja Uredba (ES) št. 2991/94.

⁽¹⁾ UL C 110, 30.4.2004, str. 18.

⁽²⁾ Mnenje Evropskega parlamenta z dne 26. maja 2005 (še ni objavljeno v Uradnem listu), Skupno stališče Sveta z dne 8. decembra 2005 in Stališče Evropskega parlamenta z dne... (še ni objavljeno v Uradnem listu).

⁽³⁾ UL L 109, 6.5.2000, str. 29. Direktiva, kakor je bila nazadnje spremenjena z Direktivo 2003/89/ES (UL L 308, 25.11.2003, str. 15).

⁽⁴⁾ UL L 204, 21.7.1998, str. 37. Direktiva, kakor je bila nazadnje spremenjena z Aktom o pristopu iz leta 2003.

⁽⁵⁾ UL L 316, 9.12.1994, str. 2.

- (8) Obstajajo številna hranila in druge snovi, med drugim vitamini, minerali, vključno z elementi v sledovih, aminokisline, esencialne maščobne kisline, prehranske vlaknine, različne rastline in zeliščni izvlečki s hranljivim ali fiziološkim učinkom, ki so lahko prisotne v živilih in so lahko predmet trditve. Zato je treba določiti splošna načela, uporabna za vse trditve na živilih, da bi zagotovili visoko raven varstva potrošnikov, dali potrošnikom potrebne informacije za izbiro ob popolnem poznavanju dejstev, ter da bi oblikovali enake konkurenčne pogoje za prehrabetno industrijo.
- (9) Potrošniki bi lahko razumeli, da imajo živila, ki se oglašujejo s trditvami, v primerjavi s podobnimi ali drugimi izdelki, ki jim taka hranila in druge snovi niso dodana, hranilne, fiziološke ali druge prednosti za zdravje. To bi jih lahko navedlo na tako izbiro, ki bi neposredno vplivala na vsebnost posameznih hranil ali drugih snovi v celotni prehrani na način, ki ne ustreza znanstvenim priporočilom. Da bi preprečili ta možni neželeni učinek, je primerno, da se za izdelke, ki so označeni s takšnimi trditvami, uvede nekatere omejitve. V tem smislu so dejavniki, kot je na primer vsebnost določenih snovi v izdelku, na primer alkohola, ali profil hranil izdelka, primerno merilo pri odločanju, ali je izdelek lahko označen s trditvami. Medtem ko je uporaba tega merila na nacionalni ravni upravičena, ko gre za omogočanje potrošnikom, da lahko izbirajo na podlagi prejetih prehranskih informacij, lahko to povzroči ovire za trgovanje znotraj Skupnosti in je zato na ravni Skupnosti treba merila uskladiti.
- (10) Z uporabo profilov hranil kot merila naj bi se izognili položaju, v katerem bi prehranske ali zdravstvene trditve zakrile celoten prehranski status prehrabetnega izdelka, kar bi lahko potrošnike zavedlo pri izbiri zdravju koristnih živil v okviru uravnotežene prehrane. Profili hranil, kakor so predvideni v uredbi, naj bi bili namenjeni le urejanju okoliščin, v katerih so trditve dovoljene. Utemeljiti jih je treba na splošno sprejetih znanstvenih podatkih, ki se nanašajo na odnos med prehrano in zdravjem. Vendar bi morali profili dovoljevati tudi inovacije v zvezi z izdelki in upoštevati raznolikost prehranjevalnih navad in običajev ter dejstvo, da imajo posamezni izdelki lahko pomembno vlogo v okviru celotne prehrane
- (11) Pri določanju profilov hranil je treba upoštevati vsebnost različnih hranil in snovi s hranilnim ali fiziološkim učinkom, zlasti maščob, nasičenih maščobnih kislin, transmaščobnih kislin, soli/natrija in sladkorjev, katerih prekomerno uživanje v celotni prehrani ni priporočljivo, pa tudi polinenasičenih in mononenasičenih maščobnih kislin, drugih prebavljivih ogljikovih hidratov, razen sladkorjev, vitaminov, mineralov, beljakovin in vlaknine. Pri določanju profilov hranil bi se morale upoštevati različne kategorije živil, pa tudi mesto in vloga teh živil v celotni prehrani. Za nekatera živila ali kategorije živil so, glede na njihovo vlogo in pomen v prehrani prebivalcev, lahko potrebne izjeme od spoštovanja postavljenih profilov hranil. To bo zahtevalo kompleksno tehnično nalogo, sprejem ustreznih ukrepov pa bi naj bil zaupan Komisiji, ob upoštevanju nasveta Evropske agencije za varnost hrane.
- (12) Prehranska dopolnila, določena v Direktivi 2002/46/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. junija 2002 o približevanju zakonodaj držav članic o prehranskih dopolnilih⁽¹⁾, ki so v tekočem stanju in vsebujejo več kot 1,2 volumskega odstotka alkohola, se v tej uredbi ne štejejo za pijače.
- (13) Obstajajo že številne trditve, ki se uporabljajo za označevanje živil in njihovo oglaševanje v nekaterih državah članicah ter se nanašajo na snovi, katerih pozitivno delovanje ni bilo dokazano ali zanje še ne obstaja enotno znanstveno stališče. Treba je zagotoviti, da je za snovi, na katere se nanaša trditev, dokazan pozitiven hranilni ali fiziološki učinek.
- (14) Za zagotovitev, da so trditve resnične, je nujno, da je snov, ki je predmet trditve, prisotna v končnem izdelku v zadostnih količinah ali pa da snov ni prisotna, ali je prisotna v ustrezno zmanjšanih količinah, da se ustvari označeni hranilni ali fiziološki učinek. Snov bi morala biti na voljo tudi v takšni obliki, da jo telo lahko uporabi. Poleg tega, in kjer je to primerno, bi morala takšna količina živila, ki je sprejemljiva za zaužitje, vsebovati znatno količino snovi, ki ustvari zatrjevani hranilni ali fiziološki učinek.

⁽¹⁾ UL L 183, 12.7.2002, str. 51.

- (15) Pomembno je, da potrošnik razume trditve na živilih ter da se vse potrošnike primerno zaščiti pred zavajajočimi trditvami. Vendar se je Sodišču Evropskih skupnosti od uzakonitve Direktive Sveta 84/450/EGS z dne 10. septembra 1984 o zavajajočem oglaševanju⁽¹⁾ pri razsojanju o primerih v zvezi z oglaševanjem, zdelo nujno, da preuči učinek na fiktivnega, tipičnega potrošnika. V skladu z načelom sorazmernosti se v tej uredbi zaradi učinkovite uporabe zaščitnih ukrepov, ki so v njej predvideni, kot merilo uporablja povprečni potrošnik, ki je razmeroma dobro obveščen in razmeroma dovolj pazljiv ter razsoden, obenem pa se upoštevajo družbeni, kulturni in jezikovni dejavniki v skladu z razlago Sodišča, vendar je poskrbljeno tudi za preprečevanje izkoriščanja tistih potrošnikov, ki so zaradi svojih značilnosti še posebno nezaščiteni pred zavajajočimi trditvami. Kadar je trditev namenjena posebni skupini potrošnikov, kot na primer otrokom, je zaželeno, da se učinek trditve oceni z vidika povprečnega člana take skupine. Kriterij povprečnega potrošnika ni statistični kriterij. Nacionalna sodišča in organi bodo morali uporabiti svojo zmožnost presoje, da bodo ob upoštevanju sodne prakse Sodišča lahko določili tipičen odziv povprečnega potrošnika v danem primeru.
- (16) Znanstvena utemeljitev bi morala biti glavni vidik, ki se upošteva pri uporabi prehranskih in zdravstvenih trditev, nosilci živilske dejavnosti pa morajo uporabo takšnih trditev utemeljiti.
- (17) Prehranske ali zdravstvene trditve niso dovoljene, če niso skladne s splošno sprejetimi prehranskimi in zdravstvenimi načeli, ali če spodbujajo ali opravičujejo prekomerno uživanje živil ali podcenjujejo dobro prehranjevalno prakso.
- (18) Zaradi pozitivne podobe, ki jo imajo živila s prehranskimi zdravstvenimi trditvami, ter zaradi možnega vpliva teh živil na prehrabene navade in skupno količino zaužitih hranil, bi morali potrošniki imeti možnost oceniti hranilno vrednost živil. Zato bi moralo biti označevanje hranilne vrednosti obvezno in bi se moralo razširiti na vsa živila, ki so označena z zdravstvenimi trditvami.
- (19) Splošne določbe za označevanje hranilne vrednosti zajema Direktiva Sveta 90/496/EGS z dne 24. septembra 1990 o označevanju hranilne vrednosti živil⁽²⁾. V skladu s to direktivo je označevanje hranilne vrednosti obvezno, kadar je pri označevanju, predstavljanju ali oglaševanju, razen pri splošnem oglaševanju, prisotna trditev o hranilni vrednosti. Kadar se trditev o hranilni vrednosti nanaša na sladkorje, nasičene maščobne kisline, prehransko vlaknino ali natrij, bi morala vsebovati podatke iz skupine 2, kot je določeno v členu 4(1) Direktive 90/496/EGS. Da se zagotovi visoka raven varstva potrošnikov, je treba obveznost glede označevanja hranilnih vrednosti iz skupine 2 uporabljati smiselno tudi v primeru zdravstvenih trditev, razen pri splošnem oglaševanju.
- (20) Treba je sestaviti tudi seznam dovoljenih prehranskih trditev in posebnih pogojev za njihovo uporabo na podlagi pogojev za uporabo takšnih trditev, ki so bile dogovorjene na nacionalni ali mednarodni ravni in določene v zakonodaji Skupnosti. Za vse trditve, za katere velja, da imajo za potrošnike enak pomen kot prehranske trditve, vključene v zgoraj navedeni seznam, bi morali veljati enaki pogoji uporabe, kot so določeni v seznamu. Na primer, za trditve v zvezi z dodajanjem vitaminov in mineralov, kot so „z ...“, „okrepljen“, „dodan ...“ ali „obogaten ...“, bi morali veljati pogoji, določeni v zvezi s trditvijo „vir ...“. Seznam je treba redno dopolnjevati zaradi upoštevanja znanstvenega in tehničnega napredka. Poleg tega je za primerjalne trditve potrebno, da so izdelki, ki se jih primerja, jasno prepoznavni za končnega potrošnika.
- (21) Pogoje za trditve, kot so „brez laktoze“ ali „brez glutena“, namenjene skupini potrošnikov s posebnimi motnjami, je treba obravnavati v okviru Direktive Sveta 89/398/EGS z dne 3. maja 1989 o približevanju zakonodaje držav članic, ki se nanaša na živila za posebne prehranske namene⁽³⁾. V tej direktivi je poleg tega predvidena možnost, da se na živilih za običajno prehrano označi, ali so primerna, da jih uporabljajo te skupine potrošnikov, in sicer ali ta živila izpolnjujejo pogoje za tovrstno trditev. Dokler se pogoji za tovrstne trditve ne določijo na ravni Skupnosti, lahko države članice uporabljajo ali sprejmejo ustrezna nacionalna merila.
- (22) Zdravstvene trditve morajo biti za uporabo v Skupnosti odobrene samo na osnovi znanstvene ocene na najvišji ravni. Da se zagotovi usklajeno znanstveno oceno teh trditev, bi morala ta ocenjevanja izvajati Evropska agencija za varno hrano.

⁽¹⁾ UL L 250, 19.9.1984, str. 17. Direktiva, kakor je bila nazadnje spremenjena z Direktivo 2005/29/ES Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 149, 11.6.2005, str. 22).

⁽²⁾ UL L 276, 6.10.1990, str. 40. Direktiva, kakor je bila nazadnje spremenjena z Direktivo Komisije 2003/120/ES (UL L 333, 20.12.2003, str. 51).

⁽³⁾ UL L 186, 30.6.1989, str. 27. Direktiva, kakor je bila nazadnje spremenjena z Uredbo (ES) št. 1882/2003 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 284, 31.10.2003, str. 1).

- (23) Poleg prehranskih obstajajo številni drugi dejavniki, ki lahko vplivajo na psihične in vedenjske funkcije. Sporočanje o teh funkcijah je zato zelo zapleteno in je težko posredovati celovito, resnično in jasno sporočilo v kratki trditvi, ki se uporablja za označevanje in oglaševanje živil. Zato je ustrezno pri uporabi trditev, ki se nanašajo na psihično in vedenjsko delovanje, zahtevati znanstveno utemeljitev.
- (24) Ob upoštevanju direktive Komisije št. 96/8/ES z dne 26. februarja 1996 o živilih, namenjenih za uporabo pri energijsko omejenih dietah za zmanjšanje telesne teže⁽¹⁾, ki določa, da se pri označevanju, predstavljanju ali oglaševanju izdelkov iz navedene direktive ne sme navedati podatkov o stopnji ali količini izgubljene teže, ki je lahko posledica njihove uporabe, je primerno, da se ta omejitev razširi na vsa živila.
- (25) Zdravstvene trditve, razen tistih, ki se nanašajo na zmanjšanje tveganja za nastanek bolezni in, ki temeljijo na splošno sprejetih znanstvenih podatkih, je treba oceniti in odobriti na drugačen način. Zato je treba sprejeti seznam Skupnosti takšnih dovoljenih trditev, po posvetovanju z Evropsko agencijo za varno hrano.
- (26) Da se sledi znanstvenemu in tehničnemu napredku, je potrebno zgoraj navedeni seznam takoj, ko se pokaže potreba, spremeniti. Takšna sprememba je izvedbeni ukrep tehnične narave, njegov sprejem pa je zaupan Komisiji, da se postopek poenostavi in pospeši.
- (27) Raznolika in uravnotežena prehrana je predpogoj za dobro zdravje in posamezna živila imajo samo relativen pomen v celotni prehrani. Poleg tega je prehrana samo eden od večjih dejavnikov, ki vplivajo na pojav nekaterih bolezni ljudi. Ostali dejavniki, kot so starost, genska nagnjenost, raven telesne aktivnosti, uživanje tobaka in drugih drog, izpostavljenost okolju in stres, lahko vplivajo na pojav bolezni ljudi. Glede trditev v zvezi z zmanjšanjem tveganja za nastanek bolezni bi morale zato veljati posebne zahteve za označevanje.
- (28) Da se zagotovi, da so zdravstvene trditve resnične, jasne, zanesljive in koristne za potrošnika, ki se odloča za zdravju koristno prehrano, je treba pri mnenju Evropske agencije za varnost hrane in pri postopku odobritve, ki mu sledi, upoštevati besedilo in predstavitev zdravstvene trditve.
- (29) V nekaterih primerih sama znanstvena ocena tveganja ne more zagotoviti vseh informacij, na katerih temelji odločitev v zvezi z obvladovanjem tveganja. Zato je treba upoštevati druge zakonite dejavnike, pomembne za obravnavano zadevo.
- (30) Zaradi preglednosti in da bi se izognilo večkratnim prijavam trditev, ki so že bile ocenjene, bo Komisija vzpostavila in dopolnjevala javni register, ki bo vseboval seznam teh trditev.
- (31) Da bi spodbudili raziskave in razvoj na področju agroživilske industrije, je primerno zaščititi naložbe inovatorjev v zbiranje informacij in podatkov, ki jih prosilec predloži, ko zaprosi za potrditev zdravstvene trditve po tej uredbi. Vendar je ta zaščita zaradi preprečevanja nepotrebnega ponavljanja raziskav in preskusov časovno omejena.
- (32) Glede na posebno vrsto živil, ki so označena s trditvami, bi morala biti nadzornim organom poleg običajnih sredstev na voljo še dodatna sredstva, da se omogoči učinkovito spremljanje teh izdelkov.
- (33) Da bi nosilec živilske dejavnosti omogočili, da se prilagodijo zahtevam te uredbe, je treba določiti ustrezne prehodne ukrepe.
- (34) Ker cilja te uredbe, in sicer zagotovitev učinkovitega delovanja notranjega trga glede prehranskih in zdravstvenih trditev ob istovrstnem zagotavljanju visoke ravni varstva potrošnikov, države članice ne morejo zadovoljivo doseči in ker se ta cilj lažje doseže na ravni Skupnosti, lahko Skupnost sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 Pogodbe. Skladno z načelom sorazmernosti iz navedenega člena Pogodbe ta uredba ne presega tistega, kar je potrebno za doseg tega cilja.
- (35) Ukrepe, potrebne za izvajanje te uredbe, je treba sprejeti v skladu s Sklepom Sveta 1999/468/ES z dne 28. junija 1999 o določitvi postopkov za uresničevanje Komisiji podeljenih izvedbenih pooblastil⁽²⁾.

⁽¹⁾ UL L 55, 6.3.1996, str. 22.

⁽²⁾ UL L 184, 17.7.1999, str. 23.

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO

(c) Direktivo Sveta 98/83/ES z dne 3. novembra 1998 o kakovosti vode, namenjene za prehrano ljudi ⁽²⁾.

POGLAVJE I

Člen 2

PREDMET UREJANJA, PODROČJE UPORABE IN OPREDELITEV POJMOV

Opredelitev pojmov

Člen 1

Predmet urejanja in področje uporabe

1. Ta uredba usklajuje določbe zakonov ali drugih predpisov v državah članicah, ki se nanašajo na prehranske in zdravstvene trditve, da bi zagotovili učinkovito delovanje notranjega trga ob istočasnem zagotavljanju visoke ravni varstva potrošnikov.

2. Ta uredba se uporablja za prehranske in zdravstvene trditve pri komercialnem obveščanju, in sicer označevanju, predstavljanju ali oglaševanju živil, namenjenih končnemu potrošniku, vključno z živili, ki se dajejo v promet nepakirana ali se dobavljajo na debelo.

Prav tako velja za živila, ki so namenjena restavracijam, bolnišnicam, šolam, menzam ter podobnim obratom javne prehrane.

3. Blagovna znamka, trgovsko ime ali domišljijско ime, ki se uporablja pri označevanju, predstavljanju ali oglaševanju živil in se lahko razlaga kot prehranska ali zdravstvena trditev, se lahko uporablja brez opravljenih postopkov odobritve iz te uredbe le, če se živilom pri tem označevanju, predstavljanju ali oglaševanju dodajo ustrezne prehranske ali zdravstvene trditve, ki so v skladu z določbami te uredbe.

4. Ta uredba se uporablja brez poseganja v naslednje predpise Skupnosti:

(a) Direktivo 89/398/EGS in direktive, sprejete na podlagi navedene direktive;

(b) Direktivo Sveta 80/777/EGS z dne 15. julija 1980 o približevanju zakonodaje držav članic o izkoriščanju in trženju naravnih mineralnih vod ⁽¹⁾;

⁽¹⁾ UL L 229, 30.8.1980, str. 1. Direktiva, kakor je bila nazadnje spremenjena z Uredbo (ES) št. 1882/2003.

1. V tej uredbi:

(a) se uporabljajo opredelitve pojmov „živilo“, „nosilec živilske dejavnosti“, „dajanje v promet“ in „končni potrošnik“ iz členov 2, 3(3), 3(8) in 3(18) Uredbe (ES) št. 178/2002 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. januarja 2002 o določitvi splošnih načel in zahtevah živilske zakonodaje, ustanovitvi Evropske agencije za varnost hrane in postopkih, ki zadevajo varnost hrane ⁽³⁾;

(b) se uporablja opredelitev pojma „prehransko dopolnilo“ iz Direktive 2002/46/ES;

(c) se uporabljajo opredelitve pojmov „označevanje hranilne vrednosti“, „beljakovine“, „ogljikovi hidrati“, „sladkorji“, „maščobe“, „nasičene maščobne kisline“, „enkrat nenasičene maščobne kisline“, „večkrat nenasičene maščobne kisline“, „prehranska vlaknina“ iz Direktive 90/496/EGS;

(d) se uporablja opredelitev pojma „označevanje“ iz člena 1(3)(a) Direktive 2000/13/ES.

2. Uporabljajo se tudi naslednje opredelitve pojmov:

(1) „trditve“ pomeni vsako sporočilo ali predstavitev, ki ni obvezna v okviru zakonodaje Skupnosti ali nacionalne zakonodaje, vključno s slikovno predstavitvijo, grafično predstavitvijo ali predstavitvijo s simboli v kakršni koli obliki, s katero se navaja, domneva ali namiguje, da ima živilo posebne lastnosti;

(2) „hranilo“ pomeni beljakovine, ogljikove hidrate, maščobe, prehransko vlaknino, natrij, vitamine in minerale, navedene v Prilogi Direktive 90/496/EGS, in snovi, ki pripadajo ali so sestavni del ene od teh kategorij;

(3) „druga snov“ pomeni snov, ki ni hranilo, ima pa hranilni ali fiziološki učinek;

⁽²⁾ UL L 330, 5.12.1998, str. 32. Direktiva, kakor je bila spremenjena z Uredbo (ES) št. 1882/2003.

⁽³⁾ UL L 31, 1.2.2002, str. 1. Uredba, kakor je bila spremenjena z Uredbo (ES) št. 1642/2003 (UL L 245, 29.9.2003, str. 4).

(4) „prehranska trditev“ pomeni vsako trditev, ki navaja, domneva ali namiguje, da ima živilo posebne ugodne prehranske lastnosti zaradi:

(a) energije (kalorične vrednosti), ki

(i) jo zagotavlja,

(ii) jo zagotavlja na nižani ali povišani stopnji, ali

(iii) je ne zagotavlja in/ali

(b) hranil ali drugih snovi, ki jih

(i) vsebuje,

(ii) vsebuje v nižanih ali povečanih deležih, ali

(iii) ne vsebuje;

(5) „zdravstvena trditev“ pomeni vsako trditev, ki navaja, domneva ali namiguje, da obstaja povezava med kategorijo živil, živilom ali eno od njegovih sestavin na eni strani in zdravjem na drugi strani;

(6) „trditev v zvezi z zmanjšanjem tveganja za bolezen“ pomeni kakršno koli zdravstveno trditev, ki navaja, domneva ali namiguje, da uživanje kategorije živil, živila ali enega od njegovih sestavnih delov znatno zmanjšuje dejavnik tveganja za razvoj bolezni;

(7) „Agencija“ pomeni Evropsko agencijo za varnost hrane, kot je bila ustanovljena z Uredbo (ES) št. 178/2002.

POGLAVJE II

SPLOŠNA NAČELA

Člen 3

Splošna načela za vse trditve

Prehranske in zdravstvene trditve se lahko uporabljajo pri označevanju, predstavitvi in oglaševanju živil, danih v promet v Skupnosti le, če so skladne z določbami te uredbe.

Brez poseganja v Direktivi 2000/13/ES in 84/450/EGS uporaba prehranskih in zdravstvenih trditve ne sme:

(a) biti napačna, dvoumna ali zavajajoča;

(b) povzročati dvomov glede varnosti in/ali prehranske primer-
nosti drugih živil;

(c) spodbujati ali opravičevati pretirano uživanje živil;

(d) navajati, domnevati ali namigovati, da uravnotežena in raznolika prehrana ne more zagotoviti ustreznih količin hranil. Odstopanja v primeru hranil, ki jih ni mogoče zagotoviti v zadostni količini z uravnoteženo in raznoliko prehrano, vključno s pogoji za uporabo teh odstopanj, se lahko sprejmejo v skladu s postopkom iz člena 24(2), ob upoštevanju posebnih razmer v državah članicah;

(e) nanašati na spremembe telesnih funkcij, ki bi lahko prestrašile ali izkoristile strah potrošnika, bodisi z besedilom ali s slikovnimi predstavitevami, grafičnimi predstavitevami ali predstavitevami s simboli.

Člen 4

Pogoji za uporabo prehranskih in zdravstvenih trditve

1. Komisija do... (*) v skladu s postopkom iz člena 24(2) določi posebne profile hranil in pogoje, vključno z izjemami, ki se uporabljajo za uporabo prehranskih in zdravstvenih trditve na živilih in/ali kategorijah živil.

Ti profili hranil, določeni za živila in/ali nekatere kategorije živil, in pogoji za uporabo prehranskih ali zdravstvenih trditve glede na profile hranil, se določijo zlasti ob upoštevanju:

(a) količin nekaterih hranil in drugih snovi v živilih, npr. maščob, nasičenih maščobnih kislin, trans-maščobnih kislin, sladkorjev in soli/natrija;

(b) vloge in pomena živil (ali kategorij živil) v prehrani prebivalstva na splošno ali, kjer je ustrezno, nekaterih rizičnih skupin, vključno z otroki;

(c) celotne prehranske sestave živil in vsebnosti hranil, za katere je bilo znanstveno dokazano, da imajo učinek na zdravje.

Profili hranil temeljijo na znanstvenih spoznanjih o prehrani in prehranjevanju ter njihovem odnosu do zdravja.

(*) 24 mesecev od začetka veljavnosti te uredbe.

Pri določanju profilov hranil Komisija zahteva od Agencije, naj v 12 mesecih priskrbi ustrezno izvedensko mnenje, pri čemer naj se osredotoči zlasti na:

- (i) ali je treba določiti profile za živila na splošno in/ali za kategorije živil;
- (ii) izbor in uravnoteženost hranil, ki jih je treba upoštevati;
- (iii) izbor referenčne količine/osnove za profile;
- (iv) način izračunavanja profilov, in
- (v) testiranje predlaganega sistema.

Komisija se pri določanju profilov hranil posvetuje z interesnimi skupinami, zlasti z nosilci živilske dejavnosti in skupinami potrošnikov.

Profilirani hranilni pogoji njihove uporabe se sproti dopolnjujejo v skladu s postopkom iz člena 24(2) zaradi upoštevanja ustreznega znanstvenega napredka.

2. Z odstopanjem od odstavka 1 so prehranske trditve, ki se nanašajo na zmanjšanje maščob, nasičenih maščobnih kislin, trans-maščobnih kislin, sladkorjev in soli/natrija, dopustne brez sklicevanja na specifičen profil hranila oz. hranil, za katere so trditve podane, če so v skladu s pogoji iz te uredbe.

3. Pijače, ki vsebujejo več kot 1,2 volumskega odstotka alkohola, ne smejo nositi:

- (a) zdravstvenih trditev;
- (b) prehranskih trditev, z izjemo tistih, ki se nanašajo na zmanjšanje alkohola ali energijske vrednosti.

4. Če posebni predpisi Skupnosti glede prehranskih trditev, ki se nanašajo na zmanjšanje ali nevsebnost alkohola ali energijske vrednosti v pijačah, ki sicer običajno vsebujejo alkohol, ne obstajajo, se lahko v skladu z določbami Pogodbe uporabljajo ustrezni nacionalni predpisi.

5. Živila ali kategorije živil, razen tistih iz odstavka 3, za katere je treba uporabo prehranskih ali zdravstvenih trditev omejiti ali prepovedati, se lahko določijo v skladu s postopkom iz člena 24(2) in glede na znanstvena spoznanja.

Člen 5

Splošni pogoji

1. Uporaba prehranskih in zdravstvenih trditev je dovoljena le, če so izpolnjeni naslednji pogoji:

(a) dokazan ugoden hranilni ali fiziološki učinek glede na splošno sprejete znanstvene podatke v zvezi s prisotnostjo, odsotnostjo ali zmanjšano vsebnostjo hranila ali druge snovi v živilu ali kategoriji živil, na katero se trditve sklicujejo;

(b) hranilo ali druga snov, za katero je podana trditev:

(i) je v končnem izdelku vsebovana v znatni količini, kakor je določeno v zakonodaji Skupnosti, ali, če takšni predpisi ne obstajajo, v količini, ki bo dosegla zatrjevani hranilni ali fiziološki učinek, na podlagi splošno sprejetih znanstvenih podatkov; ali

(ii) ni prisotna ali je prisotna v zmanjšani količini, ki bo dosegla zatrjevani hranilni ali fiziološki učinek, na podlagi splošno sprejetih znanstvenih podatkov;

(c) da je, kjer je primerno, hranilo ali druga snov, za katero je podana trditev, v takšni obliki, da jo lahko telo uporabi;

(d) da pričakovana količina zaužitega izdelka, vsebuje znatno količino hranila ali druge snovi, na katero se trditev nanaša, kakor je določeno v zakonodaji Skupnosti, ali, če takšni predpisi ne obstajajo, znatno količino, ki bo dosegla zatrjevani hranilni ali fiziološki učinek, na podlagi splošno sprejetih znanstvenih podatkov;

(e) skladnost s posebnimi pogoji, določenimi v poglavju III ali poglavju IV, odvisno od primera.

2. Uporaba prehranskih in zdravstvenih trditev je dovoljena samo, če se od povprečnega potrošnika lahko pričakuje, da bo razumel ugodne učinke, izražene v trditvi.

3. Prehranske in zdravstvene trditve veljajo za živila, pripravljena za uporabo, v skladu z navodili proizvajalca.

Člen 6

Znanstvena utemeljitev trditve

1. Prehranske in zdravstvene trditve temeljijo na in so utemeljene s splošno sprejetimi znanstvenimi podatki.

2. Nosilec živilske dejavnosti, ki oblikuje prehransko ali zdravstveno trditev, mora utemeljiti uporabo te trditve.

3. Pristojni organi držav članic lahko zahtevajo, da nosilec živilske dejavnosti ali oseba, ki da izdelek v promet, predloži vse ustrezne elemente in podatke, ki dokazujejo skladnost s to uredbo.

Člen 7

Podatki o hranilni vrednosti

Obveznost in načini zagotavljanja podatkov na podlagi Direktive 90/496/EGS v primeru podane prehranske trditve se uporabljajo smiselno tudi pri zdravstvenih trditvah, razen pri splošnem oglaševanju. Vendar vsebujejo zagotovljeni podatki tudi podatke iz skupine 2, kakor je določeno v členu 4(1) Direktive 90/496/EGS.

Poleg tega in odvisno od primera, se količina snovi, na katero oz. na katere se nanašajo prehranske ali zdravstvene trditve, ki niso navedene v predpisu o označevanju hranilne vrednosti, označi v istem vidnem polju kot podatki o hranilni vrednosti in na način, ki je v skladu s členom 6 Direktive 90/496/EGS.

V primeru prehranskih dopolnil se podatki o hranilni vrednosti zagotovijo v skladu s členom 8 Direktive 2002/46/ES.

POGLAVJE III

PREHRANSKE TRDITVE

Člen 8

Posebni pogoji

1. Dovoljene so samo prehranske trditve, ki so navedene v Prilogi in so v skladu s pogoji, določenimi v tej uredbi.

2. Predlogi sprememb Priloge se sprejmejo v skladu s postopkom iz člena 24(2) in po potrebi, po posvetovanju z Agencijo.

Člen 9

Trditve o primerljivosti

1. Brez poseganja v Direktivo 84/450/EGS se lahko med seboj primerjajo le živila iste kategorije, ob upoštevanju vrste živil te kategorije. Navesti je treba razliko v količini hranila in/ali v energijski vrednosti živila, primerjava pa mora veljati za enako količino živila.

2. Prehranske trditve o primerljivosti primerjajo sestavo zadevnega živila s sestavo živil iste kategorije, katerih sestava ne dovoljuje uporabe trditve, vključno z živili drugih znamk.

POGLAVJE IV

ZDRAVSTVENE TRDITVE

Člen 10

Posebni pogoji

1. Prepovedane so zdravstvene trditve, ki niso v skladu s splošnimi zahtevami iz poglavja II in s posebnimi zahtevami iz tega poglavja ter niso odobrene v skladu s to uredbo in vključene v sezname dovoljenih trditve iz členov 13 in 14.

2. Zdravstvene trditve se dovolijo le, če so pri označevanju ali, če to ne obstaja, pri predstavljanju in oglaševanju navedeni naslednji podatki:

(a) izjava, ki navaja pomembnost raznolike in uravnotežene prehrane ter zdravega načina življenja;

(b) količina živil in zahtevan vzorec uživanja, ki je potreben za zatrtje ugodni učinek;

(c) kjer je to potrebno, izjava, naslovljena na osebe, ki se morajo izogibati uporabi živila; in

(d) ustrezno opozorilo na izdelkih, ki lahko ob pretiranem uživanju predstavljajo nevarnost za zdravje.

3. Na splošne, ne posebej opredeljene prednosti, ki jih ima hranilo ali živilo za splošno dobro zdravje ali z zdravjem povezano dobro počutje, se lahko sklicuje le, če se doda posebna zdravstvena trditev, vključena v seznam iz členov 13 ali 14.

4. Kjer je to primerno, se smernice o izvajanju tega člena sprejmejo v skladu s postopkom iz člena 24(2) in, po potrebi, po posvetovanju z interesnimi skupinami, zlasti nosilci živilskih dejavnosti in skupinami potrošnikov.

Člen 11

Nacionalna zdravstvena združenja in društva, ki se ukvarjajo z zdravjem

Če ne obstajajo posebni predpisi Skupnosti, ki se nanašajo na priporočila ali odobritve zdravstvenih trditev s strani nacionalnih zdravniških združenj in društev, ki se ukvarjajo z zdravjem, se lahko v skladu z določbami Pogodbe uporabljajo ustrezni nacionalni predpisi.

Člen 12

Omejitve uporabe nekaterih zdravstvenih trditev

Naslednje zdravstvene trditve niso dopustne:

- (a) trditve, ki napeljujejo na to, da bi bilo lahko zaradi neuživanja živila ogroženo zdravje;
- (b) trditve, ki se sklicujejo na stopnjo ali količino izgubljene teže;
- (c) trditve, ki se sklicujejo na priporočila posameznih zdravnikov ali zdravstvenih strokovnjakov in drugih združenj, ki niso omenjena v členu 11.

Člen 13

Zdravstvene trditve, ki se ne nanašajo na zmanjšanje tveganja za bolezen

1. Zdravstvene trditve, ki opisujejo ali se sklicujejo na:

- (a) vlogo hrana ali druge snovi pri rasti, razvoju in telesnih funkcijah; ali

- (b) psihične in vedenjske funkcije; ali

- (c) brez poseganja v Direktivo 96/8/ES, hujšanje ali nadzorovanje teže ali zmanjšanje občutka lakote ali povečanje občutka sitosti ali zmanjšanje razpoložljive energijske vrednosti iz prehrane;

ki so vključene v seznam iz odstavka 3, se lahko oblikujejo brez opravljenega postopka odobritve iz členov 15 do 18, če:

- (i) temeljijo na splošno sprejetih znanstvenih podatkih; in

- (ii) jih povprečni potrošnik dobro razume.

2. Države članice Komisiji posredujejo sezname trditev iz odstavka 1 najpozneje do ... (*), skupaj s pogoji, ki veljajo zanje in, s sklicevanjem na ustrezno znanstveno utemeljitev.

3. Komisija po posvetovanju z Agencijo in v skladu s postopkom iz člena 24(2) sprejme najpozneje do ... (**) seznam Skupnosti z dopustnimi trditvami iz odstavka 1 in vse pogoje, potrebne za uporabo teh trditev.

4. Vse spremembe seznama iz odstavka 3 se sprejmejo na podlagi splošno sprejetih znanstvenih podatkov in v skladu s postopkom iz člena 24(2), in sicer po posvetovanju z Agencijo, na lastno pobudo Komisije ali zahtevo države članice.

5. Vse dodane trditve na seznamu iz odstavka 3, ki so utemeljene na novo ugotovljenih znanstvenih podatkih in/ali vključujejo zahtevo za zakonsko zaščito podatkov, sprejmejo po postopku iz členov 15 do 18.

Člen 14

Trditve v zvezi z zmanjšanjem tveganja za bolezen

1. Ne glede na člen 2(1)(b) Direktive 2000/13/ES so trditve v zvezi z zmanjšanjem tveganja za bolezen dopustne, če so bile v skladu s postopkom iz členov 15 do 18 te uredbe odobrene za vključitev med takšne dovoljene trditve v seznam Skupnosti, skupaj z vsemi pogoji, potrebnimi za uporabo teh trditev.

(*) Zadnji dan meseca od začetka veljavnosti te uredbe, + 1 leto.

(**) Zadnji dan meseca od začetka veljavnosti te uredbe, + 3 leta

2. Poleg splošnih zahtev, določenih v tej uredbi, in posebnih zahtev iz odstavka 1, je treba pri označevanju ali, če tako označevanje ne obstaja, pri predstavljanju ali oglaševanju trditev v zvezi z zmanjšanjem tveganja za bolezen, navesti, da za bolezen, na katero se trditev nanaša, obstaja več dejavnikov tveganja in da ima sprememba enega teh dejavnikov tveganja lahko ugoden učinek, kar pa ni njuno.

Člen 15

Vloga za odobritev

1. Ob sklicevanju na ta člen se predloži vloga za odobritev v skladu z naslednjimi odstavki.

2. Vloga se pošlje pristojnemu nacionalnemu organu države članice.

(a) Pristojni nacionalni organ:

(i) pisno potrdi prejem vloge v roku 14 dni po prejemu. V potrdilu je zabeležen datum prejema vloge;

(ii) o vlogi nemudoma obvesti Agencijo; in

(iii) Agenciji da na razpolago vlogo in vse dodatne informacije, ki jih je predložil vlagatelj.

(b) Agencija:

(i) nemudoma obvesti druge države članice in Komisijo o vlogi ter jim jo da na razpolago skupaj z vsemi dodatnimi informacijami, ki jih je predložil vlagatelj;

(ii) da javnosti na voljo povzetek vloge iz odstavka 3(g).

3. Vloga vsebuje:

(a) ime in naslov vlagatelja;

(b) hranilo ali drugo snov ali živilo ali kategorijo živila, za katero naj velja zdravstvena trditev, ter njene posebne značilnosti;

(c) kopije študij, vključno z — kadar so na voljo — neodvisnimi, strokovno pregledanimi študijami, ki so bile opravljene, da potrdijo zdravstveno trditev, in katerim koli drugim razpoložljivim gradivom, s katerim se lahko dokaže, da je zdravstvena trditev v skladu z merili, določenimi v tej uredbi;

(d) kjer je to ustrezno, navedbo, kateri podatek velja za zakonsko zaščitene, vključno s preverljivo utemeljitvijo;

(e) kopije drugih znanstvenih študij, ki so pomembne za to zdravstveno trditev;

(f) predlog besedila zdravstvene trditve, za katero se išče odobritev, vključno, odvisno od primera, s posebnimi pogoji uporabe;

(g) povzetek vloge.

4. Komisija po posvetovanju z Agencijo in v skladu s postopkom iz člena 24(2) določi pravila za izvajanje tega člena, vključno s pravili za pripravo in vložitev vloge.

5. Pred ... (*) Agencija objavi natančna navodila za pomoč vlagateljem pri pripravi in vložitvi vloge.

Člen 16

Mnenje Agencije

1. Agencija si prizadeva upoštevati rok šestih mesecev od datuma prejema veljavne vloge za pripravo mnenja. Ta rok se podaljša vedno kadar Agencija na podlagi odstavka 2 tega člena od vlagatelja zahteva dodatne informacije.

2. Agencija ali pristojni nacionalni organ preko Agencije lahko, kadar je to primerno, od vlagatelja zahteva, da v določenem roku dopolni podatke, ki so priloženi vlogi.

3. Za pripravo svojega mnenja Agencija:

(a) preveri, ali je predlagano besedilo zdravstvene trditve utemeljeno z znanstvenimi podatki;

(b) preuči, ali je besedilo zdravstvene trditve v skladu z merili, določenimi v tej uredbi;

(c) svetuje, ali je predlagano besedilo zdravstvene trditve razumljivo in jasno povprečnemu potrošniku.

(*) Prvi dan šestega meseca po dnevu začetka veljavnosti te uredbe.

4. V primeru, da mnenje podpira odobritev zdravstvene trditve, mora le- to vsebovati še naslednje podatke:

- (a) ime in naslov vlagatelja;
- (b) hranilo ali drugo snov ali živilo ali kategorijo živila, za katero naj velja trditev, ter njene posebne lastnosti;
- (c) priporočeno besedilo predlagane zdravstvene trditve in, odvisno od primera, posebne pogoje uporabe;
- (d) kjer je to ustrezno, pogoje ali omejitve uporabe živila in/ali dodatno pojasnilo ali opozorilo, ki mora spremljati zdravstveno trditev na označbi in pri oglaševanju.

5. Agencija posreduje svoje mnenje Komisiji, državam članicam in vlagatelju, vključno s poročilom o oceni zdravstvene trditve in obrazložitvijo svojega mnenja ter podatki, na katerih je bilo mnenje utemeljeno.

6. Agencija objavi svoje mnenje v skladu s členom 38(1) Uredbe (ES) št. 178/2002.

Vlagatelj ali javnost lahko v roku 30 dni po taki objavi predloži svoje pripombe Komisiji.

Člen 17

Dovoljenje Skupnosti

1. V roku treh mesecev po prejemu mnenja Agencije Komisija odboru iz člena 22(2) predloži osnutek odločbe o seznamih dovoljenih zdravstvenih trditev, pri čemer se upošteva mnenje Agencije, vse zadevne določbe prava Skupnosti in druge zakonite dejavnike, pomembne za obravnavano zadevo. Če se osnutek odločbe ne ujema z mnenjem Agencije, Komisija pojasni razloge za odstopanje.

2. Vsak osnutek odločbe za dopolnitev seznamov dovoljenih zdravstvenih trditev vsebuje podatke, ki so opredeljeni v členu 16(4).

3. Dokončna odločba o vlogi se sprejme v skladu s postopkom iz člena 24(2).

4. Komisija o svoji odločitvi nemudoma obvesti vlagatelja, podrobnosti te odločbe pa objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

5. Zdravstvene trditve, vključene v sezname iz členov 13 in 14, lahko v skladu s pogoji, ki zanje veljajo, uporabljajo vsi nosilci živilske dejavnosti, če uporaba teh trditev ni omejena v skladu z določbami iz člena 20.

6. Pridobitev dovoljenja ne zmanjšuje splošne civilne in kazenske odgovornosti nosilca živilske dejavnosti v zvezi z zadevnim živilom.

Člen 18

Sprememba, začasna prekinitev uporabe in preklic dovoljenj

1. Vlagatelj/uporabnik trditve, vključene v enega od seznamov iz členov 13 in 14, lahko zaprosi za spremembo zadevnega seznama. Smiselno se uporablja postopek iz členov 15 do 17.

2. Agencija na lastno pobudo ali na predlog države članice ali Komisije poda mnenje o tem, ali zdravstvena trditev, vključena v seznam iz členov 13 in 14, še izpolnjuje pogoje iz te uredbe.

Agencija svoje mnenje nemudoma posreduje Komisiji, državam članicam in po potrebi prvotnemu vlagatelju vloge za odobritev zadevne zdravstvene trditve. Agencija v skladu s členom 38(1) Uredbe (ES) št. 178/2002 objavi svoje mnenje.

Vlagatelj/uporabnik ali javnost lahko v roku 30 dni po taki objavi predloži svoje pripombe Komisiji.

Komisija čim prej preuči mnenje Agencije in vse morebitne prejete pripombe. Po potrebi se dovoljenje spremeni, začasno prekine uporaba ali prekliče po postopku iz člena 17.

POGLAVJE V

SPLOŠNE IN KONČNE DOLOČBE

Člen 19

Register Skupnosti

1. Komisija vzpostavi in vodi register Skupnosti v zvezi s prehranskimi in zdravstvenimi trditvami, v nadaljevanju „register“.

2. Register vsebuje:

- (a) prehranske trditve in pogoje, ki veljajo zanje, kakor je navedeno v prilogi;
- (b) omejitve, sprejete v skladu s členom 4(5);
- (c) odobrene zdravstvene trditve in pogoje, ki veljajo zanje, kakor je označeno v členih 13(3), 14(1), 18(2), 20, 23(2) in 27(6) in nacionalne ukrepe iz člena 22(3);
- (d) seznam zavrnjenih zdravstvenih trditev in utemeljitve njihove zavrnitve.

Za zdravstvene trditve, ki so bile odobrene na podlagi pravno zaščitene podatke, se v posebno prilogo registra vpišejo skupaj z naslednjimi informacijami:

- (1) datum odobritve zdravstvene trditve s strani Komisije in ime prvega vlagatelja, ki mu je bilo izdano dovoljenje;
- (2) dejstvo, da je Komisija odobrila zdravstveno trditev na podlagi pravno zaščitene podatke;
- (3) dejstvo, da je uporaba zdravstvene trditve omejena, razen če poznejši vlagatelj pridobi dovoljenje za trditev brez sklica na pravno zaščitene podatke prvotnega vlagatelja.

3. Register je dostopen javnosti.

Člen 20

Varstvo podatkov

1. Znanstveni podatki in druge informacije, ki jih vsebuje vloga vlagatelja, zahtevana v skladu s členom 15(2), se v roku sedmih let od datuma izdaje dovoljenja ne smejo uporabiti v prid poznejšega vlagatelja, razen če se je poznejši vlagatelj

dogovoril s predhodnim vlagateljem, da se lahko takšni podatki in informacije uporabijo, ob predpostavki, da:

- (a) so bili znanstveni podatki in druge informacije s strani prvotnega vlagatelja v času vlaganja prvotne vloge označeni kot pravno zaščiteni; in
- (b) je imel prvotni vlagatelj v času prvotne vloge izključno pravico sklicevanja na pravno zaščitene podatke; in
- (c) zdravstvena trditev ne bi mogla biti odobrena brez predložitve pravno zaščitene podatke s strani prvotnega vlagatelja.

2. Do preteka obdobja sedmih let, določenega v odstavku 1, se noben poznejši vlagatelj nima pravice sklicevati na podatke, ki so bili s strani predhodnega vlagatelja označeni kot pravno zaščiteni, vse dokler Komisija ne sprejme odločbe, po kateri bi se trditev lahko ali bi se lahko bila vključila v seznam iz člena 14 ali, kjer je to ustrezno, člena 13 brez predložitve podatkov, ki so bili s strani predhodnega vlagatelja označeni kot pravno zaščiteni.

Člen 21

Nacionalne določbe

Brez poseganja v Pogodbo, zlasti člena 28 in 30 Pogodbe, države članice ne smejo omejiti ali prepovedati trgovine z živili ali oglaševanja živil, ki so v skladu s to uredbo, z izvajanjem neusklajenih nacionalnih predpisov, ki urejajo trditve na nekaterih živilih ali na živilih na splošno.

Člen 22

Postopek obveščanja

1. Če država članica meni, da je nujno sprejeti novo zakonodajo, mora Komisijo in druge države članice obvestiti o predvidenih ukrepih in podati razloge, ki jih opravičujejo.

2. Komisija se posvetuje s Stalnim odborom za prehranjevalno verigo in zdravje živali, ustanovljenim s členom 58(1) Uredbe (ES) št. 178/2002 (v nadaljnjem besedilu „odbor“), če meni, da bi bil tak posvet koristen, ali če tako zahteva država članica, ter poda mnenje o predvidenih ukrepih.

3. Zadevna država članica lahko predvidene ukrepe sprejme šest mesecev po obvestilu iz odstavka 1 pod pogojem, da mnenje Komisije ni negativno.

Člen 25

Spremljanje

Če je mnenje Komisije negativno, je treba v skladu s postopkom iz člena 24(2) in pred iztekom roka iz prvega pododstavka tega odstavka ugotoviti, če je predvidene ukrepe mogoče izvajati. Komisija lahko za predvidene ukrepe zahteva nekatere spremembe.

Da bi olajšali učinkovito spremljanje živil s prehranskimi ali zdravstvenimi trditvami, lahko države članice od proizvajalca ali osebe, ki daje takšna živila v promet na njihovem ozemlju, zahtevajo, da se o tem obvesti pristojne organe s posredovanjem vzorca označbe tega izdelka le-tem.

Člen 23

Zaščitni ukrepi

1. Če ima država članica resne razloge za mnenje, da trditev ni skladna s to Uredbo ali da je znanstvena utemeljitev iz člena 6 pomanjkljiva, lahko ta država članica začasno prekine uporabo te trditve na svojem ozemlju.

O tem obvesti druge države članice in Komisijo ter navede vzroke za začasno prekinitev.

2. V skladu s postopkom iz člena 24(2) se, kadar je to primerno, po pridobitvi mnenja Agencije sprejme odločba.

Člen 26

Ocenjevanje

Najkasneje do ... (*) Komisija Evropskemu parlamentu in Svetu predloži poročilo o izvajanju te uredbe, še zlasti o razvoju trga živil, za katera so določene prehranske in zdravstvene trditve, ter o tem, kako potrošniki razumejo te trditve, skupaj s predlogi sprememb, če je to potrebno.

Člen 27

Komisija lahko postopek začne na lastno pobudo.

3. Država članica iz odstavka 1 lahko začasno prekinitev ohrani dokler ni obveščena o odločbi iz odstavka 2.

Prehodni ukrepi

1. Živila, ki so dana na trg ali označena pred datumom uporabe te uredbe, in niso v skladu s to uredbo, se smejo tržiti do izteka njihovega roka uporabe, toda najkasneje do ... (**). Glede na določbe iz člena 4(1) se živila lahko tržijo najdlje dvanajst mesecev po sprejetju ustreznih profilov hranil in njihovih pogojev uporabe.

2. Izdelki z blagovno znamko ali trgovskim imenom, ki so obstajali pred 1. januarjem 2005 in niso v skladu s to uredbo, se smejo še naprej tržiti do ... (***), potem pa se zanje uporabljajo določbe te Uredbe.

3. Prehranske trditve, ki jih je država članica uporabljala pred 1. januarjem 2005 v skladu z nacionalnimi določbami, veljavnimi zanje, in niso vključene v Prilogo, se lahko uporabljajo do... (****) in sicer na odgovornost nosilcev živilske dejavnosti in brez poseganja v sprejetje zaščitnih ukrepov iz člena 23.

Člen 24

Postopek odbora

1. Komisiji pomaga odbor.

2. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporabljata člena 5 in 7 Sklepa 1999/468/ES ob upoštevanju določb člena 8 Sklepa.

Obdobje iz člena 5(6) Sklepa 1999/468/ES je tri mesece.

3. Odbor sprejme svoj poslovnik.

(*) Zadnji dan petega meseca po začetku veljavnosti te uredbe, + 6 let.

(**) Zadnji dan osemnajstega meseca po začetku veljavnosti te uredbe.

(***) Dan začetka veljavnosti te uredbe, + deset let.

(****) Dve leti po dnevu začetka veljavnosti te uredbe.

4. Za prehranske trditve v slikovni predstavitvi, grafični predstavitvi ali predstavitvi s simboli, ki so v skladu s splošnimi načeli te uredbe in niso vključene v Prilogo ter se uporabljajo v skladu s posebnimi pogoji in merili iz nacionalnih določb ali predpisov, velja naslednje:

- (a) države članice pošljejo Komisiji najkasneje do ... (*) tovrstne veljavne prehranske trditve in nacionalne določbe ali predpise, skupaj z znanstvenimi podatki, ki utemeljujejo te določbe ali predpise;
- (b) Komisija v skladu s postopkom iz člena 24(2) sprejme odločbo o uporabi tovrstnih trditvev.

Prehranske trditve, ki se ne dovolijo po tem postopku, se lahko uporabljajo največ dvanajst mesecev po sprejetju odločbe.

5. Zdravstvene trditve iz člena 13(1)(a) se lahko uporabljajo od datuma začetka veljavnosti te uredbe, do sprejetja seznama iz člena 13(3), in sicer na odgovornost nosilcev živilske dejavnosti ter pod pogojem, da so v skladu s to uredbo in veljavnimi nacionalnimi, njim ustreznimi predpisi, ter brez poseganja v sprejetje zaščitnih ukrepov iz člena 23.

6. Za zdravstvene trditve, razen tistih iz členov 13(1)(a) in 14, ki so se uporabljale v skladu z nacionalnimi predpisi pred datumom začetka veljavnosti te uredbe, velja naslednje:

- (a) zdravstvene trditve, ki jih je država članica ocenila in odobrila, se odobrijo na naslednji način:

- (i) države članice pošljejo Komisiji najkasneje do ... (*) tovrstne trditve, skupaj s poročilom o oceni znanstvenih podatkov, na podlagi katerih so trditve utemeljene;

- (ii) Komisija po posvetovanju z Agencijo in v skladu s postopkom iz člena 24(2) sprejme odločbo o tako odobrenih zdravstvenih trditvah.

Zdravstvene trditve, ki se ne odobrijo po takem postopku, se lahko uporabljajo šest mesecev po sprejetju odločbe.

- (b) zdravstvene trditve, ki jih država članica ni ocenila in odobrila: takšne trditve se lahko še naprej uporabljajo, pod pogojem, da se pred... (**), predloži vloga v skladu s to uredbo; zdravstvene trditve, ki se ne odobrijo po tem postopku, se lahko še naprej uporabljajo šest mesecev po sprejetju odločbe v skladu s členom 17(3).

Člen 28

Začetek veljavnosti

Ta uredba začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Uporablja se od ... (**).

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V,

Za Evropski parlament
Predsednik

Za Svet
Predsednik

(*) Zadnji dan meseca, v katerem ta uredba začne veljati, + eno leto.

(**) Dvanajst mesecev po dnevu začetka veljavnosti uredbe.

(***) Prvi dan šestega meseca po dnevu začetka veljavnosti te uredbe.

PRILOGA

Prehranske trditve in pogoji, ki veljajo zanje**NIZKA ENERGIJSKA VREDNOST**

Trditev, da ima živilo nizko energijsko vrednost, in katera koli trditev s podobnim pomenom za potrošnika, je dopustna samo, kadar izdelek vsebuje manj kot 40 kcal (170 kJ)/100 g za snovi v trdnem stanju ali manj kot 20 kcal (80 kJ)/100 ml za tekočine. Za namizna sladila se uporablja omejitev 4 kcal (17 kJ)/obrok, v primerjavi s sladilnimi lastnostmi, ki so enakovredne sladilnim lastnostim 6 g saharaže (približno 1 čajna žlička saharaže).

ZMANJŠANA ENERGIJSKA VREDNOST

Trditev, da ima živilo zmanjšano energijsko vrednost, in katera koli trditev s podobnim pomenom za potrošnika, je dopustna samo, kadar je energijska vrednost zmanjšana vsaj za 30 %, z navedbo lastnosti, ki znižuje oziroma znižujejo živilu skupno energijsko vrednost.

BREZ ENERGIJSKE VREDNOSTI

Trditev, da je živilo brez energijske vrednosti, in katera koli trditev s podobnim pomenom za potrošnika, je dopustna samo, kadar izdelek vsebuje manj kot 4 kcal (17 kJ)/100 ml. Za namizna sladila se uporablja omejitev 0,4 kcal (1,7 kJ)/obrok, v primerjavi s sladilnimi lastnostmi, ki so enakovredne sladilnim lastnostim 6 g saharaže (približno 1 čajna žlička saharaže).

NIZKA VSEBNOST MAŠČOB

Trditev, da ima živilo nizko vsebnost maščob, in katera koli trditev s podobnim pomenom za potrošnika, je dopustna samo, kadar izdelek ne vsebuje več kot 3 g maščobe na 100 g v trdnem stanju ali 1,5 g maščobe na 100 ml za tekočine (1,8 g maščobe na 100 ml za delno posneto mleko).

BREZ MAŠČOB

Trditev, da je živilo brez maščob, in katera koli trditev s podobnim pomenom za potrošnika, je dopustna samo, kadar izdelek ne vsebuje več kot 0,5 g maščobe na 100 g ali na 100 ml. Vendar pa so trditve, kot „X % brez maščob“, prepovedane.

NIZKA VSEBNOST NASIČENIH MAŠČOB

Trditev, da ima živilo nizko vsebnost nasičenih maščob, in katera koli trditev s podobnim pomenom za potrošnika, je dopustna samo, kadar skupna količina nasičenih maščobnih kislin in trans-maščobnih kislin v izdelku ne presega 1,5 g na 100 g za snovi v trdnem stanju ali 0,75 g/100 ml za tekočine; v obeh primerih pa skupna količina nasičenih maščobnih kislin in trans-maščobnih kislin ne sme zagotavljati več kot 10 % energije.

BREZ NASIČENIH MAŠČOB

Trditev, da je živilo brez nasičenih maščob, in katera koli trditev s podobnim pomenom za potrošnika, je dopustna samo, kadar skupna količina nasičenih maščob in trans-maščobnih kislin ne presega 0,1 g nasičene maščobe na 100 g ali na 100 ml.

NIZKA VSEBNOST SLADKORJEV

Trditev, da ima živilo nizko vsebnost sladkorjev, in katera koli trditev s podobnim pomenom za potrošnika, je dopustna samo, kadar izdelek ne vsebuje več kot 5 g sladkorjev na 100 g v trdnem stanju ali 2,5 g sladkorjev na 100 ml za tekočine.

BREZ SLADKORJEV

Trditev, da je živilo brez sladkorjev, in katera koli trditev s podobnim pomenom za potrošnika, je dopustna samo, kadar izdelek ne vsebuje več kot 0,5 g sladkorjev na 100 g ali na 100 ml.

BREZ DODANIH SLADKORJEV

Trditev, da sladkor živilu ni bil dodan, in katera koli trditev s podobnim pomenom za potrošnika, je dopustna samo, kadar izdelek ne vsebuje nobenih dodanih mono- ali disaharidov ali drugih živil, uporabljenih zaradi njihovih sladilnih lastnosti. Če so v živilu naravno prisotni sladkorji, je treba v označbo vključiti naslednjo izjavo: „VSEBUJE NARAVNO PRISOTNE SLADKORJE.“

NIZKA VSEBNOST NATRIJA/SOLI

Trditev, da ima živilo nizko vsebnost natrija/soli, in katera koli trditev s podobnim pomenom za potrošnika, je dopustna samo, kadar izdelek ne vsebuje več kot 0,12 g natrija ali enakovredne količine soli na 100 g ali na 100 ml. Za vode, ki ne spadajo med naravne mineralne vode iz področja uporabe Direktive 80/777/EGS, ta vrednost ne sme presegati 2 mg natrija na 100 ml.

ZELO NIZKA VSEBNOST NATRIJA/SOLI

Trditev, da ima živilo zelo nizko vsebnost natrija/soli, in katera koli trditev s podobnim pomenom za potrošnika, je dopustna samo, kadar izdelek ne vsebuje več kot 0,04 g natrija ali enakovredne količine soli na 100 g ali na 100 ml. Ta trditev se ne uporablja za naravne mineralne in druge vode.

BREZ NATRIJA ALI SOLI

Trditev, da je živilo brez natrija ali soli, in katera koli trditev s podobnim pomenom za potrošnika, je dopustna samo, kadar izdelek ne vsebuje več kot 0,005 g natrija ali enakovredne količine soli na 100 g.

VIR PREHRANSKE VLAKNINE

Trditev, da je živilo vir prehranske vlaknine, in katera koli trditev s podobnim pomenom za potrošnika, je dopustna samo, kadar izdelek vsebuje vsaj 3 g prehranske vlaknine na 100 g ali vsaj 1,5 g prehranske vlaknine na 100 kcal.

VISOKA VSEBNOST PREHRANSKE VLAKNINE

Trditev, da ima živilo visoko vsebnost prehranske vlaknine, in katera koli navedba s podobnim pomenom za potrošnika, je dopustna samo, kadar izdelek vsebuje vsaj 6 g prehranske vlaknine na 100 g ali vsaj 3 g prehranske vlaknine na 100 kcal.

VIR BELJAKOVIN

Trditev, da je živilo vir beljakovin, in katera koli trditev s podobnim pomenom za potrošnika, je dopustna samo, kadar vsaj 12 % energijske vrednosti živila zagotavljajo beljakovine.

VISOKA VSEBNOST BELJAKOVIN

Trditev, da ima živilo visoko vsebnost beljakovin, in katera koli trditev s podobnim pomenom za potrošnika, je dopustna samo, kadar vsaj 20 % energijske vrednosti živila zagotavljajo beljakovine.

VIR [IME VITAMINA/VITAMINOV] IN/ALI [IME MINERALA/MINERALOV]

Trditev, da je živilo vir vitaminov in/ali mineralov, in katera koli trditev s podobnim pomenom za potrošnika, je dopustna samo, kadar jih izdelek vsebuje vsaj v znatni količini, določeni v Prilogi Direktive 90/496/EGS, ali v količini, določeni z odstopanji, odobrenimi v členu 7 Uredbe (ES) št. .../2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne... o dodajanju vitaminov in mineralov ter nekaterih drugih snovi živilom⁽¹⁾.

⁽¹⁾ UL L ...

VISOKA VSEBNOST [IME VITAMINA/VITAMINOV] IN/ALI [MINERALA/MINERALOV]

Trditev, da ima živilo visoko vsebnost vitaminov in/ali mineralov, in katera koli trditev s podobnim pomenom za potrošnika, je dopustna samo, kadar izdelek vsebuje vsaj dvakratno vrednost „vira [IME VITAMINA/VITAMINOV] in/ali [MINERALA/MINERALOV]“.

VSEBUJE [IME HRANILA ALI DRUGE SNOVI]

Trditev, da živilo vsebuje hranilo ali drugo snov, za katero v tej uredbi niso določeni posebni pogoji, in katera koli trditev s podobnim pomenom za potrošnika, je dopustna samo, kadar je izdelek v skladu z vsemi veljavnimi določbami te uredbe, in zlasti s členom 5. Za vitamine in minerale se uporabljajo pogoji, veljavni za trditev „vir“.

POVEČANA VSEBNOST [IME HRANILA]

Trditev, da je vsebnost enega ali več hranil, razen vitaminov in mineralov, povečana, in katera koli trditev s podobnim pomenom za potrošnika, je dopustna samo, kadar izdelek izpolnjuje pogoje za trditev „vir“ in kadar je vsebnost v primerjavi s podobnim izdelkom povečana vsaj za 30 %.

ZMANJŠANA VSEBNOST [IME HRANILA])

Trditev, da je vsebnost enega ali več hranil zmanjšana, in katera koli trditev s podobnim pomenom za potrošnika, je dopustna samo, kadar je vsebnost v primerjavi s podobnim izdelkom zmanjšana vsaj za 30 %, razen za mikrohranila, kjer je sprejemljiva 10 % razlika od referenčnih vrednosti, kot so določene v Direktivi Sveta 90/496/EGS, medtem ko je za natrij ali enako količino soli sprejemljiva 25 % razlika.

LAHKO

Trditev, da je izdelek „lahek“, in katera koli trditev s podobnim pomenom za potrošnika, bi morala izpolnjevati enake pogoje kot trditev „zmanjšan“; trditev bi morala spremljati tudi navedba o lastnosti, ki zmanjšuje oziroma zmanjšujejo vsebnost hranil v živilu, tako da živilo velja za „lahko“.

NARAVNO/NARAVEN

Kadar so naravne lastnosti živila v skladu s pogojem oz. pogoji, ki so določeni v tej Prilogi in veljajo za uporabo prehranske trditve, se lahko oznaka „naravno/naraven“ navede pred samo trditev.

UTEMELJITEV SVETA

I. UVOD

1. Komisija je Svetu 17. julija 2003 poslala predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o prehranskih in zdravstvenih trditvah na živilih ⁽¹⁾. Predlog temelji na členu 95 Pogodbe.
2. Evropski parlament je sprejel mnenje v prvi obravnavi 26. maja 2005 ⁽²⁾.

Ekonomsko-socialni odbor je svoje mnenje podal 29. februarja 2004 ⁽³⁾.
3. Svet je 8. decembra 2005 sprejel skupno stališče v skladu s členom 251 Pogodbe.

II. CILJI

Predlagana uredba zajema prehranske in zdravstvene trditve pri označevanju, predstavitvi in oglaševanju živil; z uredbo naj bi bili določeni pogoji za uporabo teh trditev.

Glavni cilji tega predloga so:

- izboljšati prost pretok blaga v notranjem trgu, da se zagotovi lojalna konkurenca v živilskem sektorju in poveča pravna varnost gospodarskih subjektov,
- doseči visoko raven varstva potrošnikov, pri čemer se zagotovi, da potrošniki prejmejo ustrezne informacije in da se trditve ustrezno preučijo,
- spodbujati in zaščititi inovacije v živilskem sektorju.

III. ANALIZA SKUPNEGA STALIŠČA

1. Splošne pripombe

Skupno stališče Sveta se ujema s cilji predloga Komisije, hkrati pa vsebuje nekatere spremembe, med drugim:

1. *Profili hranil (uvodne izjave 9, 10 in 11, člen 4(1))*

Svet je ohranil koncept profilov hranil kot pomembnega elementa pri zagotavljanju učinkovite uporabe uredbe za prehranske in zdravstvene trditve. Prvotni predlog je bil v veliki meri dodelan zaradi večjega osredotočenja na namen in področje uporabe profilov hranil ter na postopke, ki se uporabljajo pri njihovi izdelavi. Predvideni so bili ustrezni zaščitni ukrepi, s katerimi bi odpravili pomisleke glede znanstvene objektivnosti, ohranjanja različnih prehranjevalnih navad in nacionalnih običajev ter vključevanja vseh zainteresiranih strani v postopek.

2. *Zdravstvene trditve (členi 10, 11, 12 in 13)*

V prvotnem predlogu Komisije je bila predvidena prepoved številnih kategorij zdravstvenih trditev. Svet je ohranil prepoved za nekatere od teh trditev (člen 12), pri drugih pa je predvidel, da se lahko uporabijo pod določenimi pogoji (navedenimi v členu 10(3) ter členu 13(1)(b) in (c)).

⁽¹⁾ Dok. COM/2003/0424 konč. – COD 2003/0165.

⁽²⁾ Dok. 9200/05.

⁽³⁾ UL C 112, 30.4.2004, str. 44.

V členu 13 skupnega stališča je določeno, da Komisija v treh letih po sprejetju uredbe na podlagi predlogov držav članic sprejme seznam določenih zdravstvenih trditev (ki se ne nanašajo na zmanjšanje tveganja za bolezni). Področje uporabe tega člena je bilo razširjeno in zdaj vključuje trditve, ki se nanašajo na psihične in vedenjske funkcije (odstavek 1(b)) ter hujšanje in nadzorovanje teže (odstavek 1(c)). Poleg tega se lahko uporabi postopek odobritve za dodajanje zdravstvenih trditev na seznam, ki temeljijo na novih znanstvenih podatkih in/ali vključujejo zahtevo za zakonsko zaščito podatkov.

Glede priporočil ali zaznamkov nacionalnih zdravniških združenj in z zdravjem povezanih dobrodelnih ustanov, je v novem členu 11 predvideno, da se lahko, dokler se ne sprejmejo predpisi Skupnosti, v skladu z določbami Pogodbe še naprej uporablja nacionalna zakonodaja.

3. Obseg prehranskih trditev (uvodna izjava 5, člen 2(4), člen 27(4))

V prvotnem predlogu uporaba simbolov/znakov kot prehranskih trditev ni bila predvidena, vendar je Svet to vprašanje podrobno preučil, saj je bil soočen z naraščajočimi zahtevami glede uporabe pozitivnih in negativnih oznak za hranilno vrednost živil (ki bi bile na primer pritrjene na policah samopostrežnih veleblagovnic). V skupnem stališču je zato pojasnjeno, da se predlagana uredba uporablja le za pozitivne trditve in ne zajema trditev o negativnih učinkih živila. S tem v zvezi je navedeno, da morajo države članice, ki nameravajo uvesti nacionalne sisteme za negativne trditve, te sisteme v skladu z Direktivo 98/34/ES priglasiti Komisiji in državam članicam (uvodna izjava 5).

Da bi lahko upoštevali nekatere prehranske trditve v slikovni predstavitvi, grafični predstavitvi ali predstavitvi s simboli, uporabljeni v več državah članicah, je bila poleg tega v člen 27(4) vključena prehodna ureditev, v skladu s katero so dovoljeni nacionalni predpisi in merila za uporabo logotipov in simbolov, če se skladajo s splošnimi načeli uredbe.

Komisija je sprejela skupno stališče Sveta.

2. Spremembe Evropskega parlamenta

Evropski parlament je na plenarnem glasovanju 26. maja 2005 sprejel 75 sprememb predloga (spremembi 22 in 23 sta jezikovni spremembi in ne zadevata angleške različice).

Svet:

(a) je v skupno stališče v celoti, delno ali načelno vnesel naslednjih 35 sprememb:

Uvodne izjave:

Sprememba 1 (uvodna izjava 1 (nova)) in *sprememba 10* (uvodna izjava 19) sta bili delno prevzeti v zadnji stavek uvodne izjave 10, v kateri je govor o profilih hranil in pogojih njihove uporabe. Uvodna izjava se zlasti nanaša na raznolikost prehranjevalnih navad in običajev ter na dejstvo, da imajo lahko posamezni izdelki pomembno vlogo v okviru celotne prehrane.

Sprememba 2 (uvodna izjava 3a (novo)) je delno prevzeta v uvodni izjavi 4, kjer je pojasnjeno, da se uredba ne uporablja za trditve pri nekomercialnem obveščanju, kot na primer za prehranske smernice ali nasvete organov javnega zdravstva ali za nekomercialna sporočila ter informacije v tiskanih medijih in v znanstvenih publikacijah.

Sprememba 4 (uvodna izjava 7) je vsebinsko sprejeta in delno prevzeta v uvodni izjavi 11. Posebej je poudarjeno, da bo Komisija pri pripravi profilov hranil in ustreznih ukrepov upoštevala nasvete Evropske agencije za varnost hrane.

Sprememba 6 (uvodna izjava 13) in *sprememba 7* (uvodna izjava 15) sta bili nekoliko preoblikovani in vključeni v uvodno izjavo 20 oziroma 23.

Sprememba 8 (uvodna izjava 16): deli te spremembe so bili vsebinsko vključeni v skupno stališče, in sicer v uvodno izjavo 24 in člen 13. V praksi vlada mnenje, da bi bilo treba trditve o stopnji ali količini izgubljene teže sicer prepovedati, kakor je bilo predvideno v prvotnem predlogu, trditve, ki se nanašajo na hujšanje, nadzorovanje teže ali zmanjšanje razpoložljive energijske vrednosti iz prehrane, pa bi bile dovoljene, če temeljijo na splošno sprejetih znanstvenih podatkih in jih poprečni potrošnik pravilno razume.

Sprememba 9 (uvodna izjava 17) je delno sprejemljiva in je bila vključena v uvodno izjavo 25.

Sprememba 12 (uvodna izjava 22) je bila po malenkostnem preoblikovanju upoštevana v uvodni izjavi 30.

Sprememba 14 (uvodna izjava 26): prvi del je sprejemljiv in je bil vključen v uvodno izjavo 33.

Členi

Sprememba 16 (člen 1(2)) je bila delno upoštevana v členu 1(2), vendar Svet ne more podpreti predloga, da se izdelki, ki se prodajajo v razsutem stanju, ter sadje in zelenjava izvzamejo iz področja uporabe uredbe.

Sprememba 17 (člen 1(3a) (novo)) je bila delno upoštevana v členu 1(4).

Spremembi 20 in 21 (člen 2(1)) sta bili v celoti upoštevani v členu 2.

Spremembi 26 in 27 (člen 3(2)(a) in (c)) sta bili v celoti upoštevani v členu 3.

Sprememba 28 (člen 3(2)(da) (novo)): prvi del je bil upoštevan v drugi alineji točke (c) člena 3, drugi del pa je vsebinsko zajet v točki (d).

Sprememba 30 (člen 5(1)(a)): prvi del je zdaj vključen v člen 5(1)(a).

Spremembe 31, 32 in 33 (člen 5(1)(b), (c) in (d)) so bile v celoti prevzete v predlagani obliki.

Sprememba 36 (uvodna izjava 7): prvi del te spremembe je bil vključen v uvodno izjavo 10. Napotilo na prehranska dopolnila in Direktivo 2002/46/ES (v skladu s katero je med drugim treba na oznaki navesti količino hranil ali drugih snovi za dnevni odmerek proizvoda) je v tretjem odstavku člena 7.

Spremembi 41 in 91 (naslov člena 11) sta bili v predlagani obliki v celoti upoštevani.

Sprememba 42 (člen 11(1)): ta sprememba je bila v skupnem stališču prevzeta delno in načelno. V praksi so bile nekatere zdravstvene trditve, za katere je bila prvotno predlagana omejitev po členu 11 (zlasti v odstavku 1(a), (b), delno (c) in delno (d) prvotnega predloga), iz tega člena odstranjene, napotilo na njih pa je zdaj v členu 10(3), v skladu s katerim se lahko uporabljajo pod posebnimi pogoji, členu 11 (v skladu s katerim se lahko v odsotnosti ustreznih predpisov Skupnosti uporabljajo nacionalni predpisi) ali točkah (b) in (c) člena 13(1), v skladu s katerim se lahko vključijo na seznam zdravstvenih trditev, če temeljijo na splošno sprejetih znanstvenih podatkih in jih poprečni potrošnik pravilno razume.

Spremembi 43 in 93 (člen 11(2)): ti spremembi sta bili načelno dogovorjeni in sta v členu 10(4).

Sprememba 44 (člen 12(1)) je bila delno prevzeta, kar zadeva črtanje izraza „normalni“ v členu 13(1) in zahtevo po primerni utemeljitvi trditve v členu 13(2), v katerem je zdaj zahteva po sklicanju na ustrezno znanstveno utemeljitev.

Sprememba 45 (pododstavek 1 člena 12(2)) je bila delno in načelno upoštevana v členu 13(5); s tem je možno vključiti zdravstvene trditve v seznam odobrenih trditev, če zainteresirane strani vložijo vlogo za odobritev.

Sprememba 50 (člen 14(2)(b)) je bila v celoti vključena v člen 15(3)(b).

Sprememba 51 (člen 14(2)(e)) je bila delno dogovorjena, zlasti glede črtanja zahteve po zagotovitvi predlaganega besedila v vseh jezikih Skupnosti. V zvezi z okvirnimi ukrepi za MSP je opozorjeno, da so pravila za izvajanje člena 15, vključno s pravili za pripravo in vložitev vloge, predvidena v odstavku 4 tega člena. Poleg tega je v členu 15(5) predvideno, da Agencija pred začetkom uporabe uredbe objavi natančna navodila za pomoč vlagateljem pri pripravi in vložitvi vloge.

Sprememba 57 (člen 15(1)) je bila delno upoštevana glede roka za pripravo mnenja Agencije, ki je bil podaljšan na šest mesecev.

Sprememba 61 (člen 15(4)(c)) je bila načelno dogovorjena — sklicevanje na vse jezike Skupnosti je bilo črtano, kakor je bilo predlagano v spremembi.

Sprememba 62 (člen 15(4a) (novo)) je bila dogovorjena delno in načelno. V členu 16(6) skupnega stališča je posebej predvideno, da lahko vlagatelj Komisiji v tridesetih dneh od objave mnenja Agencije k temu predloži pripombe. V členu 17(1) je predvideno, da Komisija v svojem osnutku odločbe upošteva mnenje Agencije in druge zakonite dejavnike, pomembne za obravnavano zadevo.

Sprememba 72 (člen 26) o prehodnih ukrepih za izdelke, ki so že na trgu, in za zdravstvene trditve, ki se že uporabljajo, je bila vsebinsko v veliki meri upoštevana. Novi člen 27 je zdaj izključno namenjen prehodnim ukrepom, vključno s primerom živil, ki so že bila dana na trg, izdelkov z blagovnimi znamkami ali trgovskimi imeni, ki so obstajali pred 1. januarjem 2005, ter obstoječih prehranskih in zdravstvenih trditev.

(b) v skupno stališče ni vključil 38 sprememb.

V zvezi s spremembami 3, 5, 11, 85, 24, 25, 29, 34, 35, 39, 40, 46, 47, 48, 49, 53, 55, 56, 58, 60, 63, 64, 65, 66, 68, 69, 96 in 70 se je Svet pridružil stališču Komisije.

Glede spremembe 85 (člen 1(1a) (novo)), po kateri so blagovne znamke izvzete iz področja uporabe uredbe, velja opozoriti, da je v členu 27(2) za obstoječe izdelke z blagovno znamko ali trgovskim imenom, ki niso v skladu s to uredbo, predvideno prehodno obdobje desetih let.

Glede sprememb 13, 15, 18, 37, 38, 52, 54, 59, 67 in 71, ki jih je Komisija delno ali načelno sprejela, niso pa bile vključene v skupno stališče, velja opozoriti na naslednje:

Sprememba 13

Svet meni, da je v besedilu skupnega stališča že predvideno posvetovanje z interesnimi skupinami v postopku izvajanja predlagane uredbe (npr. v petem pododstavku odstavka 1 člena 4 ali v členu 10(4)); poleg tega so upoštevane potrebe evropske živilske industrije. Na primer, spodbujanje inovacij je med drugim poudarjeno v uvodnih izjavah 10 in 31 ter členu 13(5) (o zdravstvenih trditvah, ki se ne nanašajo na zmanjšanje tveganja za bolezni in vključujejo zahtevo po zakonski zaščiti podatkov). V členu 27 (novo) so podrobno določeni prehodni ukrepi za obstoječe izdelke ter za že uporabljene prehranske in zdravstvene trditve.

Sprememba 15

Predlagana uvodna izjava velja za neustrezno, ker se ne ujema z nobeno temeljno določbo v besedilu predlagane uredbe. Svet ne dvomi v to, da lahko informativne kampanje o prehranskih vprašanjih in pomenu zdrave prehrane igrajo pomembno vlogo pri preprečevanju debelosti in s tem povezanih bolezni.

Sprememba 18

Svet meni, da spadajo prehranska dopolnila v celoti v področje uporabe predlagane uredbe, zato te spremembe ne podpira. Posebne zahteve označevanja v primeru prehranskih dopolnil so določene v tretjem odstavku člena 7.

Sprememba 37

Obvezna vključitev odborov potrošnikov pri vsakem spreminjanju seznama prehranskih trditev iz priloge k uredbi bi v postopku prilagoditve priloge verjetno pomenila dodatno breme glede časa in stroškov. Šteje se, da je člen 5(2) skupnega stališča o splošnih pogojih, ki veljajo za vse trditve, v tem pogledu dovolj jasen, saj je v njem določeno, da „je uporaba prehranskih navedb in zdravstvenih trditev dovoljena samo, če se od povprečnega potrošnika lahko pričakuje, da bo razumel ugodne učinke, izražene v navedbi ali trditvi.“

Sprememba 38

Predlog o dopustitvi primerjalnih prehranskih trditev med različnimi kategorijami živil v skupno stališče ni bil upoštevan, saj so obstajali pomisleki glede možnih posledic za jasnost in znanstveno objektivnost informacij, namenjenih potrošnikom.

Sprememba 52

Po mnenju Sveta bi predlagana dodatna zahteva, da se v zgodnji fazi postopka odobritve predloži vzorec predlagane embalaže živila, na kateri je treba navesti trditev, povzročila dodaten strošek za vlagatelja, ki ni povezan z nobeno ustrezno koristjo. Nadalje se poudarja, da je v členu 25 predvideno, da lahko države članice od proizvajalca ali osebe, pristojne za trženje, za potrebe nadzora zahtevajo vzorec etikete, uporabljene za izdelek.

Sprememba 54

Svet meni, da je bilo za poenostavitev celotnega postopka odobritve racionaliziranih že več zahtev (npr. jezikovne zahteve). Poleg tega je v odstavkih 4 in 5 člena 15 predvideno, da bosta Komisija in Agencija za pripravo in vložitev vloge določili pravila za izvajanje oziroma natančna navodila za pomoč vlagateljem.

Sprememba 59

Svet je raje ohranil prvotno besedilo predloga z malenkostno spremembo, saj so v njem natančneje opisane vloga in pristojnosti Agencije pri ocenjevanju vlog.

Sprememba 67

Svet meni, da predlagano obdobje treh mesecev, s katerim bi razpolagala Komisija pri obravnavi mnenja Agencije, ne prispeva k jasnosti besedila. Upošteva se, da je treba v skladu s členom 18(2) skupnega stališča mnenje Agencije obravnavati skupaj s pripombami vlagateljev ali predstavnikov javnosti v roku 30 dni po objavi mnenja Agencije. Poleg tega so v členu 17(1) o postopku, ki se uporabi, v tej zvezi že predvideni natančni roki.

Sprememba 71

Po mnenju Sveta predlagano obdobje treh let za predložitev poročila Komisije o uporabi te uredbe ni ustrezno, saj se več osnovnih vidikov uredbe (profili hranil ali seznam dovoljenih zdravstvenih trditev) ob poteku tega roka še ne bo izvajalo.

Glede drugega dela spremembe, kjer naj bi predvsem preučili probleme pri uporabi odstavka 4a člena 1 (novo) (*sprememba 85*) o izvzetju izdelkov z blagovno znamko, velja spomniti, da se lahko ti izdelki v skladu s členom 27 skupnega stališča tržijo še deset let, tudi če niso v skladu s to uredbo. V skladu s sedanjim besedilom člena 26 lahko Komisija to vprašanje preuči v svoji oceni o uporabi te uredbe za razvoj trga za zadevne izdelke in o tem, kako potrošniki razumejo trditve.

3. Druge novosti, ki jih je vnesel Svet

Druge novosti, vnesene v skupno stališče, vključujejo:

- *alkoholne pijače*: v členu 4(3) se ohrani splošna prepoved uporabe trditev v primeru alkoholnih pijač, z izjemo tistih, ki se nanašajo na zmanjšanje alkohola ali energijske vrednosti. Poleg tega je v členu 4(4) pojasnjeno, da se lahko v odsotnosti posebnih predpisov Skupnosti glede teh trditev, uporabljenih pri pijačah, ki sicer običajno vsebujejo alkohol, v skladu z določbami Pogodbe uporabljajo ustrezni nacionalni predpisi.

- *trgovska imena ali blagovne znamke*: uporaba trgovskih imen ali blagovnih znamk, ki se lahko hkrati štejejo za trditve in zaradi njihove predstavitve ali besedila spadajo v področje uporabe predlagane uredbe, je obravnavana v členu 1(3). V skladu z novo določbo se lahko takšna trgovska imena ali blagovne znamke uporabljajo brez opravljenega postopka odobritve, če se pri označevanju, predstavljanju ali oglaševanju doda ustrezna prehranska ali zdravstvena trditev, ki je v skladu z določbami te uredbe.
- Da bi odpravili pomisleke v zvezi z uporabo uredbe za obstoječe blagovne znamke in trgovska imena, je bilo uvedeno desetletno prehodno obdobje za trgovska imena in blagovne znamke, ki so se uporabljali pred 1. januarjem 2005; po izteku tega obdobja morajo biti v skladu z uredbo (člen 27(2)).

Priloga

Pogoji za uporabo prehranskih trditev v prilogi k uredbi so bili spremenjeni predvsem zaradi upoštevanja najnovejšega tehničnega in znanstvenega razvoja na tem področju.
